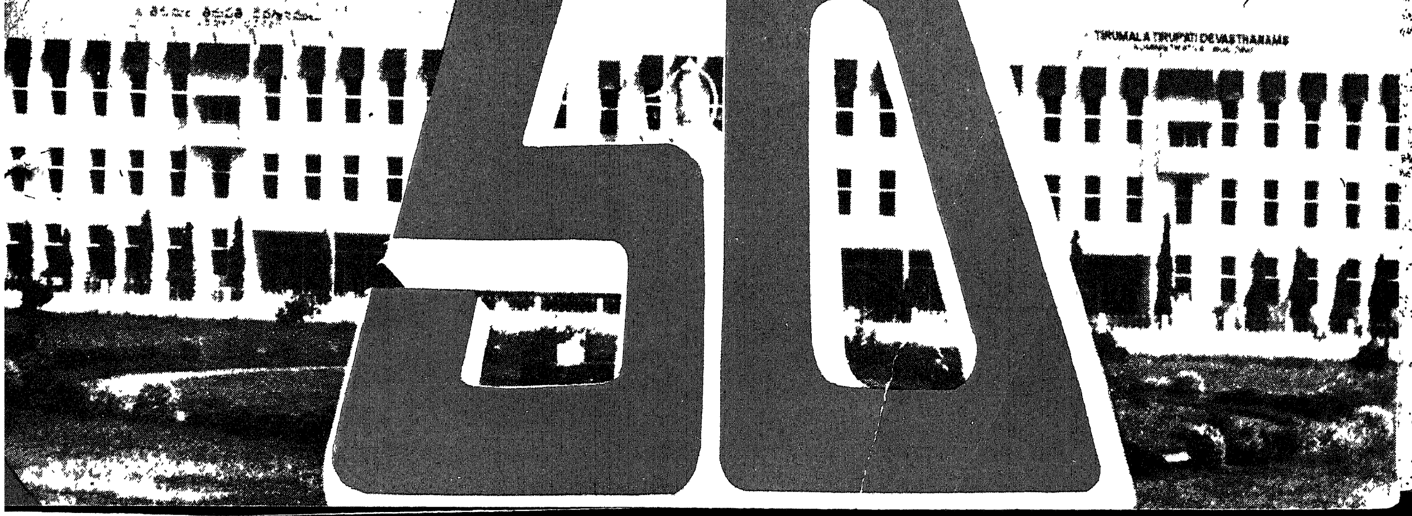

సప్తగిరి

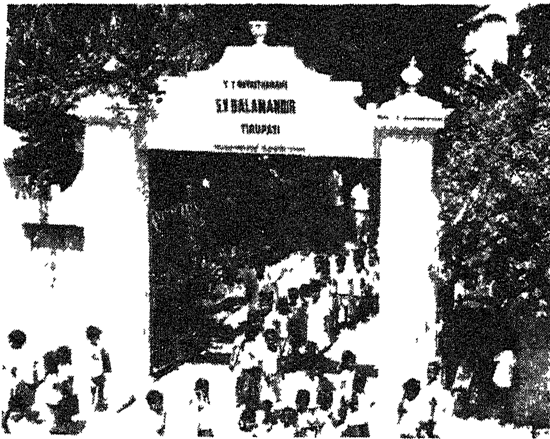
ఫిబ్రవరి 1984

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన సచిత్ర మాసపత్రిక

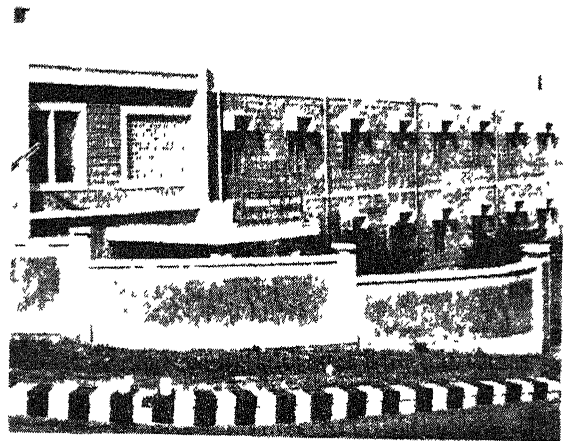
వెల: 1-00

1

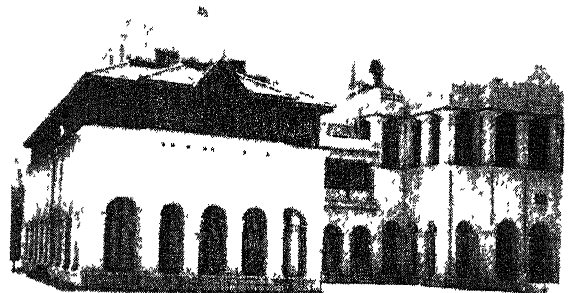
5

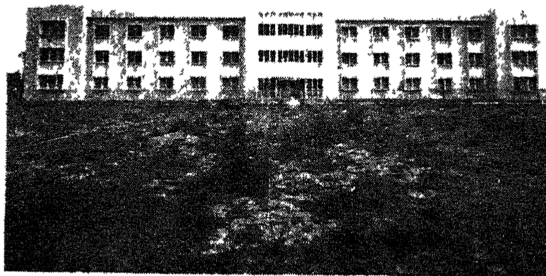
2

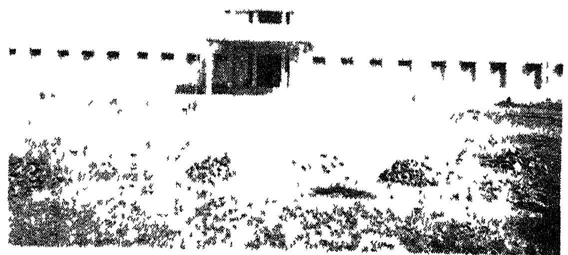
6

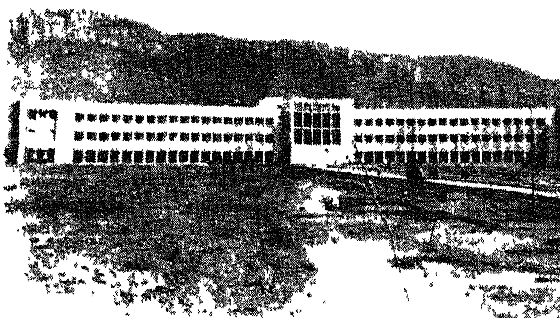
3

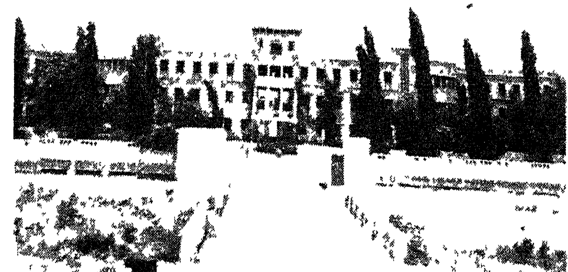
7

4

8

కలాభ్యాం చూడాలంకృతశశికలాభ్యాం నిజతపః
ఫలాభ్యాం భక్తేషు ప్రకటితఫలాభ్యాం భవతు మే ।
శివాభ్యామస్తోకత్రిభువనశివాభ్యాం హృది పున-
ర్భవాభ్యామానందస్ఫురదనుభవాభ్యాం నతిరియమ్ ॥

— శివానందలహరి.

శిరమున చంద్రరేఖవెలిగేవారు, పరస్పరము తపస్సులకుఫలమైనవారు, భక్తులకు అనంతఫలములనిచ్చువారు, ముల్లోకములకు క్షేమంకరులైన వారు, హృదయంలో మాటి మాటికీ పొడసూపేవారు, ఆనందమయమైన అనుభవం కలవారు అగుచు రెండుదళములవలె నున్న పార్వతీపరమేశ్వరులకు నమస్కారము.

మీమాట

పామరుడు _ పరమాత్మ

పామరుడు - పరమాత్మ శీర్షికలోని "గోపికావస్త్రాపహరణ" చాలాబాగున్నది.

ఎం. సుబ్బయ్య — మహబూబ్‌నగరు.
ఎస్. చిన్నయ్య — పొన్నూరు.

భగవద్గీత

భగవద్గీతకు వేసిన బొమ్మ చాలా బాగున్నది. 5వ పుటలో "ధనుర్మాసంవిశేషాలు" 41వ పేజీలో అనివుండాలి. 47వ పేజీలో అని అచ్చుపడింది.

టి. సుబ్బలక్ష్మి — అమలాపురము.

* పొరపాటుకు చింతిస్తున్నాం. సం॥

పెళ్లి మంత్రాలు

మన సంప్రదాయంప్రకారం జరిగే పెళ్లి మంత్రాల అర్థం వివరంగా ప్రచురించవలసిందని కోరుతున్నాను. అలాగే పుట్టపర్తి సాయిబాబా గురించి వివరంగా తెలియజేయండి.

శ్రీమతి జయశ్రీ — కొత్తగూడెం.

ముఖచిత్రం

డిశంబరు సప్తగిరి "శ్రీ పద్మావతి అమ్మగారి" ముఖచిత్రాన్ని చూడగానే నమస్కరించాలన్న భక్తిభావం కల్గుతోంది. ధనుర్మాస విశేషాలు, కులం - గుణం, పూదోట గేయాలు, పామరుడు - పరమాత్మ, నల్లని అక్షతలు కథ చాలా బావున్నాయి.

జిహ్వేశ్వర — అదోని.
కొండవి వాసుదేవమూర్తి — ఒంగోలు.
స్వర్గం తిరుపతిరావు — కొండపల్లి.

మరోజన్మ

మన మరోజన్మ ఎలావుంటుంది? అని శ్రీ చిట్టా దామోదరశాస్త్రి బాగా విపులంగా వ్రాశారు. అభినందనలు. నల్లని అక్షతలు కథ బాగున్నది.

టి. ఎస్. కె. ఎస్. చలం — ఖమ్మం.

తోటఉత్సవం

"తిరుమలలో తోటఉత్సవం" 400 సం॥ల తరువాత 1983 లోనే జరగడం మన అదృష్టము. డిశంబరు సంచికలో ఈ ఉత్సవ వివరాలు, "పూదోట" పద్యాలు మురిపించాయి.

పి. ఓబులేశు — కర్నూలు.

భగవదనుభవం

డిసెంబరునెల సప్తగిరిలో పాలకమండలి ఫోటో ప్రచురించినారు. మే సంచికలో శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారిగారి ఆస్తిక పరిచయమును హేతుబద్ధంగా అందించారు. చాలాబాగున్నది. సదరుమండలి, అధ్యక్ష, సభ్యుల ఆస్తికాచారములతోపాటు వారి భగవదనుభవములను సంగ్రహముగా అందించప్రార్థన.

వి. సింహాద్రి — అచ్చంపేట.

రక్తులకుకూడ ఆసక్తి! ఆనందం!!

పత్రికలోని వ్యాసాలు భక్తులకేకాక రక్తులకుగూడ ఆసక్తిని, ఆనందాన్ని కల్గిస్తున్నాయి. యువవాణి, గృహలక్ష్మి, బాలప్రబోధం శీర్షికలు చాల ఉపయోగకరమైన విజ్ఞానదాయకమైన విషయాలు. ప్రకటించుచున్నందుకు మా ధన్యవాదాలు.

కె. నరహరిరావు — నెల్లూరు.
బొండా శ్రీరామమూర్తి — భీమవరం.

మథనం

నవంబర్ సంచికలో 'మథనం' శీర్షిక నేటి కోడళ్లపై అత్తల అత్యాచారాలు, అత్తలపై కోడళ్ల చిన్నచూపు చక్కగా వివరించారు.

శ్రీపతి నర్సయ్య — గరికపర్తి.

వ్యాసరచన పోటీలు

యువకులు పాల్గొనేవిధంగా వారిలో ఆధ్యాత్మిక, ధార్మిక భావములు పెంపొందేందుకు అనువుగా చర్చలను, వ్యాసరచన పోటీలను ఏర్పాటుచేసిన ఎంతయో సమంజసముగా నుండగలదు.

ఎం. వెంకటరమణ — గుంటూరు

నల్లని అక్షతలు

డిశంబరు మాసమున ప్రచురితమైన "నల్లని అక్షతలు" అంటరానితనానికిదొక నిదర్శనంగా చాలాబాగుంది. ఇలాంటి కథలు మరెన్నో మాకు అందివ్వగలరని ఆశిస్తూ శ్రీ శంకరగంటి రంగాచార్యులుగారిని కోరుచున్నాను.

ఐక్కంరెడ్డి సురేఖ — తిరుపతి.

2వ కవరుపేజీ:

తి. తి. దేవస్థాన విద్యాసంస్థలు

1. ఎస్. వి. బాలమందిర్
2. శిల్పకళా పాఠశాల
3. మహిళా పాలిటెక్నిక్
4. ఎస్. వి. ఆర్ట్సు కళాశాల
5. మూగబధిరాంధుల పాఠశాల
6. ఎస్. వి. ఉన్నతపాఠశాల
7. ఎస్. వి. సంగీత కళాశాల
8. పద్మావతి స్త్రీల కళాశాల

3వ కవరుపేజీ:

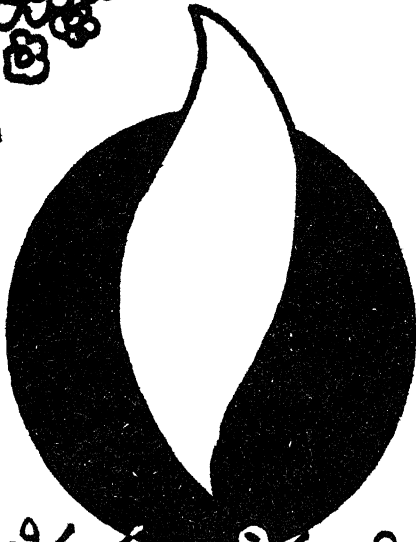
తి. తి. దేవస్థాన యాత్రికుల వసతిగృహములు_ధార్మిక సంస్థలు

9. కాంటీన్ కాంప్లెక్సు, తిరుమల.
10. ఉచిత ధర్మశాల, తిరుపతి.
11. ఎస్. వి. అనాథశరణాలయం, అక్కారాంపల్లి.
12. అన్నమాచార్య కళామందిరం, తిరుపతి.
13. ఆంధ్రాశ్రమం, ఋషీకేష్.
14. ఉచితవైద్యశాల, తిరుపతి.
15. కల్యాణకట్ట, తిరుమల.
16. ఎస్. వి. అతిథిగృహము, తిరుమల.

4వ కవరుపేజీ:

తి. తి. దేవస్థాన పాలనలోని ఆలయాలు

1. శ్రీ గోవిందరాజస్వామిఆలయం, తిరుపతి
2. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిఆలయం, పిట్సుబర్గు, యు. ఎస్. ఎ.
3. శ్రీ వేదనారాయణస్వామిఆలయం, నాగలాపురం.
4. శ్రీ కోదండరామాలయం, తిరుపతి.
5. శ్రీ పద్మావతిఅమ్మవారిఆలయం, తిరుచానూరు.
6. శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామిఆలయం, శ్రీనివాసమంగాపురం.
7. శ్రీ కపిలేశ్వరస్వామిఆలయం, తిరుపతి.
8. శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామిఆలయం, నారాయణవరం.

సప్తగిరి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన సచిత్ర మాస పత్రిక...

గౌరవసంపాదకులు:

శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి,
ఐ. ఏ. ఎస్.

కార్యనిర్వహణాధికారి,

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

*

ప్రచురణకర్త - సంపాదకుడు :

కాట్రపాటి సుబ్బారావు,
ఎమ్. ఏ

*

ముద్రాపకుడు :

ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి

*

విడిప్రతి - రు. 1-00

సం॥ చందా - రు. 12-00

*

ప్రతులకు :

వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసర్,

టి. టి. డి., తిరుపతి.

ఈ సంచికలో....

ఫిబ్రవరి 1984

సంపుటి 14 సంచిక 9

ముఖచిత్రం: తి. తి. దే. పరిపాలనావ్యవస్థ స్వర్ణోత్సవాలు. చిత్రకారుడు: శ్రీ కె. జగదీష్.

సంపాదకీయం

వ్యాప్తి అవగానే ముందు జ్ఞప్తికి వచ్చేది వామనావతారకథ. చిన్న బాలకుడుగా దానంపుచ్చుకున్న వామనుడు ముల్లోకాలను పదత్రయంతో ఎలా ఆక్రమించాడో ఈ కథ వివరిస్తుంది. అలాగే శైవవాఙ్మయంలో కూడా జ్వాలాలింగమూర్తికథ తామంటే తాము గొప్పఅని బ్రహ్మవిష్ణువులు తగాదాపడినప్పుడు పరమశివుడు మహాలింగరూపంలో ఎలా సాక్షాత్కరించింది, అనృతదోషానికి గురైనబ్రహ్మ ఎలా ఈశ్వర శాపానికి గురైందికూడా ఈ కథలో వుంది. అంటే దీనివల్ల మనం తెలుసుకోవలసింది; త్రికాలాబాధ్యమైన సత్యం సర్వవ్యాపిగా వుంటుందని, అది ఆద్యంతరహితమని, కొలుచుకోవాలనుకోవటం, మలచుకోవాలనుకోవటం, మన తృప్తికోసం, మనస్తృప్తికోసం అని.

నిజానికి వేంకటేశ్వరదివ్యసామ్రాజ్యంకూడ ఇంతే. స్వయంవ్యక్తుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారు ఎప్పుడు స్వామి-పుష్కరిణీతటాన ఆవిర్భవించారో మనకు తెలియదు. కలియుగారంభంమండి అన్నట్లు పురాణాలు చెప్తుంటే, ఆధునికభాషలో కనీసం ఆరోశతాబ్దికి ముందు అని మాత్రం లెక్కకట్టి కొంత నిర్ణయించుకొన్నాం. ఋగ్వేదంలో వెదకుతున్నాం. స్వామిని వర్ణించిన ఆళ్వారుల ఆవిర్భావాన్ని అంతంతగానే అంచనా వేసుకోగలిగాం. తమిళసంఘకాలాన్నిగూర్చి ఇంకా సంశయాలు తొలగలేదు. ఇవీ మన ఊహల్లోవున్న అంతరాలు.

అలాగే స్వామివారిఆలయ నిర్వహణమగూర్చి కూడా సమగ్రమైన అంచనాలులేవు. ఇంకా ఎంతో లోతుకు దిగితేకాని తెలియదు మనకు బాగా తెలిసిందిమాత్రం, తెల్లదొరతనంలో సంభవించిన మార్పులు. ప్రత్యేకవ్యవస్థగా రూపొందిన విశేషాలు.

అందువల్లనే చరిత్రకందని అంశాలను అందుకు తగినవారి పరిధులకు వదలి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం తాను వ్యవస్థగా రూపొందిననాటిమండి పాలనాయంత్రాంగానికి ఈ ఏటికి ఏభై సంవత్సరాలు నిండగా, స్వర్ణోత్సవం జరుపుకుంటున్నది.

ఈ ఏభైఏళ్ళ చరిత్రలో దేవస్థానం సాధించిందేమిటి? అనేదానికి మూడు విషయాలే చాలు. దాక్షిణాత్యఆలయకళ కేవలం ఋషీకేశ్‌లోని శ్రీ వేంకటేశ్వర, చంద్రమౌళీశ్వరాలయాలకే పరిమితంకాకుండా, అమెరికాలోనూ, ఇంకకొన్ని ఇతర దేశాలలోనూ, వేంకటేశ్వరాలయరూపంలో సాక్షాత్కరిస్తోంది. విదేశములలోమన్న భారతీయులలో ఆర్షధర్మాభిరతిని జాగృతం చేస్తోంది. విదేశీ ప్రముఖులు చాలమంది తిరుమలేశుని ఆలయశిఖరాలు దూరం నుండైనా దర్శించాలని తపనపడుతున్నారంటే అది శ్రీవారి వైభవప్రాభవాల పట్ల ప్రపంచంలో భక్తిశ్రద్ధలు పెరుగుతున్నవనేందుకు నిదర్శనం. ఈనాడు యాత్రికులలో అన్యమతస్థులు కూడా ఎందరో తమ భక్తి ప్రపత్తులు ప్రకటించి దర్శించి తరిస్తున్నారు.

ఇంతటి మహిమాన్వితమైన స్వామివారిసేవలో వ్యవస్థకు జరుగుతున్న స్వర్ణోత్సవాలు వ్యవస్థలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, ఆలోచనను పెంపొందించి, ముందు ముందు ఆర్షధర్మానికి విశిష్టసేవావ్యవస్థగా రూపొందించాలనే దేవస్థానఆశయం కూడా.

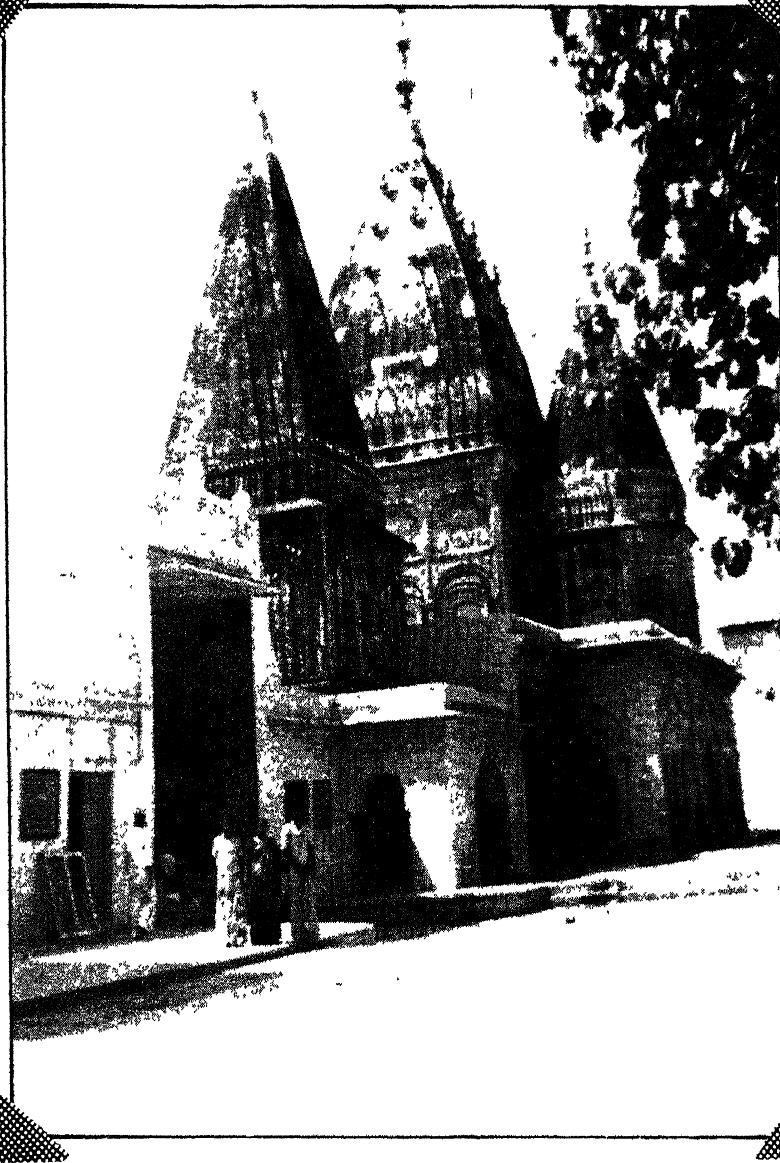
ఈ ఆశయసాధనకు స్వామికరుణ, భక్తులసహకారం ఎంతో అవసరం. సాధించిన ప్రగతికి కారణభూతులైన మహానుభావులు వారెందరో, వారందరికీ వందనాలు.

శ్రీనగర్ శంకర మఠము

— యం. వి. శంకరరావు

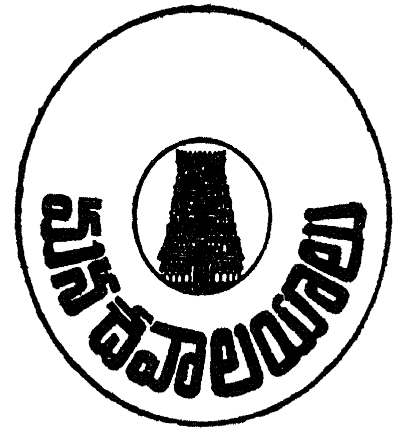
నేను ఇటీవల జమ్ము కాశ్మీరు రాష్ట్ర రాజధాని శ్రీనగర్‌ను దర్శించుట జరిగినది. శ్రీనగర్‌లో శంకరాచార్య మఠమును సందర్శించుట జరిగినది. శ్రీనగర్ అతి సుందరమైన నగరము. ఇది హిమాలయ సానువులపై మనోహర ప్రకృతి దృశ్యముల మధ్య నిర్మింపబడినది. అతిశీతల వాతావరణము కల్గినది. గుల్మార్గ్, కిలనెమార్గ్‌లలో ఆరు ఋతువులలోను మంచు నిలిచి వుంటుంది. చల్లని ప్రశాంత వాతావరణమునకు ప్రసిద్ధమైనది. ఇక్కడి కాశ్మీరులోయలో ఋషులు, మహర్షులు, తపస్సంపన్నులు, సాధువులు హిమాలయ చరియలలో తిరుగుచూ లోక సంబంధమైన సుఖదుఃఖములకు అతీతులై చరించునట్లు మనకు తెలిసియేయున్నది.

యాత్రికులు శ్రీనగర్ వెళ్లు ముందుగా జమ్ము కూడా దర్శించెదరు. జమ్ములో శ్రీ రఘునాధ దేవాలయము కూడా చాల ముఖ్యమైనది. ఇది పురాతనమైనది. చూచుటకు చాల యింపుగానుండును. ఈ దేవాలయములో ముఖ్యవిశేషమేమనగా సహస్ర లింగములతో నిండి యొప్పారుచున్న దేవాలయము.

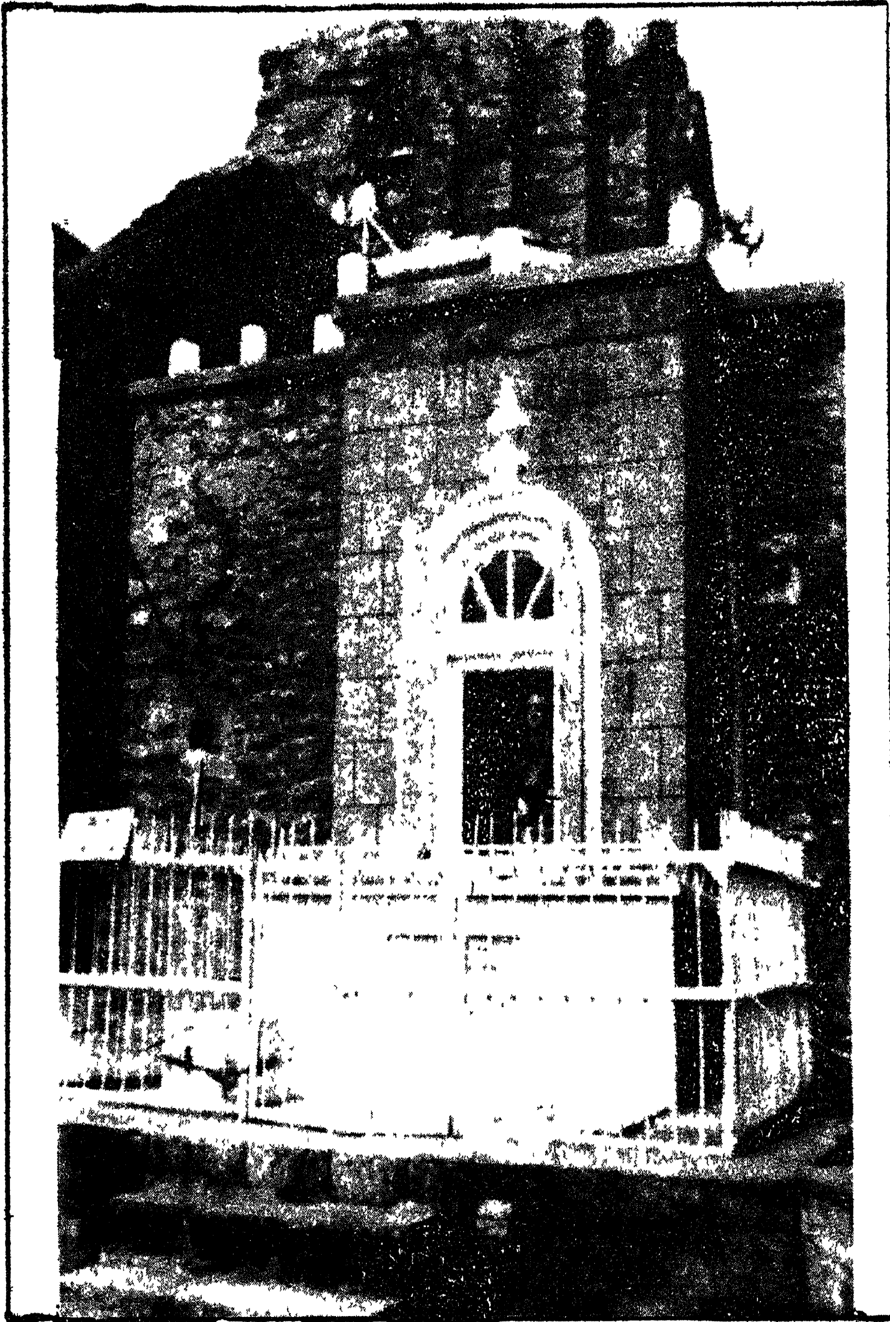

జమ్ములోని శ్రీ రఘునాథ దేవాలయము

కాశ్మీరు వేసవి విడిది. వేసవికాలములో ఒక్క మనదేశము నుండియే కాక విదేశముల నుండి వచ్చు యాత్రికులు, మంచు లోయలను, మొగలాయిల కాలమునాడు పెంచిన పూతోటలు, డాల్ సరస్సును, జీలమ్ నదీ పరివాహిక ప్రాంతమును సందర్శించి జీవితములో మరువలేని అనుభూతిని పొందు చున్నారు.

ముముక్షువులగు హిందువులకు ఆధ్యాత్మిక నిరతిలో జీవన వ్యాసంగమును జరుపు కొను వృద్ధులకు, మధ్య వయస్కులకు ఇక్కడి శంకరమఠము దర్శనీయ స్థలమై యొప్పుచున్నది. ప్రయాణీకులు శంకర మఠమునకు వెళ్లుటకు ఐదు కిలోమీటర్ల దూరముగల కొండ ఎక్కవలసియున్నది. ఈ కొండ ఎక్కదలచినవారు బస్సులలో గాని, చిన్న కారులలోగాని కొంతదూరము వరకు పోవచ్చును. అక్కడి నుంచి దాదాపుగా 185 మెట్లు ఎక్కినగాని శంకరాచార్యుని దర్శనభాగ్యము లభించదు. ఈ శంకర మఠమునందు పాలరాతితో చెక్కబడిన శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యులవారి విగ్రహము ప్రతిష్ఠింపబడినది. ఈ విగ్రహము చూచుటకు చాలా యింపుగా వుండును. ఆ ప్రశాంత వాతావరణములో శ్రీ శంకరాచార్యులను చూచిన క్షణమును అది జీవితములో మహోన్నత క్షణముగా భావింపగలరు.

శ్రీనగర్‌లోని శ్రీ శంకరాచార్యులు.

"ఏకస్య బ్రహ్మణః శుద్ధ
సత్త్వోపాధి సమన్వయాత్,
ఈశతా జీవితా వ్యస్య
మనినోపాధి యోగతః."

అని శంకర భగవత్పాదులవారి ప్రవచనము. పరబ్రహ్మము ఒకడై యుండగా శుద్ధ సత్త్వోపాధి రజస్తమోగుణములలో సంపర్కము వినా పరిశుద్ధమగు సత్వగుణ ప్రధానమైన మాయ అను ఉపాధి(ఆవరణ) కూడిక వలన అనగా రజస్తమోగుణ సంయుతమైన సత్యప్రధానముగాగల మాయ యొక్క సంబంధముల మన జీవత్వము సంభవించుచున్నదని భావము. జీవత్వము అనగా జీవుడుగా నుండుట అని, కాని జీవితము గడుపువారును రజస్తమోగుణ బాధితులుగాక ఆత్మసంస్కారమున జీవనము గడుపుట, దాని కనువగు విచారము చేయుట ఆవశ్యకమైయున్నదని ప్రవచనము. శ్రీమచ్ఛంకరాచార్యులు ప్రస్థానత్రయమున నిగూఢమైన యద్వైత సిద్ధాంతమునుపదేశసాహస్రి, సర్వవేదాంత సంగ్రహము వివేకచూడామణి గ్రంథములలో ప్రతిపాదించియున్నారు. శంకరాద్వైతము అన్నివిచారములలోనుత్కృష్టమై భాసించుచున్నది. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ, అహం బ్రహ్మాస్మి, తత్త్వమసి, అయమాత్మా బ్రహ్మ యను మహావాక్యముల సారమే వేదాంతము ప్రతిపాదించుచున్నది. శ్రీ శంకరులు బౌద్ధ, జైనమతముల నుండి హిందూమతమును పరిరక్షించుటకు తమ మతప్రచారము చేసియున్నారు.

ఈ శంకరాచార్యుని మఠము ప్రక్కనే శివాలయం ఒకటియున్నది. ఇచ్చటి శివలింగము 3 అడుగుల ఎత్తు వున్నది. నల్లని రాతితో నిర్మింపబడియున్నది. దాదాపుగా 20 సంవత్సరముల క్రిత్రం శంకరమఠమును దర్శించుటకు ప్రజలు అనేక కష్టములకు గురికావలసియున్నది. డా॥ కరన్‌సింగ్‌గారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని కొండపైకి ఐదు కిలోమీటర్ల పొడుగునా తారురోడ్డు వేయించిరి. దీని మూలముగా బస్సులు, చిన్నకార్లు పోవుటకు అనుకూలమేర్పడినది. యాత్రికులు, అభిలాష కలవారు, శరీరశ్రమ కోర్చువారు ఈ 185 మెట్లు ఎక్కి అక్కడి ఆలయమును దర్శించి యాత్రా తృష్ణను ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసను తీర్చుకొనుచున్నారు. శ్రీనగరుకు వెళ్లువారు తప్పక అక్కడి శంకరమఠమును దర్శించిన క్షణమును అది జీవితములో మహోన్నత క్షణముగా భావింపగలరు. నాటికీ నేటికీ ఆ సేతు హిమాచల పర్యంతము శంకరమఠములు వెలసి శంకరాచార్యులవారి బోధలను ప్రచారము చేస్తున్నవి.

నందిగామ

—పరిమి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

నందిగామ చాలాపురాతనమైన గ్రామం. అది కృష్ణాజిల్లాలో విజయవాడ– హైదరాబాదు జాతీయ రహదారిలో విజయవాడకు 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో తాలూకాకు ముఖ్య పట్టణంగా అభివృద్ధినొందుచున్నది. ఊరు ఊనికినిబట్టి లభించుచున్న సాక్ష్యాలను బట్టి పూర్వకాలమున శైవమత వ్యాప్తి ఇక్కడ జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. లభించుచున్న క్రీ. శ 9 వ శతాబ్దమునాటి పాముబండ శాసనములో నందిగ్రామములో శ్రీరామేశ్వర స్వామి దేవాలయమున్నట్లు స్పష్టమైన ఆధారాలు కన్పించుచున్నవి. నందిగ్రామమే కాల క్రమేణ నందిగామగా స్థిరనామమందాల్చింది. ఇంచుమించు వెయ్యిసంవత్సరాల చరిత్ర నందిగామకువున్నది. శివలింగానికి ఎదురుగా ఈనాడు పెద్ద ఆకృతికల నందినిచూడ గలము.

కాకతీయులు, రెడ్డిరాజుల పరిపాలన చవిచూచిన తరువాత కొంతకాలము దక్కన్ సుబేదార్ల పరిపాలనక్రింద, అటుపిమ్మట నిజాంఅధికారానికిలోనైంది. నిజాంపాలనా

యుగంలో నందిగామ వరగణాగ పిలువ బడింది. ఈ నందిగామ ఒకప్పుడు 18 పేట లుగ వృద్ధిపొందినట్లు జనశ్రుతి. దీనికి తార్కాణంగా ఊరికి నాల్గుదిక్కుల నాలుగుగ్రామ దేవతలగుడులు వుండుటయేకారణము.

రెడ్డిరాజుల పరిపాలనాకాలంలో రెడ్లవల్ల భూవసతికలిగి స్వామికైంకర్యనిమిత్తము, సంగీతపాఠకులకు, అర్చకులకు, దేవవేశ్యలకు స్థానాచారులకు, విశ్వకర్మలకు, భజంత్రీలకు, వేదపండితులకు సుమారు ఆనాడు 900 ఎకరములు ఏర్పరిచినట్లు తెలియుచున్నది. కాలానుగతికముగ అర్చన, ఆలనా పాలనా లేకపోయింది. ఈదేవాలయము ఈ గ్రామములో వున్నట్లు సర్క్యూట్ కమిటీ రిపోర్టు ఆఫ్ మద్రాసు ఆర్కియాలజికల్ సమాచారముబట్టి తెలియుచున్నది. శ్రీరామ లింగేశ్వరస్వామి దేవాలయము ముఖమండపములోని శాసనములు వాసిరెడ్డి ప్రభువుల కాలమునాటివి. ఇంతకంటె దేవాలయ ప్రాచీనతకు సంబంధించిన ప్రాచీనశాసనములు ఆలయంలో కానరావు. నందిగామ పట్టణమునకు తూర్పుదిశగా మునేరు ప్రవహించుచున్నది. ప్రస్తుత ఆర్.టి.సి. బస్సు స్టాండ్‌కు ఎదురుగా మునేరు అవతలి ఒడ్డున కానీషా ప్రభువుల మంత్రులైన అక్కన్న, మాదన్నలు నిర్మించిన ధర్మసత్రము మునేరు వరదలవల్ల శిధిలమయినట్లు తెలియుచున్నది.

1670 లో గోల్కొండనవాబు అబ్దుల్ కుతుబ్‌షా 7, 1726–72 సం॥ వరకు జీవించిన వాసిరెడ్డి వీరపనీడుకు దేశ్‌ముఖ్ పదవి ఇచ్చినట్లు కృష్ణాజిల్లా మాన్యూయల్ రచయిత వ్రాసారు. ఈయన కొండపల్లి, కొండవీడు ప్రాంతమును నందిగామ రాజధానిగా నొనర్చుకొని పరిపాలించినట్లు తెలియుచున్నది. 1678 లో ఆలనాపాలనాలేని శ్రీరామ లింగేశ్వరస్వామి దేవాలయమునకు ఒక ముఖమండపమును వాసిరెడ్డిరామన్న (రామభూపతి) ఏర్పరచి దేవాలయానికి రూపురేఖలుదిద్ది శాసనమొకటి వేయించాడు. తదాదిగ వాసిరెడ్డి ప్రభువులపాలనలో నిత్య ధూపనైవేద్యాలకు లోటులేకుండసాగింది.

రాజా వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుని కాలంలో 1783–1916 తమపూర్వులచే పోషింపబడిన రామలింగేశ్వరస్వామి దేవాలయమునకు విశేషములైన భూవసతులు కల్పించి సర్వాంగ సుందరముగా దేవాలయాన్ని పునరుద్ధరించి విశేషఖ్యాతిగడించిరి.

ఈ రామలింగేశ్వరస్వామి శివలింగము స్వయంభువము. పానవట్టము శివలింగము పైనుండి దింపబడుటకూడ ఒకనిదర్శనము. రికార్డులో రామలింగేశ్వరస్వామిగ, ఇతఃపూర్వము రామేశ్వరస్వామిగసేవింపబడ్డారు. నేడు రామలింగేశ్వరస్వామిగ వ్యవహారము. తరువాత వాసిరెడ్డిదాశరథీనాయుడుగారి హయాంలో శుకశ్యామలాంబా అమ్మవారి ప్రతిష్ఠ జరిగినది. ముఖమండపములో శ్రీ దాశరథీనాయుడుగారి చేతవేయించబడిన శాసనమొకటివున్నది. ఇచటకల శుకశ్యామలాంబా సమేత శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి వారిని ఆస్తికులు సేవింపదగిన విశేషమహత్వముకలదైవము. భక్తులునిత్యము ముక్తి ఫలములను కోరి ఏదో ఒక అర్చన స్వామి వారికి జరిపిస్తూవుంటారు.

ఈ క్షేత్రరాజమున విశాలమైన ప్రాంగణములో రోజు సాయంత్రంవేళ దేవాదాయ శాఖవారి సహకారంతో ధర్మోపన్యాసాలు జరుగుచున్నవి. సౌమ్యనామ సం॥ ఫాల్గుణ శుద్ధ పూర్ణిమ తత్కాల పాడ్యమి సోమవారం 23-3-70 న నవగ్రహమూర్తుల ప్రతిష్ఠాపన జరిగింది.

మాఘశుద్ధదశమి మొదలుకొని పది రోజులవరకు ఏటా కళ్యాణమహోత్సవములు చాలావైభవంగా జరుగుతాయి. పౌర్ణమినాడు రథోత్సవము కన్నుల పండువుగా వేలాదిభక్తులసమక్షంలో జరుగుతుంది. సుమారు నలభై ఏళ్ళక్రిందట దేవాదాయ శాఖవారి అధీనంలోకి దేవాలయం తీసుకొన బడినది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు అజమాయిషిలో, వాసిరెడ్డి వంశీయుల వంశపరంపరధర్మకర్తల ఏలుబడిలో, ఈ దేవాలయం సుమారు దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాఖ క్రింద 375 ఎకరముల భూవసతి కలిగి ఏ లోటులేకుండా భక్తులపాలిట కల్పవృక్షంలాగా సుదూర ఆముష్మిక చింతనకల ఆస్తికులచేత ఆకర్షింపబడుతూ అంగరంగ వైభవంతో వర్ధిల్లుచున్నది. •

(గతసంచిక తరువాయి)

తొమ్మిదవ అధ్యాయం

రాజవిద్యారాజగుహ్యయోగం

శ్రీ భగవానువాచ:

ఇదం తు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే ।
జ్ఞానం విజ్ఞాన సహితం యద్ జ్ఞాత్వా మోక్ష్యసేఽ శుభాత్॥

శ్రీ భగవానుడు: అశుభకరమైన సంసారబంధంనుంచి విముక్తి పొందడానికి తెలుసుకోవలసిన అతి రహస్యం, అనుభవ సహితమూ అయిన జ్ఞానాన్ని అసూయలేని నీకు ఉపదేశిస్తున్నాను.

రాజవిద్యా రాజగుహ్యం పవిత్ర మిద ముత్తమమ్ ।
ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్॥

విద్యలలో ఉత్తమం, పరమరహస్యం, పవిత్రమూ అయిన ఈ బ్రహ్మ జ్ఞానం ప్రత్యక్షానుభవం వల్ల తెలుసుకోదగ్గది. ఇది ధర్మయుతం, శాశ్వతం, సులభసాధ్యం.

యథాఽఽకాశస్థితో నిత్యం వాయు స్సర్వత్రగో మహాన్।
తథా సర్వాణి భూతాని మత్‌స్థానీత్యుపధారయ ॥

సర్వత్రా సంచరించే మహావాయువు ఆకాశంలో నిరంతరం నిలిచి వున్నట్లే సర్వభూతాలూ నాలో వున్నాయని తెలుసుకో.

సర్వభూతాని కౌంతేయ! ప్రకృతిం యాంతి మామికామ్।
కల్పక్షయే పునస్తాని కల్పాదౌ విసృజామ్యహమ్ ॥

కౌంతేయా! ప్రళయకాలంలో ప్రాణికోటులన్నీ నా ప్రకృతిలో ప్రవేశిస్తున్నాయి. సృష్టికాలంలో వాటిని మళ్ళీ నేను సృజిస్తున్నాను.

ప్రకృతిం స్వామవష్టభ్య విసృజామి పునః పునః ।
భూతగ్రామ మిమం కృత్స్నం అవశం ప్రకృతే ర్వశాత్ ॥

ప్రకృతికి అధీనమై అస్వతంత్రమైన సకల భూత సంఘాన్ని స్వాధీనంలో వుంచుకున్న నా ప్రకృతితో మళ్ళీ మళ్ళీ సృష్టిస్తుంటాను.

శ్రీమద్భగవద్గీత

(సీరియల్)

వ్యాఖ్యాత:

శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి

అశ్రద్దధానాః పురుషాః ధర్మస్యాస్య పరంతప
అప్రాప్య మాం నివర్తంతే మృత్యు సంసార వర్త్మని॥

అర్జునా! ఈ ధర్మంపట్ల శ్రద్ధలేని పురుషులు నన్ను పొందకుండా మరణరూపమైన సంసారపథంలో పరిభ్రమిస్తారు.

మయా తత మిదం సర్వం జగదవ్యక్తమూర్తినా ।
మత్‌స్థాని సర్వభూతాని న చాహం తేష్వవస్థితః ॥

ఇంద్రియాలకు కనుపించని నా రూపం ఈ విశ్వమంతా వ్యాపించి వున్నది. సకల జీవులూ నాలో వున్నాయి; నేను మాత్రం వాటిలో లేను.

న చ మత్‌స్థాని భూతాని పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్ ।
భూతభృన్న చ భూతస్థో మమాత్మా భూతభావనః ॥

ఈశ్వరసంబంధమైన నా యోగశక్తిని చూడు. భూతాలు నాలోలేవు. నా ఆత్మ సమస్త భూతాలనూ సృష్టించి, పోషిస్తున్నప్పటికీ వాటిలో వుండదు.

న చ మాం తాని కర్మాణి నిబధ్నంతి ధనంజయ!
ఉదాసీనవదాసీనం అసక్తం తేషు కర్మసు ॥

అయినప్పటికీ అర్జునా! వాటిపై ఆసక్తిలేని తటస్థుణ్ణి కావడంవల్ల ఈ కర్మలు నన్ను బంధించలేవు.

మయాఽధ్యక్షేణ ప్రకృతిః సూయతే సచరాచరమ్ ।
హేతునాఽనేన కౌంతేయ! జగద్విపరివర్తతే ॥

కౌంతేయా! ప్రకృతి నా పర్యవేక్షణలో ఈ చరాచర జగత్తును సృష్టిస్తున్నది. అందువల్లనే అవిచ్ఛిన్నంగా జగన్నాటకం జరుగుతున్నది.

అవజానంతి మాం మూఢాః మానుషీం తనుమాశ్రితమ్ ।
పరంభావ మజానంతో మమ భూత మహేశ్వరమ్ ॥

సమస్త ప్రాణికోటికీ ప్రభువైన నా పరమాత్మతత్త్వం తెలియని మూఢులు మానవరూపంలోవున్న నన్ను మామూలు మనిషిగా భావించి అవమానిస్తున్నారు.

మోఘాశా మోఘకర్మాణో మోఘజ్ఞానా విచేతసః ।
రాక్షసీమాసురీం చైవ ప్రకృతిం మోహినీం శ్రితాః ॥

అలాంటి మూఢులు పనికిమాలిన కాంక్షలూ, కర్మలూ, జ్ఞానమూ కలిగి వివేకం కోల్పోయి రాక్షసుల స్వభావాన్ని ఆశ్రయిస్తారు.

మహాత్మానస్తు మాం పార్థ ! దైవీం ప్రకృతిమాశ్రితాః।
భజంత్యనన్యమనసో జ్ఞాత్వా భూతాది మవ్యయమ్ ॥

పార్థా ! సాత్విక స్వభావం కలిగిన మహాత్ములు సర్వ భూతాలకూ ఆదికారణమైనవాడిగా, నాశనంలేని వాడిగా నన్ను తెలుసుకొని ఏకాగ్రచిత్తంతో సేవిస్తారు.

సతతం కీర్తయంతో మాం యతంతశ్చ దృఢవ్రతాః ।
నమస్యంతశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే ॥

వాళ్లలో కొంతమంది నిరంతరం నన్ను కీర్తిస్తూ, దృఢ వ్రతంతో ప్రయత్నిస్తూ భక్తితో నాకే నమస్కరిస్తూ మనస్సు నా మీదే నిలిపి నన్ను ఉపాసిస్తారు.

జ్ఞాన యజ్ఞేన చాప్యన్యే యజంతో మాముపాసతే ।
ఏకత్వేన పృథక్త్వేన బహుధా విశ్వతోముఖమ్ ॥

మరికొంతమంది మహాత్ములు విశ్వరూపంలో వున్న నన్ను జ్ఞాన యజ్ఞంతో సేవిస్తారు. అనేక భావాలతో నేను ఒక్కడినే అనీ, వేరే వ్యక్తిననీ, బహురూపాలు కలిగిన వాడిననీ భజిస్తారు.

అహం క్రతు రహం యజ్ఞః స్వధాఽహ మహ మౌషధమ్ ।
మంత్రోఽహ మహమేవాఽజ్యం అహ మగ్ని రహం హుతమ్ ॥

క్రతువూ, యజ్ఞమూ, పితృదేవతలకు అర్పించే అన్నమూ, ఔషధమూ, మంత్రమూ, నేయీ, హోమమూ నేనే.

పితాఽహ మస్య జగతో మాతా ధాతా పితామహః ।
వేద్యం పవిత్ర మోంకార ఋక్సామయజు రేవ చ ॥

ఈ జగత్తుకు తండ్రి, తల్లి, కర్మఫలదాత, తెలుసుకో దగ్గ వస్తువు నేనే. ఓంకారం, ఋగ్వేదం, సామవేదం, యజుర్వేదం కూడా నేనే.

గతి ర్భర్తాప్రభుస్సాక్షీ నివాస శ్శరణం సుహృత్ ।
ప్రభవః ప్రలయః స్థానం నిధానం బీజ మవ్యయమ్ ॥

ఈ జగత్తుకు గతి, పతి, ప్రభువు, సాక్షి, నివాసస్థానం, ఆశ్రయం, ఆప్తుడు, సృష్టికర్త, సంహారకుడు, ఆధారం, ప్రళయం, స్థానం, శాశ్వతబీజం నేనే.

తపామ్యహ మహం వర్షం నిగృహ్ణా మ్యుత్సృజామి చ ।
అమృతం చైవ మృత్యుశ్చ సదసచ్చాహమర్జున ! ॥

అర్జునా ! నేనే వేడి కలుగ జేస్తున్నాను. వర్షాన్ని నిలుపుతున్నాను; కురిపిస్తున్నాను అమృతమూ, మృత్యువూ నేనే. శాశ్వతమైన సత్తూ, అశాశ్వతమైన అసత్తూ నేనే.

త్రైవిద్యా మాం సోమపాః పూతపాపా
యజ్ఞైరిష్ట్వా స్వర్గతిం ప్రార్థయంతే ।
తే పుణ్య మాసాద్య సురేంద్రలోకం
అశ్నంతి దివ్యాన్దివి దేవభోగాన్ ॥

మూడు వేదాలు చదివినవారు. యజ్ఞాలతో నన్ను పూజించి, సోమపానం చేసి, పాపాలు పోగొట్టుకొని స్వర్గం కోరుతారు. అలాంటివాళ్లు పుణ్యఫలమైన దేవేంద్రలోకాన్ని పొంది, దివ్యభోగాలు అనుభవిస్తుంటారు.

తే తం భుక్త్వా స్వర్గలోకం విశాలం
క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి ।
ఏవం త్రయీధర్మమనుప్రపన్నాః
గతాగతం కామకామా లభంతే ॥

వాళ్లు విశాలమైన స్వర్గలోకంలో సుఖాలు అనుభవించి పుణ్యం క్షీణించిపోగానే మానవలోకంలో మళ్ళీ ప్రవేశిస్తారు. ఇలా వేదంలోని కర్మ కాండను పాటించే భోగపరాయణులు పొందుతుంటారు.

అనన్యాశ్చింతయంతో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే ।
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహమ్ ॥

ఏకాగ్రచిత్తంతో నిరంతరం నన్నే స్మరిస్తూ సేవించే వాళ్ళ యోగక్షేమాలు నేనే చూస్తాను.

యేఽప్యన్యదేవతా భక్తా యజంతే శ్రద్ధయాన్వితాః।
తేఽపి మామేవ కౌంతేయ ! యజంత్యవిధిపూర్వకమ్ ॥

కౌంతేయా! ఇతర దేవతలను భక్తి శ్రద్ధలతో భజించే వాళ్లు కూడా నన్నే పూజిస్తున్నారు. అయితే వాళ్ళ ఆరాధన శాస్త్రసమ్మతం కాదు.

అహం హి సర్వయజ్ఞానాం భోక్తా చ ప్రభురేవ చ ।
న తు మా మభిజానంతి తత్త్వేనాఽతశ్చ్యవంతి తే ॥

సర్వయజ్ఞాలలో భోక్త, ప్రభువు నేనే, ఇతర దేవతల భక్తులు ఈ వాస్తవాన్ని గ్రహించలేక మళ్ళీ మళ్ళీ పుడుతుంటారు.

యాంతి దేవవ్రతా దేవాన్ పితౄన్ యాంతి పితృవ్రతాః।
భూతాని యాంతి భూతేజ్యా యాంతి మద్యాజినోఽపి మామ్॥

దేవతలను సేవించేవాళ్ళు దేవతలనూ, పితృదేవతలను ఆరాధించే వాళ్లు పితృదేవతలనూ, భూతాలను అర్చించేవాళ్లు భూతాలనూ పొందుతారు. నన్ను పూజించేవాళ్లు నన్నే పొందుతారు.

పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి ।
తదహం భక్త్యుపహృతం అశ్నామి ప్రయతాత్మనః ॥

పరిశుద్ధమైన మనస్సు కలిగినవాడు భక్తితో నాకు ఆకుకాని, పువ్వుకాని, పండుకాని, నీరుకాని సమర్పిస్తే సాదరంగా స్వీకరిస్తాను.

(30 వ పేజీలో)

మాఘమాస మాహాత్మ్యం

— తేల్కర్ శంకర్ రావ్

మా + అఘ + ము = మాఘము
మా = మానవులు
అఘ = పాపములకు
ము = ముక్తినిచ్చునది.

మానవుని అఘము అనే మేఘమును తొలగించు మారుతమే మాఘము.

సకల దేవతలలో శ్రీమన్నారాయణుడు ముఖ్యుడు. సర్వశాస్త్రములలో వేదము ప్రధానమైనది. అన్ని పర్వతాలలో మేరు పర్వతము గొప్పది. అటులనే అన్ని మాసములలోను మాఘమాసము శ్రేష్ఠమైనదగుటచే ఆ మాసమునందాచరించు యే స్వల్ప కార్యమైనను గొప్ప ఫలితాన్ని కలుగజేయును.

ఇతరదినములలో చేయువ్రతములుకాని క్రతువులు కాని యివ్వనంత గొప్పఫలము కేవలం మాఘమాస నదీస్నానం వలన కల్గును. కార్తికమాసంలో దీపారాధన యెంత శ్రేష్ఠమో, మాఘమాసమున నదీస్నానము అంతశ్రేష్ఠమైనది.

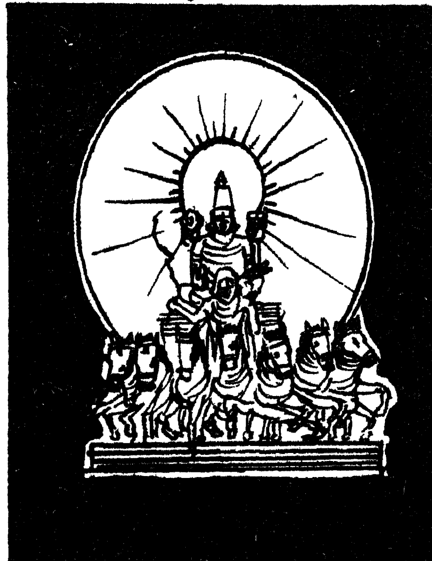
"తులా మాఘస్నాన తుష్టా తుష్టిపుష్టి ప్రదాయినీ" అని గాయత్రీ సహస్ర నామ స్తోత్రములోకూడ మాఘస్నాన ప్రస్తావన వున్నది.

మాఘమాసములో యే నది నీరైనను గంగా జలసదృశము. అందుచేతనే మాఘ మాసనదీస్నానము సర్వపాప హరమైనది. ఈ మాసములో నదీస్నానముతో పాటు విష్ణ్వాలయము విరూపాక్షాలయము మున్నగు పుణ్యక్షేత్రములను దర్శించిన యెడల మహాఫలము కల్గుటయేకాక పునర్జన్మ వుండదు.

అనేక పుణ్యకార్యాలవలన స్వర్గలోక ప్రాప్తి తాత్కాలికముగ కల్గును. కానీ మాఘ మాసములో సంపాదించిన ఫలమువలన శాశ్వత స్వర్గలోక ప్రాప్తికల్గును.

పాపము, పేదరికము, దురదృష్టము అను యీ మూడును మనుజుని క్రుంగదీయును. ఈమూటిని నివృత్తిచేసుకోవాలంటే మాఘమాసస్నానమే పరమౌషధము! అన్ని జాతులవారును ఆచరించవలసిన పరమపావనమైన పధము.

ఎవరైనను తెలిసికాని, తెలియకకాని, మాఘమాసమందు మార్తాండుడు మకరరాశి యందుండగా యేది అందుబాటులో నున్నను అనగా నదికాని, చెరువుకాని, బావికాని, కాలువకాని లేక యితరనీటి సదుపాయములున్నచోటకాని, ప్రాతఃకాలమున స్నానమాచరించి ప్రత్యక్షదైవమైన సూర్య భగవానునికి నమస్కరించి, తనకుతోచిన దాన

ధర్మములుచేసి, శివాలయమున కాని కేశవాలయమునకాని దీపమువెల్గించి, భక్తిశ్రద్ధలతో అర్చనచేసిన మానవునకు అశ్వమేధ యాగము చేసినంత ఫలముదక్కును. విష్ణు లోకప్రాప్తియు కల్గును. ఇదే మానవుని మోక్షమునకు దగ్గరిదారి.

చలికిజడిసి ప్రాతఃకాలమున స్నానము చేయని మానవుడు తనకు లభించబోవు పుణ్యమును కాలదన్నినట్లగును. అంతేకాక అట్లుస్నానం చేయువారినిచూచి హేళనగా మాట్లాడినవానికి చండాలజన్మ కల్గును. ఈ మాసమంతయు కడునిష్ఠతో వుండిన కోటి యజ్ఞములు చేసినంత పుణ్యము లభించును.

విధవరాలు మాఘమాస మంతయు నిష్ఠతో ఆచరించిన యెడల ఆమెకు కల్గిన వైధవ్యము మరుజన్మలో మరల కలుగక ఐదవతనముతో చల్లగానుండును.

అటులనే ముత్తైదువలు ఆచరించినచో సకల ధనధాన్య పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధి కల్గును. యువజనులు కూడా మాఘమాసమంతయు నదీస్నానమాచరించిన యెడల సకల సలక్షణవతియగు కన్యతో వివాహమగుటయే కాక పెద్దల మన్ననలంది సుఖింతురు.

వ్యాధిగ్రస్తులైనవారు సూర్యోదయమునకే లేచి కాళ్ళు, మొగము కడుగుకొని లోకబాంధవుడైన సూర్యునికి నమస్కరించినచో వారి రుగ్మత నయమగుటయే కాక పుణ్యవంతులగుదురు.

మాంసాహారులలో అధికశాతం యీ మాసమంతయు శాకాహారులై నదీ స్నానాలుచేస్తూ, పూజలు పునస్కారాలతో, నియమ నిష్ఠలతో వుంటారు.

కల్యాణాలు, కేశఖండనాలు, శ్రేష్ఠమైన ఈ మాఘమాసంలోనే ముమ్మరంగా జరుగుతాయి.

శుభప్రదమైన యీ మాఘమాసము ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలంలోనే వస్తుంది. అటువంటి ఉత్తరాయణం కోసం నిరీక్షించిన కురువృద్ధుడు హరివాసరం (ఏకాదశి) నాడు పరమపదించి స్వర్గారోహణం గావిస్తాడు. అందుకే మాఘశుద్ధ ఏకాదశిని భీష్మైకాదశి అనడం పరిపాటి. ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలం, అందులో పరమ పవిత్రమైన మాఘమాసంలో పరమపదించడం అన్ని విధాల పుణ్యప్రదమైనది. ఇటువంటి మరణం యెంతో సుకృతం చేసుకున్న వారికికాని రాదు. ఏకాదశి మరణం, ద్వాదశి దహనం యెంతో వారికి కానిరాదు! అని మన పెద్దలు ఊరకే అనలేదు.

ఈ మాఘమాసంలోనే రథసప్తమి, శైవులకు పరమపవిత్ర ఉపవాస, జాగరణ పుణ్య దినమైన మహాశివరాత్రి రావడం పవిత్రములో మరీ పవిత్రమైనది.

మాఘమాసంలో నెలరోజులు స్నానమాచరించలేని స్త్రీ, పురుషులు ఏకాదశినాడు కాని ద్వాదశి లేక పౌర్ణమాసినాడుకాని నదిలో లేక చెరువులో స్నానంచేసి శ్రీహరిని భజించి, పురాణశ్రవణము గావించి, తనశక్తి కొలది దానము చేసిన సత్ఫలితము కల్గును.

ప్రణవ మహిమ

— ఆకెళ్ల శ్రీనివాసరావు

వేదఘోష ఓంకారోచ్చాటనతో ప్రారంభ మౌతుంది. ఈ ప్రణవమంత్రాన్ని ఉపనిషత్తులలో "ఉద్గీథ" అన్నారు. బ్రహ్మాండాన్ని శాసించేశక్తి "బ్రహ్మ" లేక "ఓం" అనబడింది. దాన్ని తెలుసుకోవటమే చరమ ఉపలబ్ధి — "తమేవ విదిత్వాతి మృత్యుమేతి" — పతంజలి దీనినే ఈశ్వర వాచకంగా యిలా అన్నాడు-"తస్య వాచకః ప్రణవః" (పతంజలి యోగసూత్రం) విశ్వంలోని విభిన్న సంస్కృతులలో అంధకారం నుండి వెలుగు, అజ్ఞానంనుండి జ్ఞానం, వీటియొక్క ప్రాప్తి ఎలా కలిగింది- అనే వాటిపై చాలా ఊహగానాలు జరిగాయి. జ్ఞానం, వాక్కు, విద్య మొదలైనవి భగవంతుడు తనకిచ్చిన వరాలు. గ్రీకు సంస్కృతిలో యిదే జ్ఞానం పుట్టుక "లోగోస్" అనే పేరుతో పిలువబడ్డది. మన సనాతన పరంపరలో దీనినే వాక్కు అన్నారు. జ్ఞానం మొదటిసారిగా వాక్కురూపంలో వ్యక్తమైంది. ఆ ప్రప్రథమవాక్కు 'ఓంకారం.' ఈ ఓంకారంలో బ్రహ్మాండపు ప్రాణధారణ శక్తి నిహితమైవుంది — "అవాకస్యైవాత రస్య రసం నాశక్నోదాదాతుమ్ ఓమిత్యే తస్యైవ సేయం వాగభావమ్ ఓమైవ నామైషా తస్య ప్రాణ ఏవ రసః" మొత్తం ప్రకృతి మీదుగా విభజితమైవుంది. పృథ్విని భూలోకమనీ, అంతరిక్షం లేక వాయుమండలం భువర్లోకమనీ, దానిపై "ద్యుః" లేక "సువర్లోకం" వున్నాయి. గాయత్రీ మంత్రంతో బాటుగా ఈ మూడు వ్యాహృతులు చెప్పబడతాయి. వీటికి మొదటిలో ఓంకారోచ్చాటన వుంటుంది — 'ఓం భూర్భువస్సువరోం." ఉపనిషత్తుల ననుసరించి ఈ మూడు వ్యాహృతులు ఓంకారంలో నిబిడీకృతమై వున్నాయి. అక్షర విజ్ఞానాన్ననుసరించి ఓంకారంలో మూడు మాత్రలున్నాయి. అ+ఉ+మ్. ఈ మూడు పైవ్యాహృతుల వాచకాలే జైమినీయ బ్రాహ్మణోపనిషత్‌లో ఇలా వుంది —"తాసామ పీడితానాం రసం ప్రాణేదత్. తదేత దక్షర మభవదో మితి యదేతత్" - ఈ మూడింటి సంపీడనం వలన రసం వుద్భవించి ఓంకార జననం జరిగింది. ఈ విధంగా ఓంకారం సమస్త ప్రపంచానికి బీజమంత్రమైంది. సమస్త చరాచర జగత్తు భగవానుని ప్రతిరూపమే. కావుననే ప్రణవం భగవంతునికి వాచకరూపం — "ఓం క్రతో స్మర కృతం స్మర" అని చెప్పి ఓంకారాన్ని సత్+చిత్+ఆనందం ఈ మూడింటికీ ప్రతీకగా చెప్పారు. మాండూక్యోపనిషత్‌లో ఓంకారం భూత భవిష్యద్వర్తమానాలకు ప్రతిరూపంగా చెప్పబడ్డది. కఠోపనిషత్‌లో యముడు నచికేతునికి బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించే సందర్భములో పరబ్రహ్మ, అపరబ్రహ్మ (నిరుపాధికం, సోపాధికం) ఈ రెండింటి వాచక రూపంగా ఓంకారాన్ని గూర్చి తెలియజేస్తాడు.

"సర్వే వేదా యత్ పదమామనన్తి
తపాంసి సర్వాణి చ యద్వదంతి,
యదిచ్ఛంతో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి
తత్తే పదం సంగ్రహేణ బ్రవీమి"-
"ఓమిత్యేతత్"

"ఏతద్ధ్యేవాక్షరం బ్రహ్మ
ఏతద్ధ్యేవాక్షరం పరమ్
ఏతద్ధ్యేవాక్షరం జ్ఞాత్వా
యో యదిచ్ఛతి తస్య తత్"

ఈ విధంగా ఓంకారమే "ఏకాక్షర బ్రహ్మ" అని ఉపనిషత్తులు తెల్పుతున్నాయి. ప్రశ్నోపనిషత్తులో ఓంకారం ఏకమాత్రికం, ద్విమాత్రికం, త్రిమాత్రికంగాచెప్పి మొదటి మాత్ర ఋగ్వేదం, రెండవది యజుర్వేదం, మూడవది సామవేదం, తదనుగుణంగా పర, అపర, పరాత్పర బ్రహ్మకి వాచకరూపంగా అక్షర పరబ్రహ్మయయిన ఓంకార మాహాత్మ్యం వివరించబడింది. బ్రాహ్మణ గ్రంథాలలో "ఓం" యొక్క వ్యుత్పత్తిమీద కూడా చర్చ జరిగింది. రక్షణార్థకమైన "అత్ర" ధాతువు నుండి "ఓం" యొక్క వ్యుత్పత్తి దీర్ఘ దీర్ఘతర ఉచ్చారణ ప్లుత మనబడుతుంది. ఓంకారం సర్వదాప్లుతంలోనే ఉచ్చరించబడుతుంది.

"ఓంకార ప్రణవస్తారో వేదాదివర్తులోధృవః।
త్రైగుణ్యం త్రిగుణో బ్రహ్మ సత్యోమన్త్రాది
రవ్యయః
బ్రహ్మబీజం త్రితత్వం చ పంచరశ్మిస్త్రి
వేదతః ॥"

ఈ విధంగా ఈ మూడు మాత్రలలోనూ సత్త్వ, రజో, తమోగుణాలు సమాహితమై వున్నవి. పురాణాలలో 'అ' కారం విష్ణువుకి 'ఉ' కారం శివునికి, 'మ' కారం బ్రహ్మకి సమానార్థకంగా చెప్పబడింది. ఓంకారం త్రివేదాత్మకము. ప్రస్థానత్రయాలైన ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రాలు మరియు భగవద్గీతలో ఓంకారంయొక్క బ్రహ్మవిద్యాగతమైన వైశిష్ట్యం స్పష్టీకరించబడింది—

"ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ
వ్యాహరన్ మామనుస్మరన్
యః ప్రయాతి త్యజన్ దేహం
స యాతి పరమాం గతిమ్" —

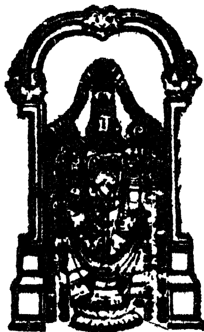
అనగా ఎవరైతే తమ అంతిమ క్షణాలలో ఓంకారాన్ని వుచ్చరిస్తూ నన్ను (భగవంతుడు) స్మరిస్తారో వారికి వుత్తమగతులు ప్రాప్తిస్తాయి. 17 వ అధ్యాయంలో పరతత్త్వ రహస్యోద్ఘాటన యీ విధంగావుంది:

"ఓం తత్సదితి నిర్దేశో
బ్రహ్మణస్త్రివిధః స్మృతః।
బ్రాహ్మణాస్తేన వేదాశ్చ
యజ్ఞాశ్చవిహితాః పురా॥"

"తస్మాదోమిత్యుదాహృత్య
యజ్ఞదాన తపఃక్రియాః।
ప్రవర్తన్తే విధానోక్తా
స్సతతం బ్రహ్మవాదినామ్॥"

ఇందులో 'బ్రహ్మ' మూడువిధాలుగా వుంది. ఓం (అక్షరబ్రహ్మ) తత్ (పరబ్రహ్మ) సత్ (అపరబ్రహ్మ). భారతీయ బ్రహ్మవిద్య యొక్క వైశిష్ట్యం భగవంతుని ఆద్యంత రహితుడిగానే కాక సర్వవ్యాపిగా కూడా చెప్పడంలోనే వుంది. "ఓం తత్సత్" అని వుచ్చరించిన పిమ్మటనే బ్రహ్మవిదులు యజ్ఞ దాన, తపస్సులనే పవిత్ర కార్యాచరణకి పూనుకొంటారు. భగవద్గీతను బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించే పరమప్రమాణ గ్రంథముగా, యోగశాస్త్ర రహస్యాలను యిముడ్చుకొన్న ఆకారముగా చెప్పవచ్చు. యోగశాస్త్రంలో ఓంకారం ఒక అవిభాజ్యమైన అంగం. ఓంకారనాదం నాభినుండి బయలుదేరి, అక్కడవుండే మణిపూరక చక్రం నుండి వెలువడి హృదయ స్థితమైన అనాహత చక్రాన్ని ఝుంకృతం చేస్తూ కంఠంయొక్క విశుద్ధ పేటికలో స్ఫుట మౌతుంది. తీర్థ స్థానాలలోనూ, దైవమందిరాల లోనూ అనేకముల్లైన దైవమూర్తులను ఓంకార స్వరూపమనే చెప్తారు. అందుకే పవిత్ర మందిరాలలో ఓంకారముద్ర వుంటుంది. శివుడి మందిరాలు దేశంలో పలుచోట్ల ఓంకారేశ్వర నామధేయంతో ప్రసిద్ధముల్లైనవి. ఇక యితర సంప్రదాయాలలో బౌద్ధ, వజ్రయాన శాఖ్చిహరు ఓంకారోపాసన మాహాత్మ్యాన్ని గుర్తించారు. కుండలినీ యోగ పద్ధతిలో కూడ ఓంకారం నాదస్వరూపమే. టిబెట్టులో నేటికీ "లామా" తెగవారు వుచ్చరించే మంత్రం-"ఓం మణి పద్మే హుం" లో ఓంకారం మొట్టమొదట వస్తుంది. జైనులు, బౌద్ధులు ఓంకారాన్ని ప్రముఖమైన మాతృకగా స్వీకరించారు. కొందరు విద్వజ్జనుల అభిప్రాయం ప్రకారం ఓంకారం భారతదేశం లోనే కాక విదేశాలలో కూడ వినబడుతుంది. Amen లో ఓంకారం నిహితమై వుంది. భాషాశాస్త్రంలో "ఓం" అంటే "స్వీకృతి" అనే అర్థం వుంది. లాటిన్ భాషలో సర్వ వ్యాపకం మొదలగు "సర్వ" వాచక శబ్దం "ఓమ్నిస్ (Omnis) పై ఆధారితమైన శబ్దాలు ఆంగ్లంలో కూడా వున్నవి — Omnipresent అనగా సర్వవ్యాపకుడు — Omniscient అంటే సర్వజ్ఞుడు-యివన్నీ కూడా మూలమైన, వికారరహితమైన ఓంకారంనుండే వెలువడ్డాయని పెద్దలు చెపుతారు. ఓంకార ప్రతిష్ఠ మరియు ఆరాధన భారత దేశంలో అతి ప్రాచీనకాలంనుండి అలౌకిక మైన శక్తినీ, సిద్ధినీ ప్రసాదించేవిగా సర్వ జన మాన్యములయినవి.

కలియుగ వేంకటపతి

తే.గీ॥ వేదవీధుల విహరించు వేంకటేశ!
ఏడుకొండలపైనుంటి వేమిస్వామి?
విశ్వమోహన సౌందర్య విభవములను
విడిచి శిలగాను మారిన విధ మదేమి?

కరినశిలలునుకూడ నీ కాలుసోక
శాపబంధాలు విడిపోయి శాశ్వతముగ
అందచందాలసుందరి ముందునిలిచె
మహిమలుండియు శిలవైన మర్మమేమి?

అండపిండాది బ్రహ్మాండ భాండమందు
ఎందుచూచిన నీవుందు వందురుకద!
సప్తగిరివాసమందు నాసక్తియేల?
పక్షపాతివి నివంద్రు పద్మనాభ!

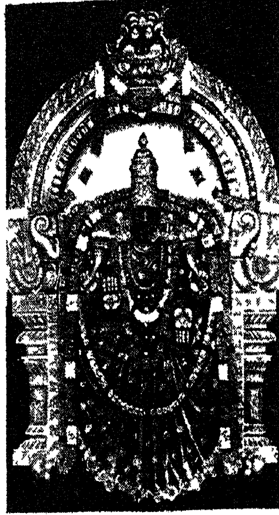
సీ॥ శరణన్న కరిరాజు మొరవిని మకరిబాధలనుండిమాన్పలేదె
నిండుకొల్వున నాడు పాండవకాంతను వస్త్రములిచ్చి కాపాడలేదె
ప్రహ్లాదభక్తుని ప్రాణాల కే హాని కలుగకుండగ నాడు కావలేదె
బాల్యమిత్రుడగు కుచేలుని దారిద్ర్యబాధలు సకలము బాపలేదె

ఆ.వె॥ ఇంతజాలిగుండె నెచట దాచితివయ్య
భక్త రక్షణంబె పరమధర్మ
మంచు నెంచునట్టి మంచిమనసునెంచ
నీకు సాటియెవరు? నీరజాక్ష!

గీ॥ ఘోరసంసారసాగర పారమేదొ?
జీవితాలకు పరమార్థ సిద్ధియేదొ?
తెలియజాలని జనులకు తేటపరుప
కలియుగంబున దేవర! కదలి రార!

— టి. వరప్రసాద్

శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయం, తిరుచానూరు

నిత్యపూజా నివేదనలు

సుప్రభాతం — ఉ. 5-00 గం॥ నుండి 5-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 5-30 గం॥ నుండి 6-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు.)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 6-00 గంటలకు

(ఏడాదికి రు 150/- లు చెల్లించిన గృహస్థులకు మాత్రమే.)

శుద్ధి, మొదటి గంట — ఉ. 6-00 గం॥ నుండి 6-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 6-30 గం॥ నుండి మధ్యాహ్నం 1-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రెండవగంట — మ. 1-00 గం॥ నుండి 1-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — మ. 1-30 గం॥ నుండి రాత్రి 7-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రాత్రికైంకర్యము — రా. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — రా. 7-30 గం॥ నుండి 8-45 గం॥ వరకు

శుద్ధి — రా. 8-45 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 9-00 గం॥ నుండి 9-15 గం॥ వరకు

శుక్రవారాలలో....

సుప్రభాతం — ఉ. 4-00 గం॥ నుండి 4-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 4-30 గం॥ నుండి 5-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 5-00 గం॥ నుండి 5-15 గం॥ వరకు

శుద్ధి, మొదటిగంట — ఉ. 5-15 గం॥ నుండి 5-45 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 5-45 గం॥ నుండి 7-00 గం॥ వరకు

సళ్ళింపు — ఉ. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

మూలవర్లుకు అభిషేకం—ఉ. 9-00 గం॥ నుండి 10-00 గం॥ వరకు

(100 రూ. టిక్కెట్‌తో ఇద్దరు వ్యక్తులకు మాత్రమే.)

అలంకారము, రెండవగంట — ఉ 10-00 గం॥ నుండి 11-00 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 11-00 గం॥ నుండి రాత్రి 8-00 గం॥ వరకు

ఊంజల్ సేవ — రా. 7-00 గం॥ నుండి 8-00 గం॥ వరకు

(అద్దాలమండపంలో రు. 150 టిక్కెట్‌తో జరుపుకొనవచ్చును. గృహస్థుకు 5 గ్రాముల వెండి డాలర్ బహూకరిస్తారు.)

రాత్రిగంట — రా. 8-45 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 9-00 గం॥ నుండి 9-15 గం॥ వరకు

ఆర్జితం వివరాలు :

ప్రత్యేక దర్శనం: రూ. 2-00

సహస్రనామార్చన : రూ. 6-50

నిత్యఅర్చన : రూ. 150-00 (ఏడాదికి)

అర్చన: రూ. 1-00

హారతి : రూ. 0-50

పూరాభిషేకం (శుక్రవారాలలో) రూ. 100-00

ఊంజల్ సేవ (శుక్రవారాలలో) రూ. 150-00

తిరుచ్చి ఉత్సవం: రూ. 63-00

వాహనం: రూ. 32-00.

(గతసంచిక తరువాయి)

కపిలెపాటల్లో రామాయణం

1. రామ రామ అంటావు సీతా-రాముడేమి కావాలమ్మ
   రాముడు మనదేవుడు - లచ్చునుడు ముద్దుమరది
2. రాముడొచ్చెయాలలాయె - రామబాన మెడుమాయ
   నాసామి వచ్చెయాలలాయె - శోవనాలు వెలుగులాయె
3. సీత బుట్టి లంక చేరె - 'సిన్న' కాపురాలు కూలె
   బాలుడు వనుమన్న పుట్టె - బంగారి వారది కట్టె

దేవేంద్రుని తెల్లటేనుగు
పూలతోటకు మరిగిండా
ఏనుగొచ్చెనాని దశరత రాజు
బాణము సల్లిడిచె
శివశివ యనుచు గురిబత్తునుడు
దరిని కొరిగినాడు
హరహర నేనెంత పాపము
కట్టుకొంటి నిపుడు
ముసలి వాండ్ల ది పూదకట్టిని
కూలవేస్తి వొరొ
దేవేంద్రుని తెల్ల టేనుగు
పూలతోటకు మరిగిండా
ఏనుగొచ్చినాని రాజా
నేను బానము సల్లిడిత్తి
కన్నులు పోయిన తలి దండ్రాదులు

యువ్వనివిరా నరుడా
యెరిసి సెప్పదునా
యెరువక సెప్పదునా
యెరిసే మీ బయి మేమి
యెరువక సెప్పమా
బుడుగు బుడుగు మాని
కపండ్ల శవదము నాసెవిన బాడె
దేవేంద్రుని తెల్లటేనుగు
పూలతోటకు మరిగిండా
ఏనుగొచ్చెనాని నేను
రాజా బానము సల్లిడిత్తి
బానం పోయి గురి బత్తునుని
యెదురొమ్మున నాటింది
బానం పీకితే గురి బత్తునుడు
కవిలాసం పొయినాడు

జానపదసాహిత్యంలో పురాణాలు

వాట్ల కలువు పాటల్లో రామాయణం

వరెవారె మేదరివాడ కావ దొకటల్లా
నాలుగు మూల్లా మొగ్గలు
తొడిగి సదురు వేరుపంచు
నాలుగు తట్ల మొగ్గలు
నిలిపి సదురు వేరుపలచు
కన్నులు పోయిన తల్లి
తండ్రాదులు కావడిలో నుంచా
డెబ్బైఏడు తిరపతులన్ని
యల్లతిరిగినాడు
అద్దరాతిరి నిద్దర పొద్దున
అయోధ్యకు కొచ్చినాడు
పూలతోటలో పూలకొమ్మకు
కావడి తగిలించా
కొడుకా కొడుకా గురిబత్తునుడా
దప్పిక లైతాయి
అద్దరాతిరి నిద్దర పొద్దున
ద్రావమెక్కడిదయ్య
నిద్దర పొద్దున కపండ్ల మనియెది
సేతబట్టుకొని కొలను కొచ్చినాడు
బుడుగు బుడుగు మాని కపండ్ల
శబదము రాజు సెవన బాడె

కావడిలో వుండ్రి
కపండ్ల మనియెది నీల్లు తీసుకొని
సొతల ముట్టించా
మాటలాడితే రాజా నీకు
శాపము పెడుదురా
శాపమంటెను దశరత రాజు
గడగడ వనికేనూ
బానము పీకు దశరత రాజా
కవిలాసం పొయ్యేనూ
బానము పీకె దశరత రాజు
గురుబత్తునుడు కవిలాశం పొయినాడు
కపండ్లమనియెది నీల్లు తీసుకొని
పూలతోటకు పొయినాడు
పూలతోటలో పూల కొమ్మకు
కావడి వుండా
మాటలాడక పలుకు లాడక
చేతల ముట్టించా
అద్దరాతిరి నిద్దర పొద్దున నీల్లు
అడిగితే కోపమొచ్చెనా కొడుకా
వులుకులాడక పలుకులాడక
పూరకుండెను దశరత రాజు
మాకొడుకైతే మాతో మాట్లాడు

ముసలి వాండ్లది పూద కట్టిని
పూడ వేస్తి వొరా
"రామలచ్చున భరత శత్రుగ్గులు
నలుగురు కొడుకులు
పుడుదురు నీకు మాకొడుకు
మొగము మేము చూడక
సచ్చినట్లు నీకొడుకు మొగము
చూడక సత్తువురా"
"లాలి వుయ్యాల లాలి శ్రీహరే
నవరత్నం బేలాలీ
పుత్ర పావనము లేలే దశరాజు
పుత్రీలు అనసులాలు
పదిరెండు నెల్లుమోసా కౌసల్య
వసుపు కాల్వలు దాటెను
సుకముతో ముగ్గురిని కౌసల్య
సుతులు నల్గురు కలిగిరి
అడున్ని దశరాజుగా ఆరాజు
వస్త్ర దానములిచ్చెను
నూరుపుట్ల తెనిగిలు నారాజు
పాలుల్ల పోసెను
వచ్చిన ముత్తైదులకు వా రాజు
తాంబూల మిప్పించెను

వచ్చిన ముత్తైదులకు వా రాజు
వావనాలిప్పించెను
వచ్చినా ముత్తైదులు కొందరు
నిద్రలేకి సాగిరి
కొందరూ ముత్తైదులు యంత
సంబర పడిరో
ముత్యాల రాగిరేకు రాములకు
ముద్దు మొగమునకు రుద్దిరి
పగడాల రాగిరేకు రాములకు
పైయల్ల తరియించిరి
వజ్రాల రాగిరేకు రాములకు
వొల్లాల తరియించిరీ
జిట్టు బొట్టులు పెట్టిరి
రాములకు దీవనా లిచ్చిరి
కన్నుసాగలు దిద్దిరి రాములకు
కలియ మొచ్చా లిచ్చిరి
కునాసి కుశికుడమ్మా ఈ బిడ్డ
కుశరాజు మనమడమ్మ
జానాపి జానుడమ్మ ఈ బిడ్డ
జనకునల్లుడమ్మ
సీరామ చంద్రుడమ్మ ఈ బిడ్డ
సీతమ్మా పురుషుడమ్మ ''

నలుగు పాట :

మా మామ దశరతుడు రతము
తోలేతపుడు రామసిలకనై వుంటిని
అక్కడికారాముడెక్కడో గాని
యిక్కన్నే చెరసిక్కితి
అరటిని కాయలు అందముగా
వున్నంగ అయ్యోద్ది నిడనాడితి ॥అను॥
ఆకునూ గందమునూ అలికినట్లున్నంగ
అత్తగారి నిడనాడితి ॥అను॥
చాటలతోగందమును చెదిరినట్లున్నంగ
చెల్లిలి నిడనాడితి ॥అను॥
ఆకులు తోటలు వందముగ వున్నంగ
అనుమంతు నిడనాడితి ॥అను ॥

కోలాట పాట

రామనా భీమనా రామనా భీమనా
రాతిరొక్కకలను గంటినో రామనా
వుత్తకాలాలు గంటి
సక్కని వనుమంతుడయ్య
ముట్టడేసె మాన లంకానూ ॥రామనా॥
వద్దు వద్దురామనా బుద్ధిగల్ల రామనా
వారితోటి వైరమొద్దురో ॥రామనా॥
పచ్చతిరమని వాడు పదిబార్లతోకవాడు
పైన వచ్చె మా లంకకు ॥రామనా॥
యర్రతిరమనివాడు యెయ్యి బార్ల
తోకవాడు యెగిసివచ్చె మానలంకకు॥రా॥

జానపదులకు నిత్య జీవితం "రామాయణం". నిద్రలేస్తూ 'రామా' అంటారు. 'రామచంద్రా' అంటూ కూర్చుంటారు. ఇంకా 'రామా-తండ్రీ పరమాత్మ' అంటారు ఇంకా 'రామా' అని ఎపుడెపుడనాలో ఒక గేయంలో ఇలా నిర్ణయించుకొన్నారు.

'రామా రామ యనుచూనూ
రామ బజనలు చేసుకొంటూ
ఒకసారి రామా యనరాదా ఓ పాపిమనసా
ఒకసారి రామా యనరాదా
కసువూలు నూకుకుంటూ
సమసారము చేసుకొంటూ
ఒకసారి రామా యనరాదా ఓ పాపిమనసా
ఒకసారి రామా యనరాదా
ఒకస్సారి రామా యంటే
లెక్కలేని పాపం పోవు
కాల్లు మొగము కడుక్కొంటూ
దీవరాజనము సేసుకొంటూ
ఒకసారి రామా యనరాదా ఓ పాపిమనసా
ఒకసారి రామా యనరాదా
లాలి లాలి నువ్వను కొంటూ
లాలి పాటలు పాడుకొంటూ
ఒకసారి రామా యనరాదా ఓ పాపిమనసా
ఒకసారి రామా యనరాదా
తిన్నిచోట వున్నచోట
లాలితో ముద్దాడుకుంటూ
ఒకసారి రామా యనరాదా ఓ పాపిమనసా
ఒకసారి రామా యనరాదా '

కొన్ని సామెతల్లో తెల్లార్లు రామాయణం విని 'రామునికి సీత ఏమి కావాలి' అని

అడిగాడట వకడు. 'నీతో పెద్ద రామాయణ మైపాయనే' అని విసుక్కుంటారు. అందువల్ల ఆడబిడ్డ పుడితే 'సీత' అనీ మగబిడ్డ పుడితేరాముడనీ, లాలిపాటలు, పెళ్ళిపాటలు వడినింపే పాటలు, పూలచెండ్ల పాటలు పాడుకొంటారు.

'చందమామ' అనే మాటలోనే తెలుగువారు తమకున్న పురాణ పరిచయాన్ని వ్యక్తీకరిస్తారు. ఈ లోకానికి విష్ణువు 'తండ్రి,' లక్ష్మి 'తల్లి.' లక్ష్మితో పాటు సముద్రంలో పుట్టిన చంద్రుడు మనకి మేన మామ. అందువల్ల చందమామ.

ఒక పురుషునిగూర్చి 'సత్యహరిశ్చంద్రుడు వీడు' అంటూ ఉంటారు. అలాంటి పురుషులకు ప్రతీక సత్యహరిశ్చంద్రుడు. ఇతడు సత్యం కోసం ఎన్నో త్యాగాలుచేశాడట. అలాంటి పురాణపురుషుణ్ణి గూర్చి జానపదులు ఒక కోలాట గేయంలో ఇలా తెలియజేశారు.

"రాజరాజరాజపానన్నతా
సామిపానన్నతా
రాజునేడ యలను
తొలుతుమయ్యా
యక్కట్నుంచో వక్క
రాజు వచ్చె నాసామివచ్చె
పేరపేరవో బ్రామ్మడయ్యా
వాడితేను తప్పాని రాజును
పలికేతేను బొంకాని రాజును
సత్తిమైన అరిచ్చంద్ర రాజును
దానమిమ్మంటా నడిగినారు
యేనిగిపైన వొదగట్టి వొదలోన
వక్క బాలునిడిసి
యెక్కితొక్కి గవ్వ మీటినంత
దాన మిమ్మంటా నడిగినాడు."

ఒక గర్భిణీస్త్రీ నొప్పులు పడుతోంది. చుట్టూ ఉన్న ముత్తైదువులు గర్భంలో ఉన్న శిశువును విష్ణువుగా నిరూపిస్తూ ఇలా పాడతారు. తెలుగువారికి పౌరాణిక విద్య వెన్నతో పెట్టిందనటానికి ఇదొక నిదర్శనం.

"తలతాలనొప్పులు కలకాలపిండాము
యెక్కొచ్చె సూరునికి యేక దండముసామి
కాసిగుడ్డలదాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

నాలికనచ్చత్రము నాలికనచ్చత్రము
కలవాడె బాలునికి
యెక్కొచ్చె సూరునికి యేక దండముసామి
కాసిగుడ్డల దాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

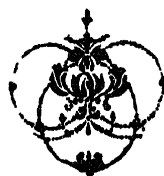
భూజాన భూచక్రాలు భూజానచక్రాలు
కలవాడె బాలునికి
యెక్కొచ్చెసూరునికి యేకదండముసామి
కాసిగుడ్డల దాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

చేతిలోచక్రాలు చేతిలోచక్రాలు కలవాడె
బాలునికి
యెక్కొచ్చె సూరునికి యేకదండముసామి
కాసిగుడ్డల దాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

బొడ్డూన చింతామని బొడ్డూన చింతామని
కలవాడె బాలునికి
యెక్కొచ్చె సూరునికి యేకదండముసామి
కాసిగుడ్డలదాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

అరికాల దామిరలు అరికాల దామిరలు
కలవాడె బాలునికి
యెక్కొచ్చె సూరునికి యేకదండముసామి
కాసిగుడ్డలదాననయా నారాయనసామి
కాపాడు పసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥

నెత్తినా కిరీటము నెత్తినా కిరీటము
కలవాడె బాలునికి
యెక్కొచ్చె బాలునికి యేకదండముసామి
కాసిగుడ్డలదాననయా నారాయనసామి
కాపాడుపసిబాలనూ ॥ తలతాల ॥"

(దేవదేవుని పాదపంకేరుహము కాకుండ, ఆతని హృదయకమలము కావలెనని గోలోకము నుండి భూలోకమునకు వచ్చిన కృష్ణ స్వామిని అణువణువున వెదకికొనుచు (భూలోకమునకు) వచ్చి మురళీగానలోలుని కలియుటకు రాధ పడు ఆవేదనే యీ కృష్ణగీతాలు.)

మధుర రాగాలు వినిపించి మాయమయిన
మురళి నాదంబు చెవులలో మ్రోగుచుండె ॥

వలపు వాకిలి బంధించు తలుపువీడి
ద్వారమందున నిలచిన దాననేను ॥

ప్రీతి గొల్పెడి కన్నుల ప్రేమగాంచి
పిలువ జాలక అధరమ్ము బింబమయ్యె ॥

ప్రేమ సూత్రమ్ము తెంచేదో పిరికివాడ
తెంప జూచిన మరియింత దృఢమె యగును ॥

మురళి నాదంబు వినినంత ముదము తోడ
నాట్యమాడును హృదయమ్ము నాన లేక ॥

వలపు కన్నులగిన్నెల - ఒలుకనీక
రాగ దీపమ్ము వెలిగింప రమ్ము కన్న ॥

ప్రేమ తత్త్వమ్ము పెంచిన ప్రియుడ వీవు
విశ్వప్రేమమ్ము నించిన ప్రియను నేను ॥

విశ్వమంతయు నీలోన వెలుగుచుండ
వెలుగు చుండెడు నాలోని వెలుగు నీది ॥

చెక్కు టద్దాల నారూపు చిక్కుకొనియె
కంటి పాపల నీరూప మంటి కొనియె ॥

కంటిని నికుంజ పుంజాల కలత నిదుర
నిన్ను చెంగున చేరంగ నింగె మిగిలె ॥

వెదకి బృందావనమ్మంత విసిగి కొనక
పాపి ననుకొంటి కాకున్న బాధ గలదె ॥

చిలిపి పనులెన్నొ నిరతమ్ము చేయుచుందు
విదియు చిలిపిపనియె యంచు - ఎంతు నేను ॥

— శ్రీ వడకుదురు రాధాకృష్ణ

యువవాణి

దేవునిపై విశ్వాసం — కపిరెడ్డి

రాజుగారు పెద్ద ఉద్యోగి. దేవుడనే వాడున్నాడనే విశ్వాసం లేని ఉద్యోగి. అయితే దేవాలయాలు తిరుగుతాడు, తీర్థ యాత్రలు చేస్తాడు. ఇదేంటయ్యా స్వామి అని ప్రశ్నిస్తే దేవాలయ శిల్పం నాకు నచ్చుతుంది అంటాడు. తీర్థయాత్రల వల్ల ప్రకృతి సౌందర్యం తెలుస్తుంది. ఆయా ప్రాంతాల ప్రజల జీవనపరిస్థితులు ఆచార వ్యవహారాలు అర్థమవుతాయి అంటాడు. మరి మీభార్య రోజూ దేవుని పటం ముందు కూర్చొని దాదాపు గంట సేపైనా ధ్యానం చేస్తుందేమిటి అని ప్రశ్నిస్తే ఆమె విశ్వాసాన్ని చెదరగొట్టే హక్కు నాకు లేదంటాడు. పైగా మనోవైజ్ఞానికులు చెప్పే విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తాడు. మానసిక ప్రశాంతత కొరకు ఒకవిశ్వాసంతో ప్రశాంతంగా కొంతసేపు తపమో, జపమో, ధ్యానమో, ప్రార్థనో, అర్చనో, చేయాలి. విశ్వాసమనేదే లేని వాళ్ళను వదిలేద్దాం. కాని విశ్వాసం ఉన్న వాళ్ళకు ఏవేవోచెప్పి ఆవిశ్వాసం పోయేట్టుగా చేస్తే వాళ్లు ఉన్మాదులయ్యే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి విశ్వాసం నిలుపుతూనే విజ్ఞానం వైపు మనిషి తొంగి చూసేట్టుగా చేయాలి. ఈ విషయాలు చెప్పే రాజుగారు ఓ పరిణతి చెందిన వ్యక్తిగా కనిపిస్తారు. ఆయన మనస్తత్వాన్ని మన్నించని వారెవ రుంటారు. మొత్తంమ్మీద యేదో ఒక విశ్వాసం వల్ల మానసిక ప్రశాంతత యేర్ప డుతుందనేది ఆయన విశ్వాసం.

ఓ అష్టావధానిగారు తనకు వచ్చే ఆదా యాన్ని అందమైన ఓ ప్రశాంత ప్రదేశంలో ఓ దేవాలయ నిర్మాణానికి వినియోగిస్తు న్నారు. అతని శిష్యుడో హేతువాది. ఓ సారి ఈగురువుగారు బస్సుస్టాండులో ఉన్న ప్పుడు కలిశాడు. గురువుగారూ మందిరం అక్కడ నిర్మించడంలోని మీఉద్దేశ్యం ఏంటి అని అడిగాడు. అక్కడ పవిత్రత ప్రశాంతత ఉందని నావిశ్వాసం అన్నాడు గురువు. పవిత్రత ప్రశాంతత అక్కడే ఉంద్గా ఇక్కడ లేదా అడిగాడు శిష్యుడు. "ఈబస్సు స్టాండులో ఉన్న వేయిమందిలో నన్నే యెందుకు నీవు పలకరించావు. నేను నీకు తెలుసును కాబట్టి. ఈ వేయిమందిలో నీవు ఎవరితో మాటాడడంలేదు.నన్నే విధంగా చూస్తున్నావో మిగతావారిని ఆ విధంగా చూడడంలేదు. కారణం ఏమిటి! మిగతా అందరికన్నా నాలో ఓ ప్రత్యేకతను చూశావు కాబట్టి. నాలో ఆ ప్రత్యేకత నీకెలా తెలిసిందో ఆ ప్రదేశం యొక్క పవిత్రత ప్రశాంతత నాకూ అలాగే తెలిసింది" అని ఆశిష్యునికి నచ్చచెప్పాడు గురువు. అంటే ఒక విశ్వాసమనేది మానవుణ్ని ఉత్తమ కార్యాచరణకు ప్రేరణ కలిగించేదిగా తోడ్ప డుతుందనేది తెలుస్తుంది కదా! ఆ కారణాన్నే ఆ అవధానిగారు శాశ్వత కాలాల పాటు నిల బడే ఆలయనిర్మాణానికి పూనుకున్నారు. ఇక్కడకూడా విశ్వాసం ప్రాముఖ్యత ఎటు వంటిదో తెలుస్తుంది కదా!

ఓ తెలుగు రచయిత నాస్తికుడు. అతడు పక్కింటి అరవల అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసు కున్నాడు. ఆ అమ్మాయి ఉదయమే స్నానంచేసి నొసట విభూతి ధరించి, ఆపైన కుంకుమ పెట్టి అరగంటసేపు అర్చన చేసి భర్తను నిద్రలేపేది. వెంటనే ముఖం కడుక్కొని స్నానంచేసిరమ్మని బలవంతం చేసేది. పులుకడిగిన ముత్యంలా కనిపించే భార్యముఖంచూచి వెంటనే అవన్నీ పూర్తి చేసుకొని వచ్చేవాడు. భర్తకు నొసట విభూతి దిద్ది తీర్థప్రసాదాలు ఇచ్చి తనపనిలో నిమగ్నమయ్యేది ఆ అమ్మాయి.ఏమిటోయ్ నాస్తికబ్రహ్మ రోజురోజుకు ఇలా తయారవు తున్నావు అని నవ్వేవాళ్ళు స్నేహితులు. 'ఏం చేస్తాం మా ఆవిడ తన విశ్వాసాన్ని నామీద రుద్దేస్తుంది' అనేవాడతను. నిజానికి పక్కింట్లోని ఆ అమ్మాయిని నాలుగైదే ళ్ళుగా ఇతడు చూస్తూనే ఉన్నాడు. రోజూ ఉదయమే లేచి స్నానసంధ్యాదులు ముగించి పూలు తెంపి దేవుని పటంముందు పోసి నొసట విభూతి కుంకుమలు ధరించి రోజూ పూజచేస్తుండేది. ఆతర్వాత తల్లికి వంటలో తోడ్పడేది. తొమ్మిది గంటలకు పుస్తకాలు చేతబట్టి వీధిని పడేది. ఆఅమ్మాయి ముఖంలో ఏదో తేజస్సు ఏదో ప్రశాంతత కనిపించేది ఈ రచయితకు. ఆకళ్ళు వినిశ్చ లంగా స్థిరంగా ఉండేవి. ఆకళ్ళు ఆముఖం ఇవన్నీ ఆకర్షిస్తుండేవి. ఈ శక్తి ఆ అమ్మా యికి యెక్కడనుండి వచ్చింది- అనుకునే వాడు. ఆతర్వాతే ప్రేమ - పెళ్లీ అయిపో యింది. కొన్నాళ్ళయ్యాక అతడూభార్యను అనుసరించడం మొదలెట్టాడు. ఏమిట్రోయ్ ఇదంతా అని అతని మిత్రులు హేళన చేస్తే ఈ విశ్వాసం నాలో ధైర్యాన్ని నింపింది అనేవాడు. అంటే దేవునిపై విశ్వాసం వల్ల మనోధైర్యం కూడా యేర్పడు తుందన్న మాట.

ఓ చోట ఓ ఛోటా మోటా నాయకుడుండే వాడు. ఈ నాయకునికి తాను కమ్యూనిష్టుగా గుర్తింప బడాలని తహతహ ఎక్కువ. సిద్ధాంత పరిచయం, వాదనా పటిమ కొద్దో గొప్పో ఉంది. ఏ వేదిక ఎక్కినా మార్క్సు మహాశయుణ్ని ఉదహరించకుండా ఊరు కోడు. మతాన్ని తిట్టకుండా ఊరుకోడు. ఓ పర్యాయం ఓ మిత్రుడు ఇతని ఇంటికి వెళ్ళాడు. ఆరోజు వాళ్ళ ఇంట్లో యేదో ప్రత్యేక కార్యక్రమం ఉంది. వచ్చిన మిత్రుడదంతా చూశాడు. వచ్చి వరండాలో కూచున్నాడు. నాయకులవారు విచ్చేసి కూచున్నాడు. ఆయన నొసట గంధం కుంకుమ, నెత్తిన అక్షింతలు. ఆశ్చర్యపడి చూశాడు వచ్చిన మిత్రుడు. "నాభార్య శక్తి ఉపాసన చేస్తుంది. ఆ దేవి ముందు కూచుంటే ఈలోకంలో ఉండమనుకో. నాకు అనిపిస్తుంది మనిషికి శక్తికావాలంటే

(29 వ పేజీలో)

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

ఉదయాస్తమాన సర్వసేవాపథకం

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారిని సంపూర్ణంగా అర్చించడానికి భక్తులకొక సదవకాశం!

తలుపులు తెరచినప్పటి నుండి తిరిగి తలుపులు మూసేవరకు ఒక దినంలో తిరుమల శ్రీవారి ఆలయంలో జరిగే సమస్త పూజావిధులను అనగా సుప్రభాతం, తోమాల, అర్చన (మూడు పర్యాయాలు) నైవేద్యం ఇంకా ఇతర ప్రత్యేక సేవలను ఉదయాస్తమాన సర్వసేవానిధి పథకం క్రింద భక్తులు తమ పేరిట స్వంత ఖర్చులతో స్వామివారికి జరిపించవచ్చును.

పథకంలోని ముఖ్యాంశాలు :

* కార్యనిర్వహణాధికారి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పేరిట ఒక లక్షరూపాయల విరాళాన్ని క్రాస్ చేసిన డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా చెల్లించాలి. శుక్రవారం సేవలకు మాత్రం మూడులక్షల విరాళం (అభిషేక నిమిత్తం) ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

* భక్తులు తమ కైంకర్యములు జరిపే రోజున ఆరుమంది సభ్యులకు శ్రీవారి దర్శనం వుంటుంది. అనివార్య కారణాలవల్ల కొన్ని సేవలు రద్దుకాని పక్షంలో సుప్రభాతం, తోమాలసేవ, సహస్రనామార్చన, ఏకాంతసేవల వంటి అన్ని పూజావేళలలో శ్రీవారిని దర్శించవచ్చును. (శుక్రవారం తప్పించి)

* కైంకర్యదినాన ఆలయంలోపల దాత పేరు ప్రదర్శింపబడుతుంది. గోత్రాదులతో సహా దాత పేరును శ్రీవారి కొలువులో ప్రకటిస్తారు

* ఆ దినాన జరిగే ఆర్జిత సేవలన్నింటిని కైంకర్యదాత తనవారితోసహా తిలకించవచ్చును.

* కల్యాణోత్సవంలో శ్రీవారి ఉత్సవమూర్తులకు సమర్పించే శేషవస్త్రాలు మూడింటిలో ఒకదానిని గృహస్థుకు బహూకరిస్తారు. ఉచితప్రసాదంగా 25 లడ్డులను, 5 వడలను ఇస్తారు.

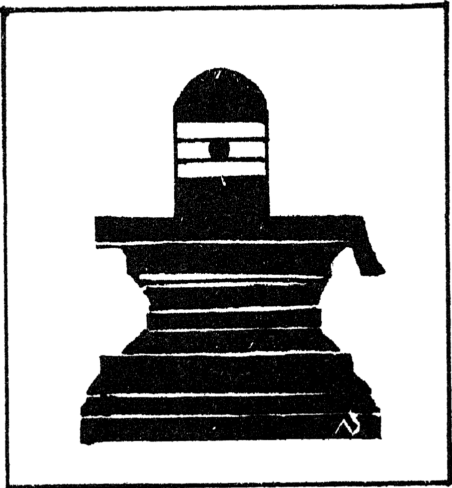
* వస్తువుల ధరలు గణనీయంగా పెరిగిపోయిన పక్షంలో పూజాకార్యక్రమాల అదనపు వ్యయాన్ని దాతలే భరించవలసి వుంటుంది. అందుకు సిద్ధంకానపుడు ఆనాటి అదనపు వ్యయం భర్తీ చేసేందుకు దేవస్థానం మరొకరి విరాళాన్ని స్వీకరించవలసి వస్తుంది. అటువంటి సందర్భాలలో ఒకరు లేదా అంతకు మించిన దాతల పేర్లతో ఆనాటి పూజలు జరుపబడుతవి.

* కైంకర్యములు జరిగే తేదిని గురించిన వివరాలను దేవస్థానం ఆయా దాతలకు తెలియజేయగలదు.

ఈ పథకం గురించిన ఇతర వివరాలకు - వివరణలకు కార్యనిర్వహణాధికారి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం, తిరుపతి అనే చిరునామాకు వ్రాయండి.

శివలింగ ప్రభావము

— నందివెలుగు వేంకటేశ్వరశర్మ

నమస్తే అస్తు భగవన్ విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్ని కాలాయ కాలాగ్ని రుద్రాయ నీలకంఠాయ మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్మహాదేవాయ నమః ॥ కృష్ణయజుర్వేదం ॥

శివాయ నమః శివునకు నమస్కారము. బ్రహ్మానందస్వరూపుడు, నిర్వికారుఁడు పక్షపాతము లేక సమత్వమును కలిగియుండువాఁడు శివుఁడు. మంగళం కరోతీతి శివః. శివఃస్వయం ప్రకాశయతి వా స్వయం ప్రకాశుఁడు.కాఁబట్టి శివుఁడు. శం అనగా సుఖము. ఇకారము పురుషుని ఉద్దేశించినది. వకారము అమృతశక్తి కలది. 'శివా ఋతవస్సంతు శివా వనస్పతయ స్సంతు. అహోరాత్రే శివే స్యాతాం' శివునిచే అహోరాత్రములు ఋతువులు వృక్షములు పుష్పఫలాదులును కాపాడబడుచున్నవి.శ్వపచుఁడు గానీ, చండాలుఁడు గానీ ఎట్టివాఁడైనను శివనామామృతము వచించుటచే విముక్తుఁడగుచున్నాఁడు. అన్ని లోకములను లయింపఁజేసి సృజించును. సృజించి లయింపఁ జేయును. తానే సృష్టి స్థితి లయకారుఁడు. కాబట్టి మహేశ్వరత్వము ఆయనకే రూఢియైనది. 'అస్య సర్వేశ్వరత్వం శ్రుతిరిత్థం నిర్వ క్తి। అథ కస్మాదుచ్యతే మహేశ్వరః। మహాంశ్చాసౌ వీశ్వరశ్చ మహేశ్వరః' ఐశ్వర్య యుక్తుఁడు మహేశ్వరుఁడు.

'సర్వదేవాత్మకో రుద్ర
స్సర్వే దేవా శ్శివాత్మకాః'

రుద్రసంహితలో చెప్పినట్లు సర్వదేవాత్మకుఁడు రుద్రుఁడు.'రుతిం శబ్దం వేదాత్మానం బ్రహ్మణే దదాతి కల్పాదావితి రుద్రః' కల్పాదియందు బ్రహ్మకు వేదము లిచ్చినవాఁడు రుద్రుఁడు. 'రుతం ద్రావయతీతి రుద్రః' సంసార దుఃఖమును నాశనము చేయువాఁడు రుద్రుఁడు. 'రుత్యా వేదరూపయా ధర్మాదీనవలోకయతి ప్రాపయతీతి వా రుద్రః' వేదరూపములో ధర్మమును పొందింపఁజేయువాఁడు రుద్రుఁడు. 'శివోమహేశ్వరో రుద్రో విష్ణుశ్చైవ పితామహః సంసార వైద్య స్సర్వజ్ఞః పరమాత్మేత్యుదాహృతః' 'అధ్యవోచదధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్' శివుఁడు,మహేశ్వరుఁడు,రుద్రుఁడు, విష్ణువు, పితామహుఁడు, సర్వజ్ఞుఁడు,పరమాత్ముఁడు, ఆదివైద్యుఁడు అను నీ దివ్యనామములు శివవైభవమును చాటుచున్నవి. సాక్షాత్తు శివమూర్తిని లింగాకృతిగా దర్శించి ధ్యానించి పూజించినచో భుక్తి ముక్తులు కలుగునని శివపురాణములో విశ్వేశ్వర సంహితలోను చెప్పబడియున్నది. శివ ప్రతిమార్చన కన్న లింగార్చనమే ముఖ్యమని ప్రమాణములున్నవి. 'లింగంప్రాధాన్యతః స్థాప్యం తథాబేరం తు గౌణకం లింగ భావేన తత్క్షేత్రం సబేరమపి సర్వతః' విగ్రహ ప్రతిష్ఠకన్న లింగప్రతిష్ఠయే ప్రాధాన్యమని శివలింగమున్న క్షేత్రం సర్వథా శివప్రతిమా యుక్తమని చెప్పబడినది.

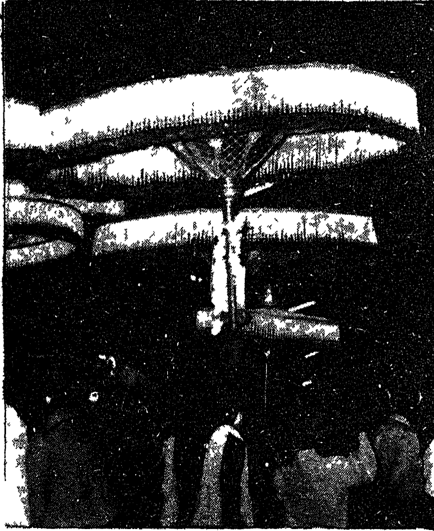
సర్వేభ్యః పుణ్యకర్మభ్యః
శ్రేష్ఠం లింగస్య దర్శనమ్।
లింగస్యాభ్యర్చనేనైవ
సర్వపాప క్షయో భవేత్ ॥

లింగార్చనాత్పరో ధర్మో
నాస్తి నాస్తి జగత్త్రయే।
లింగార్చనాత్పరం శ్రేష్ఠం
న భూతం న భవిష్యతి ॥

అన్నింట లింగపూజ ప్రాశస్త్యమని బహుపురాణములు చాటుచున్నవి. పరవు శివునకు లింగము చిహ్నమై సృష్టిస్థితి లయకారణమై యొప్పుచున్నవి. అది నిర్గుణ సగుణరూపముల కలయిక.

మహాదేవుఁడు భక్తానుగ్రహార్థమై లింగ రూపముగా అవతరించెను. లింగభేదములు చాల కలవు. అందు జ్యోతిర్లింగములు, సౌరాష్ట్ర దేశమున సోమనాథుఁడు, శ్రీశైలమున మల్లికార్జునుఁడు, ఉజ్జయినియందు మహాకాళుఁడు, ఓంకారమున అమరేశ్వరుఁడు,ప్రజ్వల్యయందు వైద్యనాథుఁడు, ఢాకినియందు భీమశంకరుఁడు, సేతువు యందు రామలింగేశ్వరుఁడు, దారుకావనమందు నాగేశ్వరుఁడు, వారణాశియందు విశ్వేశ్వరుఁడు, నాశికయందు త్ర్యంబకుడు, హిమాలయమందు కేదారేశ్వరుఁడు, ఘుశ్మేశ్వరమందు ఘుశ్మేశ్వరుఁడు. ఇవికాక పంచభూత మహాలింగములుగ కాంచీపురమందు పృథ్వీలింగముగ ఏకామ్రేశ్వరుఁడు, జంబుకేశ్వరమున జలలింగముగ జంబుకేశ్వరుఁడు, శ్రీకాళహస్తియందు వాయులింగముగ శ్రీకాళహస్తీశ్వరుఁడు, అరుణాచలమందు తేజోలింగముగ అరుణాచలేశ్వరుఁడు, చిదంబరమున ఆకాశలింగముగ చిదంబరేశ్వరుఁడు అవతరించెను.

పూర్వమొకప్పుడు బ్రహ్మ విష్ణువులు వాగ్వివాదములతో భీకరశస్త్రములు ప్రయోగించుకొనుచుండ, లోకశాంతి నిమిత్తము పరమేశ్వరుఁడు రణరంగమున వారి ఆయుధములను వారిరువురి మధ్య తనయందు లీనమొనర్చుకొని, అనిలస్తంభముగ ఆవిర్భవించెను. వాని ఆద్యంతములరయగోరి బ్రహ్మ హంసరూపమున ఆకసమునకు **విష్ణువు**

ప్రకటన

గొడుగుల పంపిణీ

మైకు సెట్లవలెనే ఏభై శాతం సబ్సిడీతో గొడుగుల జతను కూడా ఆలయాలకు విరాళంగా ఇవ్వాలని తే 6-3-82 దిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన నిర్వాహక మండలిలో తీర్మానించటం జరిగింది కనుక గొడుగులు అవసరమైన ఆలయాల అధికారులు తమ అభ్యర్థనలు పంపుకొనవలసిందిగా కోరటమైనది గొడుగుల జత సగం వెల రూ. 600/- అవుతుందికనుక టి. టి. డి. కార్య నిర్వహణాధికారి పేరిట ఆ మొత్తానికి డిమాండ్ డ్రాఫ్టు తీసుకొని ఆయా జిల్లాల అసిస్టెంట్ దేవాదాయ కమీషనర్ల ద్వారా తమ దరఖాస్తులను పంపిన పక్షంలో, అలాంటి వారికి గొడుగులు మంజూరు చేయబడుతవి.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి.

వరాహరూపమున పాతాళమునకు వెళ్ళిరి. విసిగి విసిగి తుదకు కనలేక ఉభయులు పరమశివుని భక్తితో స్తుతించిరి. అప్పుడు శివుఁడు ప్రసన్నుండై మీ యిద్దరి మధ్య జ్యోతిర్లింగ స్వరూపమున ప్రాదుర్భవించిన సమయము ఆర్ద్రానక్షత్రమనియు మీరు పూజించిన యీ దినము మహాశివరాత్రి యనియు చెప్పి అంతర్ధానమయ్యె.

'యామిషుం గిరిశన్త హస్తే బిభర్ష్యస్తవే
శివాం గిరిత్ర తాం కురు మాహిగ్ంసీః
పురుషం జగత్'॥

కైలాసమునుండి లోకమునకు శుభములు కల్గించుటకు హస్తములందు బాణములను ధరించి పాపులను సంహరించుటకు వచ్చినాడు పరమశివుఁడని వేదము అందు చెప్పబడియున్నది.

ఇంక లింగములలో సహజలింగము, మానుషలింగములని రెండు విధములు. అందు సహజలింగములు 5 విధములు. 1. స్వయంభువములు. 2. దైవికములు. 3. ఆర్షములు. 4. గాణాపత్యములు. 5. బాణములు. స్వయంభువములన శుద్ధ లింగాకృతితో వెలసిన శిలలు. దైవికములన సహజముగా రూపొంది దేవతలచే ప్రతిష్ఠింపఁబడినవి. ఆర్షములన ఋషి ప్రతిష్ఠితములు. గాణాపత్యములన అండాకృతితో నున్నవి. బాణములన నర్మదానదీ గర్భమున లభించునవి. మానుషలింగములన మానవనిర్మితమైనది. వీటికి బ్రహ్మసూత్రముగ నొక రేఖయుండును. ఇంకను లింగములలో సమలింగము, వర్ధమానము, శైవాధికము, స్వస్తికము, సర్వతోభద్రము, సార్వదేశికము, ధారాలింగము, ముఖలింగములు అని పెక్కు భేదములు కలవు.

సైకతం తాండులం చాన్నం
నదీ మృద్గోమయం తథా।
నవనీతం చ రుద్రాక్షం
భస్మచందన కూర్చజం
పుష్పమాలా గుడం పిష్టం
స్ఫటికాశ్చ చతుర్దశ॥

వేదాగమములు ఉపనిషత్తులు పురాణములును శివారాధన ప్రశస్తి మిక్కుటముగా ఉగ్గడించినవి.

శివోగురుః శివోవేదః శివోదేవః శివః ప్రభుః।
శివోఽస్మ్యహం శివః సర్వం శివాదన్య
న్న కించన॥
భోగావహమిదం లింగం భుక్తిముక్త్యేక
సాధనమ్
దర్శనాత్ స్పర్శనాత్ ధ్యానా జ్జంతూనాం
జన్మమోచనం॥

శివలింగము సమస్తభోగములను భుక్తిముక్తుల నొసంగునది. లింగ స్పర్శనము దర్శనము ధ్యానము జీవులను పునర్జన్మ రహితులను చేయునది.

లింగం బేరం చ మే తుల్యం
యజతాం లింగముత్తమమ్।
తస్మాల్లింగం పరం పూజ్యం
బేరాదపి ముముక్షుభిః॥

లింగము, ప్రతిమ సమానమైనను, ఉపాసకులకు లింగమే ముఖ్యము. ముముక్షువులకు ప్రతిమా పూజకంటె లింగ పూజయే ఉత్కృష్టమైనది.

తస్మాన్ముముక్షు ర్మాం విష్ణు
మపి త్యక్త్వా మహేశ్వరమ్।
ఆశ్రయేత్సర్వభావేన
ప్రసాదం కురుతే హి సః॥ (బ్రహ్మగీత)

మోక్షాపేక్షకలవారు నన్ను విష్ణువును వదలి శివునినే సేవింపవలయునని బ్రహ్మదేవుఁ డనెను.

లింగరూపముగానున్న స్వామిని సోమ సూర్యాగ్నిలోచనుని, జటాజూటుని, నాగాభరణుని, వ్యాఘ్రచర్మాంబరధరుని, వేదయజ్ఞోపవీతుని, వివిధహారకేయూరకనకాది విభూషితుని, అఖిలార్తిహరుని, భక్తాభీష్ట ప్రదాతను భక్తిమై సేవించినవారు శివానుగ్రహమునకు పాత్రులై శివపదప్రాప్తిని పొందగలరు.

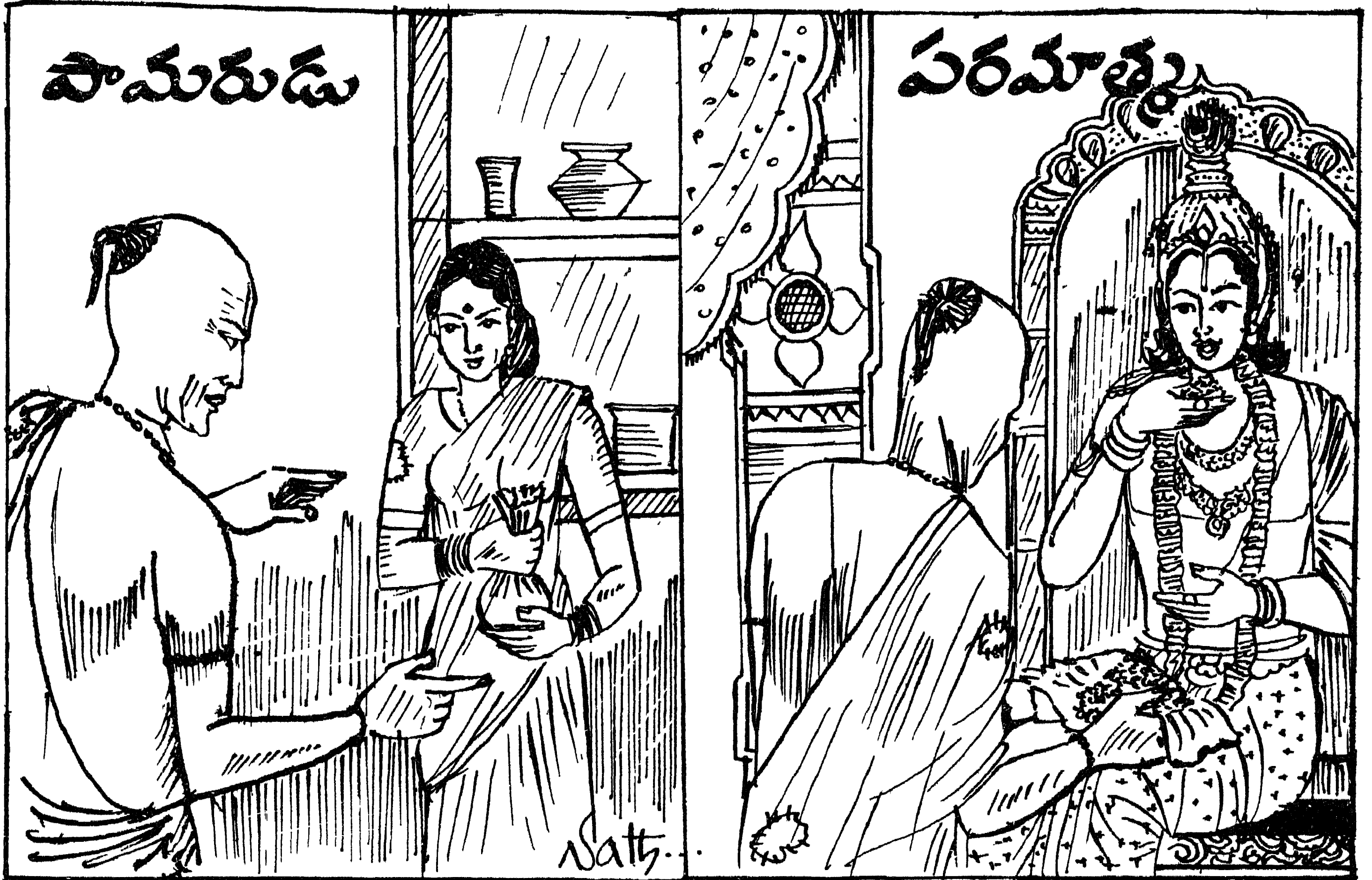
(డిసెంబరు సంచిక తరువాయి)

వేద వేదాంగాలు చదివిన వాళ్ళు చాల మంది ఉన్నారు. "తత్" మీద, "త్వం" మీద, "తత్త్వమసి" మీద కొన్ని గంటలు గంభీరోపన్యాసం చేసేవాళ్ళుకూడవున్నారు. కానీ తత్త్వం ఎందరికి అర్థమైంది. అనుష్ఠానంతో, అనుభూతితో, బ్రహ్మపదార్థాన్ని గుర్తించి, ఆనందించే వారెందరున్నారు? కేవలం జ్ఞానియైనంత మాత్రాన యోగి కాలేదు రాజయ్యా" అంటున్నారు శ్రీవారు ....

పోయింది. ఉన్నప్పుడు రాజయ్య భార్య గూడ ఇలాగే ముఖ్యమైన విషయం ముచ్చటిస్తుండగా, మధ్యలో చెప్పకుండా మాయం కావడం రాజయ్యకి చెడ్డకోపం రావడం, మళ్ళీ వచ్చిన మహాలక్ష్మమ్మ, ఒక మనోహర మందహాసం విసురుతూ పాలన్నీ పొంగి పొయ్యిలో పడిపోయినై మీకువాసన రాలేదా, అంటూ, రాజయ్య మొహానకూడ కాసిని చన్నీళ్ళు చిలకరించడం గుర్తుకొచ్చి తనలో తానే నవ్వుకుని రాజయ్య ముసుగు తన్నాడు —

ములు. అవి శ్రీవారికి వినిపించేది పాంచజన్యము అయిందా అనుకు: ఈ ఊహకు లక్ష్యం 'పంచదార' పంచనవుండే దార ఎంత మధురమో అంత మధురమైంది. అని పంచదార వ్యుత్పత్తి అర్థం — రాజయ్య వ్యాకరణం అంతే. అలాగే పాంచజన్యం కూడ.

(2) వార్తలందించి వార్త లందుకునే కమ్యూనికేషన్ సెట్టు లాటిదా (3) కేవలం టెలిఫోన్‌గా మారి శ్రీవారికి, అమ్మవారికి

ఇంతలో శ్రీవారి ఎడమచేతిలో పాంచజన్యం, ఎకాయికి చెవు దగ్గరకు వచ్చింది—

హలా కమలా! మీ భక్తురాలా! .... మేము మా భక్తుడి దగ్గరే ఉన్నాం .... మీ భక్తురాలి ప్రాణాలు .... మీ పరువూ .... అంటే మా పరువూ .... ఊ-అలాగే ....అస్తు అంటూ శ్రీవారు అదృశ్యమయ్యారు —

శ్రీవారు ఇలా వచ్చినట్లే వచ్చి, తటాలున వెళ్ళిపోవడం - రాజయ్యకి అలవాటై

శ్రీవారు పాంచజన్యం పూరిస్తే శత్రువులు పుంజాలు తెంచుకుని పారిపోయేవారని చదివిన రాజయ్యకు,శ్రీవారు శ్రీదేవితో పాంచజన్యం ద్వారా వూసులాడడం కళ్ళార చూసిన తర్వాత, దాన్ని గురించి కొన్ని కొత్తఊహలో, అపోహలో పరంపరగా బయలుదేరినై.

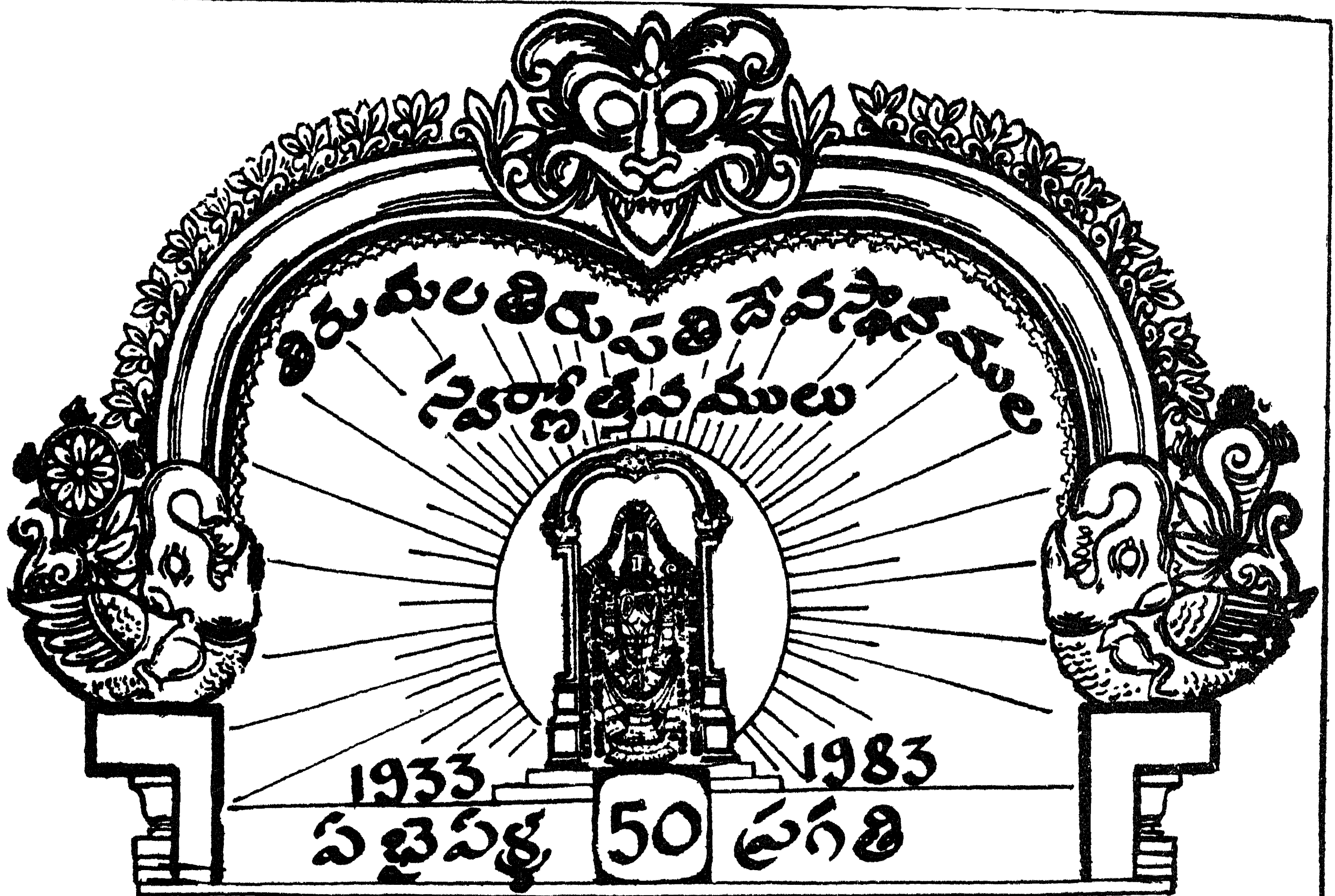
(1) దేవరవారి పంచన బ్రతికే జనం, పంచలో జనం, లేక పంచజనం, వాళ్ళ తాలూకు మొరలు,మొత్తుకోళ్ళు పంచజన్య

Direct line గా పని చేస్తుందా? ఇలాటి ఊహలెన్నో వస్తున్నై. ఇంతలో కుర్చీలో వెయ్యిచందమామలవెలుగు విరిసి వెంకన్న సామిగా మారడం, రాజయ్య చివాలున లేవడం చిటికెలో జరిగిపోయినై.

'పడుకున్నావా'—అన్నారు శ్రీవారు పలకరింపుగా.

'అబ్బే లేదు స్వామి'

[26 వ పేజీలో]

"ఇంతై వటుడింతై..............
..............బ్రహ్మాండాంత సంవర్థియై"

వామనుడుగా ఉన్న మహావిష్ణువుకు మూడడుగుల నేల దానం చేసినప్పుడు, ఏదో ఆ శ్రీసతి కొప్పుపై హంసోత్తరీయంపై పాదాబ్జంబులపై అక్కడా అక్కడా ఆలా ఆలా విహరించే చేయి క్రిందై, మీదై తన కరముండటం మేల్గాదే. అని బలిచక్రవర్తి అనుకున్నాడేగాని, ఆ వామనుడే విశ్వరూపాన్ని ధరించి, త్రివిక్రముడుగా, మూడోపాదం తన నెత్తిమీదనే వేస్తాడని కలలోకూడా అనుకొనివుండడు. దాతనన్న రాజసం తనతోనే, రసాతలం చేరిందని, తన శక్తియుక్తులకన్న తాతభక్తి తన పుణ్యవిశేషమూ తన రక్షకాలు కాగలవని కూడా అతడు అనుకొనివుండడు. పాత్రతెరిగిచేసిన దానం దాతకు అర్థికీకూడా ఉభయతారకమౌతుంది.

ఒక ఏభైఏళ్ళ క్రిందట వేంకటేశ్వర సంస్థాననిర్వహణ సేవాభారాన్ని ఒకసంస్థకు అప్పగించిన తెల్లదొరతనంకూడా ఆ సంస్థ ఇన్నాళ్లు ఇంతగా మూడు పూవులు ఆరు కాయలుగా పెరుగుతుందని కాని, ఒకవేళ అనుకున్నా ఆ శ్రీనివాస దయాసామ్రాజ్యం మూడుఖండాలు ముప్పయిదేశాలను ప్రభావితం చేస్తుందనికాని కొండకొమ్మునవున్న కోటిమణులదీపం తమ దొరతనాన్ని దిగజార్చి, తెల్లబరచి, తరతమభేదం లేకుండా తన దగ్గరకు లాగుకొనగలదని మాత్రం, కలలోకూడా అనుకొనివుండరు.

అందిపుచ్చుకున్న నాటినుండి ఈనాటికి అర్థశతాబ్దంపాటు పాలనా నిర్వహణ సేవలో పరిఢవిల్లిన ఈ సంస్థ ఈనాటి స్వర్ణోత్సవ సందర్భంలో గతాన్ని అనుగతికంగా పరిశీలిస్తే వామనుడిని విష్ణురూపశక్తి వేంకటేశ్వర సేవారూపంలో ఈ సంస్థ విశ్వరూపి కావటానికి ఎలా తోడ్పడిందో తెలుస్తుంది. జరిగేది మాధవసేవే ఐనా, చేసేది మానవులే కనుక స్వామికరుణాకరప్రసారం చాలా అవసరం. లేకపోతే మఖలోపుట్టి అన్నట్లు తయారైన మామూలు వ్యవస్థలెన్ని లేవు?

నిజానికిది వేంకటేశ్వర దివ్యసామ్రాజ్యమే. అందుకే ప్రభుతలో అవసరమైన అంగాలన్నీ ఈ ధార్మిక ప్రభుత్వానికికూడ వున్నై.

శ్రీనివాసప్రభుదర్శనానికి వచ్చేవారికి కావల్సింది సిరిసంపదలకన్న స్థిమితమైన మనస్సు. ఆకలిదప్పులు, ఆవాసచింత అంతరంగాన్ని బాధిస్తుంటే మనస్సుకు మాధవుడిమీద కుదిరిక ఎక్కడ మరి. అందుకే దేవస్థానం తిరుమల, తిరుపతి, తిరుచానూరు క్షేత్రాలలో ఆరు ధర్మశాలలు,ఆరు అధికావాస సౌకర్యనిలయాలు, అనేకం చిన్నచిన్న గృహాలు నిర్మించింది. దాహశాన్తికి స్నానపానాదులకు గోగర్భం, పాపవినాశం జలాశయాలు నిర్మించింది. తిరుపతిలో కల్యాణీ జలాశయ నిర్మాణానికి కాస్తోకూస్తో సహాయం కూడా చేసింది. ఆకలి తీర్చేందుకు శ్రీవారి అన్నప్రసాదాలేకాక, ఉపాహారభోజనశాలలు ఏర్పాటుచేసింది.

మనదెంత ధార్మికోద్యమమైనా, వస్తువిజ్ఞాన విషయపరిజ్ఞాన శిక్షణ చాలాఅవసరం. అందువల్లనే ఈ అరనూరేళ్ల చరిత్రలో దేవస్థానం ఆరు ఆధునిక విద్యాకళాశాలలు, అందులో సగం ఉన్నతపాఠశాలలు నిర్వర్తిస్తున్నది. ఇవికాక శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయస్థాపనలో కీలకపాత్ర దేవస్థా

వందే. ఇటీవల ప్రారంభమైన పద్మావతీ మహిళావిశ్వవిద్యాలయానికి కూడా దేవస్థానం అండదండలున్నవి.

వైదికవిద్య అనగానే మొదట జ్ఞాపకం వచ్చేది సంస్కృతభాష, అది మధ్యమంగా గల వైదికవాఙ్మయం. తిరుపతిలో వేద పాఠశాల, ప్రాచ్యవిద్యాశాలలతోపాటు, హైదరాబాదులోని వేదాంతవర్ధని, సంస్కృత కళాశాలలేకాక, ఒక ప్రాచ్యవిద్యా ఉన్నత పాఠశాలను కూడా దేవస్థాన నిర్వహణలో ఏర్పాటైనై.

యాత్రికుల ఆరోగ్యరక్షణకుగాను ఈనాడు దేవస్థానం, తిరుపతి, తిరుచానూరులలో మొత్తం మూడు వైద్యశాలలు, తిరుమలలో కేంద్ర వైద్యాలయం (అశ్విని) నిర్వహిస్తున్నది. ఇవికాక ఆయుర్వేద వైద్యశాల, పరిశోధనలకుగాను ఆయుర్వేద కళాశాల, యోగపరిశోధనాకేంద్రం దేవస్థాన నిర్వహణలోనివే. శ్రీ వేంకటేశ్వర రామనారాయణ రూయా వైద్యాలయం కూడా దేవస్థాన సహయోగంతో ఏర్పడిందే.

కేవలం తిరుపతి వచ్చేవారికి మాత్రం వసతులు కల్పిస్తే చాలదనీ, ధార్మిక కేంద్రాలన్నిటివద్ద శైవ వైష్ణవ శాక్తాది భేదాలు లేకుండా అన్నిచోట్ల దేవస్థానం చేయూత అవసరమనే భావనతో శ్రీనివాస మిషన్ క్రింద ప్రారంభమైన విస్తరణ కార్యక్రమాలలో భాగమే దేవస్థానం శ్రీశైలం, మహానంది, భద్రాద్రి ఇంకా పలు పుణ్యక్షేత్రాలలోనూ ముఖ్యనగరాలలోనూ నెలకొల్పిన ధర్మశాలలు, సమాచారకేంద్రాలు, కల్యాణ మండపాలు, అవకాశమూ అవసరమూ కలిసిరాక ఇతరుల ఆధిపత్యానికిచ్చినవి పోగా దాదాపు అన్ని కేంద్రాలు వగైరా ఇప్పుడు దేవస్థానం క్రింద ఏర్పడుతున్నవంటే, అది నాటినుండి నేటివరకు స్వామివారిపట్ల భక్తుల కేర్పడుతున్న అచంచల భక్తి విశ్వాసాల ఆధిక్యతే అనాలి. కొన్నాళ్ల క్రిందట వరకు హరిజనవాడలలో రామమందిర నిర్మాణ కార్యక్రమం కూడా దేవస్థాన కార్యక్రమమే. ఆలయాలకు ఛత్రాలు, భక్త సంఘాలకు భజన సామగ్రి సరఫరా కూడా ఇలాంటివే.

జాతికి ఊపిరి వైదిక వాఙ్మయం. సస్వరంగా వేదాలను టేపు రికార్డింగు ద్వారా పదిలపరచే కార్యక్రమంతో పాటు కుమారాధ్యాపనం, ఆలయాల్లో వేదపఠన పథకం ఇంకా ఇతర కార్యక్రమాలు, వేదశాస్త్రాగమ విద్వత్సదస్సు, సన్మానాలు దేవస్థాన కార్యక్రమాలలో కొన్ని.

ధర్మప్రబోధ కార్యక్రమం క్రింద వేసవి శిక్షణశిబిరాలలో ప్రారంభమై ఆర్షసంస్కృతి సదస్సుగా విస్తృతి పొంది, ధర్మప్రతిష్ఠానం ధర్మరక్షణ సంస్థగా రూపొందింది. ఈనాడు పలుప్రాంతాలలో జరిగే ధార్మిక కార్యక్రమాలు దేవస్థానం హిందూధర్మ రక్షణ సంస్థ సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తున్నవే.

ద్వితీయ లలితకళారంగంలో కూడ దేవస్థానం వెనుకబడలేదు. శ్రీ వేంకటేశ్వర సంగీత నృత్యకళాశాల, శిల్పశిక్షణకేంద్రం, నాదస్వర విద్యాలయాలు నెలకొల్పుకోవటమేకాక, శ్రీ వేంకటేశ్వరుని 32,000 కీర్తనలు వ్రాసి తరించిన తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల, తద్వంశీకుల కీర్తనల ప్రచారానికి అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టు నిర్వహిస్తోంది.

ధార్మికగ్రంథముల ప్రచురణల విషయములో కూడా దేవస్థాన ప్రయత్నం ఎన్నో రూపాలు ధరించింది. శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రాచ్య పరిశోధనాలయాన్ని నెలకొల్పి వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి, రాళ్ళపల్లి అనంత కృష్ణశర్మ, కోరాడ రామకృష్ణ, మానవల్లి రామకృష్ణకవి, డి. టి. తాతాచార్య వంటి ఉద్దండ పండితులను పోషించి అనేక ఉత్తమ ఆర్ష ధార్మిక గ్రంథాలను వెలువరించిన దేవస్థానం, ఆ కార్యక్రమాన్నిప్పుడు సామాన్య జనుల కందుబాటులో ఉంచే ధార్మిక గ్రంథ ప్రచురణల వైపు మళ్ళించటం జరిగి సుమారు ఒక కోటి రూపాయలు విలువగల యాంత్రిక విధానాలతో దేవస్థాన ముద్రణాలయాన్ని విస్తరించటం జరిగింది. వేదవాఙ్మయం అందుబాటులోనికి తెచ్చేందుకు వీలుగా ఋగ్వేదం ముద్రించి, యజుర్వేదాథర్వణవేదాల విషయంలో కూడా ముందడుగు వేస్తోంది. ఒకనాడు తన కేంద్రాలకే పరిమితమైన గ్రంథవిక్రయ కార్యక్రమం నేడు మనవూళ్ళ ముంగిళ్ళలోకి వచ్చి సాగుతుంది.

ఇంతెందుకు ఒకనాడు దేవస్థాన సమాచార ప్రసారానికి మాత్రమే పరిమితమై 1949 లో ప్రారంభమైన దేవస్థాన బులిటన్ కాలవేగంలో దేవస్థాన పత్రికగా సప్తగిరిగా మారి ఈనాడు ఐదు భాషలలో సుమారు 45 వేల ప్రతులు విక్రయం సాగుచున్నదంటే మిగిలిన రంగాల దేవస్థాన ప్రగతిని గూర్చి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన పనిలేదు.

ఇదంతా బాగున్నవారికి, బాగా ఉన్నవారికి అందుబాటైన విధానాలు. సమాజంలో వీటన్నింటికి దూరంగా నిస్సహాయంగా నీవా, నీవా, అని సహాయంకోసం, కనీసపు చేయూతకోసం ఎదురుచూస్తున్న వాళ్లూ కొందరున్నారు. వారి నాదుకోనేందుకు 'పూర్‌హోమ్'తో ప్రారంభమైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కుష్టువైద్యాలయం, అనాథ శిశువులకు బాలమందిర్, అంగవికలుల కోసం కృత్రిమావయవ ఉత్పాదన, సహాయ ఉపాధి శిక్షణాలయాలను నెలకొల్పటం దాకా సాగాయి.

ఇదీ గత అర్ధశతాబ్దంలో దేవస్థాన ప్రగతిగతి. కాని దేహధర్మాలనుబట్టి వ్యక్తుల కొకపరిమితి ఉంటుంది. వ్యవస్థలది మాత్రం మితిలేని ప్రగతి. అణువణువు అడుగడుగూ మారే సమాజావసరాలను గమనించి, నిన్నటి అనుభవాన్ని నేటి వాస్తవంతో రంగరించి, స్వీకరించి పలుమాటల లెక్కలేక ముందడుగు వేయటమే కర్తవ్యం.

నిందంతు నీతి నిపుణాః యది వా స్తువంతు.

(23వ పేజీ తరువాయి)

ఆంధ్రదేశమంతా గాలివానలు వరదలూ! మీ అమ్మగారి భక్తురాల్ని, భర్తగారు వరద పాలై పోయారని శ్రీదేవికి విజ్ఞాపన। కాపాడమని ఆవిడగారు మాకు ఆజ్ఞాపన.

'ఈసారి ఏ అవతార మెత్తారు. ....'

'గాలివానకి ఒరిగి వరదలో కొట్టుకుపోయే రాగి చెట్టులావెళ్ళి ఒడ్డునవేసి వచ్చాను'

'చెట్లలో మీరు అశ్వత్థ వృక్షం గదా' ....

'భగవద్గీత బాగానే గుర్తుపెట్టుకున్నావ్' — అని అరమార్కు వేసినట్టు అరనవ్వు నవ్వారు శ్రీవారు —

"ఈ ఆడవాళ్ళతో ఇదే పేచీ — కాస్త చనువిస్తే వాళ్ళ పనులు గూడా మనమీదే తోసేస్తారు. మరికొంచెం ముద్దుచేస్తే గుండెలమీద ఎక్కేస్తారు. ఆతర్వాత తలమీద తాండవం ...."

"మా అమ్మను అంత మాటనకండి!" కొంపదీసి నువ్వు అమ్మవారి కక్షియా ఏమిటీ? అదేంకాదు లేండి....ఏమైనా అమ్మ ముందు అమ్మచూపించినవాడు నాన్న!

'అమ్మ చెల్లా!! నీలోనూ మంచి హాస్య ముంది సుమా! అంటూ శ్రీవారు నవ్వు తుంటే, లేతగా రాజయ్య్య కూడ శ్రుతి కలి పాడు.

ఏమైనా ఈ పెళ్ళాలతో వేగడం పెద్ద చికాకు రాజయ్యా! మరి కృష్ణావతారంలో అష్టభార్యలతో ఎలా వేగారు స్వామీ! అన్నాడు రాజయ్య.

"అన్నట్టు మనం భాగవతం గురించే మాట్లాడుతున్నాం కదూ!"

"కుచేలుడిని గురించి చెబుతున్నారు"

"ఏం చెప్పాను"

"చెప్పిన మీకు తెలియదా స్వామీ"

"నువ్వు ఎంత తెలుసుకున్నావో తెలుసు కుందామని"

రాజయ్య విన్నది నెమరు వేసుకుని చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

"కుచేలుడు అసలు పేరు సుధాముడు — అంటే మంచి ఇల్లుగలవాడు. ఆత్మకు శరీరం ఇల్లు గనుక, సుధాముడంటే, అందమైన, ఆరోగ్యమైన శరీరం గలవాడు. కుచేలుడు లోకం పెట్టినపేరు — అంటే జీర్ణవస్త్రాల వాడు — వస్త్రం అన్నా కూడ శరీరానికి ఒక సంకేతమే గనుక శమదమాది, నియమాలతో, శుష్కింపచేసి, శరీరాన్ని అదుపులో ఉంచుకున్నవాడు. కర్మయోగి — అంత వరకూ చెప్పారు. వామాక్షిని గురించి చెప్ప బోతూ ఉండగా కమలమ్మగారి కబురొచ్చింది" అని పూరుకున్నాడు రాజయ్య—

"వామాక్షి అంటే ఏమిటి?"

'అందమైన కన్ను కలది'

కాదన్నట్టు శ్రీవారు చప్పరించారు —

కాకపోతే మరేమిటి స్వామీ అన్నట్లు చూశాడు రాజయ్య.

'అక్షమంటే ఏమిటో తెలుసా రాజయ్య' పాపం రాజయ్య అంత చదువలేదు—కళ్ళు తేలేశాడు.

"అక్షమంటే పాచిక. వామాక్షి అంటే అందమైన పాచిక కలది. అని అర్థం .... ఈ పేరు ఏ ఆడదానికైనా చెల్లుతుంది. ఆ పాచికే ఆడదానిమాయ. అదే వలపు, అదే కనుపించని విషవలయం! పెద్దవల అందులో పడ్డాడో ఋషిలాటి పురుషుడైనా అంతే సంగతులు ...."

బహుశా ఆ మాయలో పడే కుచేలుడు 27 మంది సంతానాన్ని కని వుంటాడు —

"పొరపాటు" — అన్నారు శ్రీవారు సీరియస్సుగా

'27 మందిని కంటే, ఏ ఆడదైనా ఏం కావాలి పాపం!! బహుశా అతి సంతానం। అయినప్పటికి అందరూ నక్షత్రాల్లాటి పిల్లలు" అంటూ రాజయ్య సర్దుకోబోయాడు —

ఈ వాదాన్ని గూడ శ్రీవారు ఒప్పునట్టు తల ఆడించారు. "చూడు రాజయ్యా! కుచేలుడిమీద భాగవతంలో వున్న ఉపాఖ్యానం కాక, నాటకాలు వగైరాలు కూడ వచ్చినై. కుచేలుడు చేదిరాజ్య నివాసుడని. చేది రాజ్యాన్ని పరిపాలించే శిశుపాలుడు కృష్ణనామస్మరణ చేసేవారిని చెరశాలలో

వేశాడని ఆ పట్టీలో కుచేలుడు గూడ వున్నాడని, శిశుపాలవధ తర్వాత విడుదలైన కుచేలుడు శ్రీకృష్ణ దర్శనానికి వెళ్ళాడని పుస్తకాలు చెబుతై .... శిశుపాల వధా కాలం, ధర్మరాజ రాజసూయ కాలం! ఆ నాటికి ధర్మరాజు వయస్సు ముప్పైల్లోనే వుండవచ్చు. ధర్మరాజు కన్నా చిన్నవాడు కృష్ణుడు. కృష్ణుడి సహాధ్యాయి సుధాముడు. కనుక వీరి వయస్సు కూడ ముప్పైల్లోనే వుండి వుంటుంది. ఈ ముప్పైల వాడికి 27 మంది సంతానం అంటే ఎలా చెప్పు. "ఎలాగో మీరే చెప్పండి' — అన్నాడు రాజయ్య"

'అయితే లెక్క పెట్టుకో! అష్టప్రకృతులు, పంచ కర్మేంద్రియాలు, పంచ జ్ఞానేంద్రియాలు, పంచతన్మాత్రలు — ఇప్పటికెన్ని

ఇరవై మూడు స్వామీ —

త్రిగుణాలు, మనస్సు —

'27 సరిపోయిసై స్వామీ!'

'ప్రతి జీవికి ఈ 27 సంతానం. వీటితో సంసారం సాగించాలి। కుచేలుడు జితేంద్రియుడు వీటిని ఎండగట్టేశాడు. కావాల్సిన మేత పడకపోవడమే ఈ పిల్లల పేదరికం। ఏడుస్తూ వెళ్ళి అమ్మకు చెప్పుకున్నారు. అమ్మ అంటే ఎవరు?

"నాకు తెలియదు" అన్నట్టుగా మొద్దబ్బాయిలా అడ్డంగా తల ఆడించాడు రాజయ్య —

ప్రకృతి పురుషులే అమ్మా నాన్నా!— ఇక్కడ వామాక్షీ, కుచేలుడు. వామాక్షి నా బిడ్డలు మలమలా మాడిపోతున్నారని, మగడిముందు కన్నీరు పెట్టింది — ఈషణ త్రయాన్ని జయించాలనుకుంటూ, దారా పుత్రులకోసం ధనం సంపాదించలేను. ఉన్నదానితో తృప్తిపడండి అన్నాడు కుచేలుడు — వామాక్షి పతివ్రత! అనుకూల పతి, మొగుడ్ని అనుసరించి పోయే మనిషే గాని, మొండిగా తన మాటే చెల్లాలని వితండవాదానికి దిగదు—దిగినా కుచేలుడి ముందు ఆ పప్పులుడకవు! బహుశా చిన్నప్పటినుంచి భార్యను అలా భయభక్తుల్లో పెట్టి వుంటాడు .... ఎంతైనా ఆడది ఆడదే- ఆఖరి ప్రయత్నం క్రింద 'ఏమండీ మీ బాలసఖుడు గోపాలుడు' ఇప్పుడు భూపాలుడు కదా! ఒకసారి వెళ్ళి చూసి రాకూడదా?' అంది .... వామాక్షి ఎందుకు చెబుతోందో తనకు తెలుసు — తాను చూడబోయేది మోక్షానంద ప్రదాతయైన ముకుందుణ్ణి! అందుకే సరే అన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు మామూలు భూపాలుడు కాదు, చతుర్దశ భువనైక చక్రవర్తి. పెద్దల దగ్గరకు రిక్తహస్తాలతో పోరాదు గనుక ఏదైనా కానుక కావాలి అన్నాడు. వామాక్షి అటుకులు కట్టి ఇచ్చింది — 'దీని భావమేమి' అన్నారు. స్వామి తిరుమలేశులు తామే సెలవివ్వండి అని దణ్ణంపెట్టి వూరుకున్నాడు రాజయ్య —

చిరునవ్వులు చిందుతూ స్వామివారు చెప్పుకుంటూ వెళ్ళారు —

జీవా నువ్వు నన్ను జయించావు. జితేంద్రియుడవైనావు. పరమపురుషుని సాన్నిధ్యం చేరే అర్హత సంపాదించావు- వెళ్ళిరా అంది ప్రకృతి (వామాక్షి). అలా ఒక యోగ్యతాపత్రం కావాలన్నాడు జీవుడు (కుచేలుడు). అదే శ్రీకృష్ణునికి కావాలన్న కానుక. మామూలుగా వడ్లు తడిపి చల్లితే మొలుస్తాయి. కానీ అటుకులు మొలకెత్తవు. అంటే వాటికి పునర్జన్మ లేదు- పునర్జన్మ రహితమైన శాశ్వత కైవల్యానికి అర్హుడు అన్న యోగ్యతాపత్రమే అటుకుల మూట....

ఈ యోగ్యతాపత్రంతో, యోగీశ్వరేశ్వరుడి దగ్గరకు వెళ్ళాడు సుధామయోగి. శ్రీకృష్ణుడే ఎదురొచ్చాడు. సరాసరి పడక గదిలోకే తీసుకెళ్ళాడు - విందులు వీణా వేణుగానాలు, నాట్యాది వినోదాలు, వింజామర వీవెనలు. అన్నీ అష్టభార్యల చేతే చేయించాడు. చిన్నప్పటి కబుర్లు. పిచ్చాపాటి అన్నీ చెప్పుకుని పడుకున్నారు. ప్రొద్దుటే ఒక గంపెడు చీకటి నెత్తిన వేసుకుని కుచేలుడు బయలుదేరాడు. 'వెళ్ళిరా సోదరా' అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు కుచేలుడు- రుక్మిణీదేవికే పాపం అనిపించింది.

"పేదరికంతో బాధపడలేక, మీరేదో శ్రీమంతులని సేవించవచ్చిన చిన్ననాటి స్నేహితునికి కూడ. శుష్కప్రియాలూ శూన్యహస్తాలేనా" అంది రుక్మిణి-

'దేవీ! నీవు కూడ అర్థం చేసుకోలేదా! నిన్నటినుంచే మా కుచేలుడు అష్టలక్ష్మీ సంసేవితుడు-అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. రుక్మిణి విభ్రాంతంగా చూసింది.

'అవును దేవి' మీరు అష్టలక్ష్ములుగదా! నిన్నటి నుంచే కుచేలుడు, అష్టైశ్వర్య సంపన్నుడు - ఇక నేనివ్వవలసింది సాయుజ్యం. దరఖాస్తు నేనే అడిగి తీసుకున్నాను — అనుగ్రహించడానికి ఇంకా వ్యవధి వుంది.... అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

మూలప్రకృతికి అర్థమైంది.

'మూల ప్రకృతి ఏమిటి స్వామి'అన్నాడు రాజయ్య లింకు దొరకక! —

"శ్రీకృష్ణుని భార్యలు — వారే అష్టలక్ష్ములు, అష్టప్రకృతులు — అష్టప్రకృతు లంటే" -

మూల ప్రకృతి, మహత్, అహంకారం, పంచభూతాలు — '

"భార్యలు గూడ ఇదే వరసా"

అవునన్నట్టు తలాడించారు శ్రీవారు, నవ్వుతూ!

అంటే — మూల ప్రకృతి రుక్మిణి, మహత్తు జాంబవతి, అహంకారం సత్యభామ సత్యభామ అహంకారానికి ఆకృతి అన్నమాట! అందుకే అంతగిర, రుక్మిణితో పేచీ, స్వామినే ఎడమకాలితోతన్నుట....రాజయ్య ద్వాపరయుగం నుంచీ కలియుగంలోనికి వచ్చేసరికి, రాజయ్య మెదడుకి మేతవేసిన స్వామివారు, ఎప్పుడో మెల్లగా జారుకున్నారు। 'వెళ్ళి పోయారా' — "నమో వేంకటేశాయ" అనుకుంటూ రాజయ్యగూడ నవారు మంచశాయి అయ్యాడు.

(సశేషము)

(8 వ పేజీ తరువాయి)
ముందుకు వంగి వ్రాలింది. అన్నమయ్య స్వామికి స్నానంచేయించి, తుడిచి పూజించి నాడు. పాత్రలోని పాయసాన్ని అంది చ్చాడు. స్వామి అందుకోబోయి "అదిగో, తలుపు దివ్యరంధ్రం (గుడితలుపులు మూసి యుండగా స్వామి దర్శనానికై వచ్చిన భక్తులు వృథాగా పోకుండా ఈ రంధ్రము నుండి లోపల నున్న స్వామిని లోని దివ్య వెలుగులో దర్శించ వచ్చును.) నుండి చూస్తున్నారు." అని స్వామి అట్లే వంగిన విగ్రహంతో కదలిక లేకుండా నిల్చి పోయాడు. అన్నమయ్య పరుగున పోయి వాకిలి తెరచి చూచాడు. ద్వారం దగ్గర అమ్మ వుంది. "అమ్మా! నిన్ను చూచి స్వామి నివేదన తీసికోలేదు. ఎందుకు వచ్చావు?" అన్నాడు. ఆమె విచారంలో "నాయనా! నీ వెంత పుణ్యాత్ముడవు. నీవు స్వామి దర్శనం చేసి కొన్నావు. స్వామితో మాటాడినావు, స్వామికి నివే దించావు. నేను పాపాత్మురాలిని. ఆ స్వామి నాకు కానరాలేదు. నీవు, స్వామి మాటాడిన మాటలు విన్నాను. చాల ధన్యురాలను. నీవుతిరుమల వేంకటేశ్వరునినందకాంశంలో నా కడుపులో పుట్టావు. తిరుమలలో వచ్చిన కాకల ఫలించింది. నా కడుపు బంగారు పంటవు నాయనా! ఈ జన్మలో స్వామిని దర్శించే భాగ్యం నాకులేదు." అని కొడుకు నెత్తుకొని ముద్దాడి వెళ్ళిపోయింది.

అన్నమయ్య వెనుదిరిగిపోయి స్వామి నెంత ప్రార్థించినా పల్కలేదు. ముందుకు వ్రాలిన స్వామి విగ్రహం అట్లే నిలిచి పోయింది. అన్నమయ్య ఏడుస్తూ నిండు పదార్థముల పాత్రలతో నింటికి వచ్చి

"అమ్మా! స్వామి నివేదన తీసుకోలేదు." అన్నాడు. తాను చేసిన పనికి ఆ తల్లి తాను నిందించు కొనుచూ కొడుకును చేరదీసి, ఓదార్చిందట.

ఆనాటి నుండి స్వామి దర్శనానికై అన్న మయ్య పరితపించినాడు. అన్న వదినెలు చెప్పిన పనులు విధిలేక చేసేవాడు. వారు కావలెనని ఏవో పనులు కల్పించి చెప్పేవారు. సేద్యపుపనులు, పసుల మేపడం, అన్న మయ్య వంతు. అన్నమయ్య స్వామిని ధ్యానిస్తూ ఒక్కొక్కప్పుడు పొలంలోనే వుండేవాడట. అన్నము నీళ్ళపై ధ్యాసే లేదు. స్వామి అనుగ్రహంతో నతనికి విద్యా యోగ్యతలు సహజంగా లభించినవట— అని చెప్పారు కథ.

ఆడినమాటెల్ల నమృతకావ్యముగ-పాడిన పాటెల్ల పరమ గానముగ పాటలు పద్యాలు ఏవో ఎన్నో పల్కెడి వాడట. చిన్ననాడే స్వామిభక్తి అబ్బిన అన్నమయ్యపై గ్రామంలో గౌరవం ప్రీతి క్రమంగా పెర గడం చూచి అతని అన్నవదినెలకే గాక తక్కిన దాయాదులకు నాగ్రహం కల్గింది. అతనికేదో సేతుబడి దాయాదులు చేయింప బూనగా అమ్మణ్ణి (ఈ లక్ష్మీదేవి విగ్రహం ఇపుడు తాళ్ళపాక గ్రామానికి ఉత్తర దిక్కునగల పాటిదిబ్బకడ నడుము వరకు పాద పీఠంతో కూడా భూమిలో పూడుకొని వుంది. దానిపై భాగం పాటిదిబ్బలో కూరు కొని యున్నదేమా! ఆ పాటి దిబ్బే ఆ అమ్మణ్ణి ఆలయం కావచ్చు. చెన్నకేశవాల యానికది సమీపమే) అనుగ్రహంతో, తన తల్లి ప్రార్థనవల్ల బయటపడినాడు. అన్న మయ్య తాను తన కుటుంబము వారివల్ల బాధలు పడినట్లు అన్నమయ్య - అధ్యా-28 రేకుపాట తెలుపుచున్నది.

ఒకప్పుడు తిరుమలనుండి తాళ్ళపాకకు రాగా ఆ దాయాదులు, ఊరివారు కొందరు అన్నమయ్యఏకనాదం యొక్క తంత్రిని పీకి త్రెంచినట్లు ఆ వూరిలోని వృద్ధులు శ్రీ జంగా సుబ్బయ్యగారు చెప్పిన ఒక ద్విపద వంటి రచన భాగం తెల్పుచున్నది. అది— 'ఏకనాదము తంత్రి త్రెంచిన—ఎదవ గ్రామము తాళ్ళపాక' – అని అన్నమయ్య తన జన్మ గ్రామాన్నే నిందించినాడు. ఆ కథ గాని, నిందించిన పదవాక్యముగాని చిన్నన్న వ్రాసిన అన్నమాచార్య చరిత్రలో లేదు.

తన దాయాదులు, అన్న వదినెలు పెట్టు బాధలు పడలేక ఒకనాడు తమ పొలంలో పనిచేస్తూ తిరుమలకు పోవు భక్తుల వెంట తిరుపతికి అన్నమయ్య వెళ్ళాడు. ఇక ఆ పై చరిత్ర తెలిసినదే. (చూ:-అన్నమాచార్య చరిత్ర) అన్నమయ్యకు చిఱుప్రాయమున స్వామి సాక్షాత్కరించినట్లు ఆ కథ తెల్పు చున్నది. అన్నమయ్యకు పదునారవ యేట స్వామి ప్రత్యక్షమైనట్లు ఆయన సంకీర్తనముల తొలి రాగి రేకుమీద చెక్క బడి యున్నదని, శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారి అన్నమాచార్య పీఠికలో నున్నది.

"మన్ననగా సంకీర్తన నా నోరి కిచ్చితి
గనుక
నన్ను రక్షింతువే యనుచు నమ్మితి
నేను" —
"పిన్ననాడే నీవు నన్నుం బేరుకొంటివి
గనుక
ఎన్నంగ నీడేర్తునని యియ్యకొంటి
నేను" —

(అన్న-అధ్యా-సం II పుట 244) అను పాటల్లో "పేరుకొంటివి" అన్నది. దర్శన మిచ్చినట్లు కాదు గదా! అట్లే "సంకీర్తన నా నోరి కిచ్చితి' పేర్కొనుట, కీర్తించుట, పేరు తలంచుట, పల్కుట అని భావము. ఇది అన్నమయ్యకు పిన్ననాడే లభించిన దని పై పదములో అన్నమయ్యే వచించి నాడు. "శ్రీకాంతుడు నీ మూర్తి నా చిత్త ములో నిల్పగాను నాకు నీవు గలవని నమ్మితి నేను" అనుటచే చిన్ననాడే అన్న మయ్యకు చెన్నకేశవునిపై వేంకటేశునిపై భక్తి కల్గినది.

అట్లే అన్నమయ్య మోకాళ్ళ ముడుపు యెక్కునపుడు ఒక బండపై మైమరచి నిద్రింపగా అలమేలు మంగాంబ దర్శన మిచ్చి యూరడించినదట. అప్పుడు అల మేలు మంగకు నాతుమార్గమున సలలి తంబుగ నొక్కశతకంబు సెప్పె" అని పై వేంకటేశ్వర శతకము చెప్పినాడట.

అన్నమయ్యకు చిన్ననాటనే అనగా పది పన్రెండెండ్ల ప్రాయము లోపలనే చెన్న కేశవులును, పదునారవయేట అలమేలు

[41 వ పేజీలో]

(19వ పేజీ తరువాయి)

తప్పనిసరిగా శక్తిని ఉపాసించాలి అని" అన్నాడు నాయకుడు. ఇక్కడకూడా బయట వేదికల మీద అతడేవిధంగా మాట్లాడినా అంతరంగంలో ఓ విశ్వాసం అతనికేర్పడిందని తెలుస్తోంది.

హిందూ సాంప్రదాయాల్ని అప్పుడప్పుడు నిరసిస్తుంటాడు ఓ పంతులయ్య. ముఖ్యంగా హిందువుల్లోని కొన్ని వృత్తుల వారిని తిడుతుంటాడు. వారివల్లనే దేశంలో ఇన్ని వైషమ్యాలు ఏర్పడ్డాయని అంటాడు. భౌతిక దృక్పథంతో రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ రాసిన గ్రంథాల్లోని విషయాలే ఎక్కువగా చెబుతుంటాడు. ఆ విషయాలే అతని నరనరాల్లో జీర్ణించుకపోయి అతడు నాస్తికుడయ్యాడా అనిపిస్తుంది. అయితే పెళ్లీ పేరంటం అన్నీ సంప్రదాయానుగుణంగానే జరిగిపోయాయి. అంతకు ముందు భారతీయ కుటుంబ జీవనవ్యవస్థను కూడా విమర్శించిన మనిషి వైవాహిక కర్మనెంతమాత్రం వ్యతిరేకించలేదు. పైగా బోలెడెంత కట్నం కూడా తీసుకున్నాడు. అతనికి సన్నిహితంగావుండి పరిశీలించే మిత్రునికి అతని మనస్తత్వమేమిటో అంతు పొంతు చిక్కలేదు. అప్పుడే స్నానంచేసి గదిలోకి వస్తున్న ఈ పంతులయ్యను ఓనాడతని మిత్రుడు చూశాడు. మెడలో ధగధగ మెరుస్తున్న ఓంబిళ్ల. ఏమిటిది మెడలో అని పట్టిపట్టి చూశాడు. ఆఁ యేముంది తిరుపతి దేవుని దగ్గరి నుండి తెప్పించిన ఓం బిళ్ల అన్నాడు. ఓంకు వెనుకవైపున వేంకటేశ్వర స్వామి కూడా వున్నాడు. అవాక్కయిపోయాడు మిత్రుడు. అతడే సంజాయిషీ యిచ్చుకున్నట్టుగా అన్నాడు. ఈ మధ్యన తిరుపతి వెళ్లాను. గుండుకొట్టించుకొన్నాను. అప్పటి నుండి ఇది మెడలో ధరిస్తున్నాను. ఇది ధరించినప్పటి నుండి నాలో ఉత్సాహం రెట్టింపయ్యింది. ఎవరో నన్ను అడుగడుగునా వెన్నుతట్టి మంచివైపు పురోగమించేట్టు చేస్తున్నారు. ఇది విని ఆ మిత్రుడు అతనికి దండంపెట్టి వెళ్లిపోయాడు. ఇక్కడ కూడా భౌతికసిద్ధాంత భావాలు అతన్నియెంతగా వశం చేసుకున్నా అంతరంగంలోని విశ్వాసాన్ని అణచలేకపోయాయి అనేదే స్పష్టమవుతుంది.

తెలుగు సాహిత్యంలో పరిశోధన చేసే ఓ విద్యార్థి వున్నాడు. పరిశోధనారంగంలో కాలుబెట్టకముందు ఈ విద్యార్థి నిత్యం భగవద్గీత చదివేవాడు. భాగవతం చదివేవాడు. రామాయణాన్ని అద్భుత గ్రంథంగా వర్ణించేవాడు. మందిరాలకు వెళ్ళేవాడు. అక్కడక్కడ భగవంతుని విభూతుల్ని గూర్చి ప్రసంగించేవాడు. అయితే పరిశోధన చేపట్టాక ఈ విద్యార్థిలో విపరీతమైన మార్పు వచ్చింది. విశ్వవిద్యాలయంవారు ఇతనికో సూపర్వైజర్ను ఏర్పాటుచేశారు. ఆగైడ్ క్రింద ఇతడు పరిశోధన చేయాలి. ఆ గైడ్‌గారు పరమఛాందసులు. ఆ విద్యార్థి పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, తల్లిదండ్రుల వృత్తి తదితరాలు తెలుసుకొని అతన్ని హీనంగా చూడడం, దూరంగా వుంచడం మొదలెట్టాడు. ఈ గైడ్‌గారు ధర్మనిష్ఠ కలిగిన సంప్రదాయవాది అని, ధర్మరక్షకాగ్రేసరుడని పేరున్నవాడు. అలాంటివాడనే మొదట ఈ విద్యార్థి సంతోషించాడు. కాని తననతడు పాయసంలోపడ్డ ఈగలా తీసిపారవేస్తుండడంతో అప్పటినుండి తన విశ్వాసాల్ని సడలించుకున్నాడు. మందిరాలకు పోవడం మానేశాడు. రామాయణ భారత భాగవత భగవద్గీతాది గ్రంథాల్ని దూషించడం మొదలెట్టాడు. ఆ తర్వాత పరమ నాస్తికుడయ్యాడు. రాను రాను నక్సలైట్ల భావాలు నచ్చేవాడయ్యాడు. ఒక వ్యక్తి ప్రవర్తన వల్ల తన పూర్వవిశ్వాసాల్ని సమూలంగా ఎందుకు నాశనం చేసుకోవాల్సి వచ్చిందో ఆలోచించాల్సిన విషయమే యిది మరి.

ఓ గ్రామంలో ఓ బీదరైతున్నాడు. తాను బాగా పండించి ధనవంతుణ్ని కావాలని అతడు నిరంతరం కృషిచేస్తూనేవున్నాడు. అయినా బొటాబొటీగా పంట పండడం నిరాశతో కృంగిపోవడం జరుగుతూనే వుంది. అప్పుడప్పుడే కిరస్తానీ మతం పుచ్చుకున్న ఓ హిందువు అతనికి తారసిల్లి బాగా మతబోధ చేశాడు. ఈ కొత్త దేవుణ్ణి నమ్ముకో నీకు పంట బాగా పండుతుంది. నీవు ధనవంతుడవవుతావు అని పురెక్కించాడు. ఆ రైతు యితని మాటల గారడీలో చిక్కుకొని మతం మార్చుకున్నాడు. ఆ సంవత్సరం చెరకుపంట బాగాపండింది. ఆనందంతో బెల్లంముద్దలు తయారుచేయించి ఇంట్లో నిలువపెట్టాడు రైతు. అంతకుపూర్వం కొన్ని నెల్లయినా నిలువవుండే బెల్లం ముద్దలు ఆ యేడు నెలరోజులకే నీరుగారిపోయాయి. ఆ రైతు భార్యాబిడ్డలు మతం మారినందుకే ఇలా జరిగిందని మన దేవునికి మనమీద కోపం వచ్చిందని భావించి అప్పటినుండి పసుపుకుంకుమలు గాజులు ధరించడం మొదలెట్టారు. రైతుకూడా కొత్తమతాన్ని వదలిపెట్టి మళ్లీ ఎప్పటిలాగానే వ్యవహరించ సాగాడు. తన పూర్వవిశ్వాసాల్ని పునరుద్ధరించుకున్నాడు. బెల్లం వండడంలో చేసిన పొరపాటువల్లనో, సరియైన స్థలంలో నిల్వ చేయించనందువల్లనో బెల్లం చెడిపోయి వుంటుంది. అయినా ఆ విధంగా అతని మనస్సు ఆలోచించనేలేదు. తన విశ్వాసం చెదరినందువల్లనే ఇలా జరిగిందని పూర్వ మార్గాన్ని అనుసరించాడు.

సమాజంలోని విభిన్న మనస్తత్వాలు కలిగిన వ్యక్తుల్ని ఈ విధంగా పరిశీలిస్తూపోతే దేవునిపై విశ్వాసం కలగడానికి గాని తొలగడానికి గాని అనేక రకాల కారణాలు కన్పిస్తాయి. తమకు అత్యంత సన్నిహితులైన వారి ప్రవర్తనల్ని బట్టి దైవంపై విశ్వాసం ఏర్పడుతుందని, కేవలం తన అంతరంగ పరిశోధనల వల్లకూడా విశ్వాసం ఏర్పరచుకుంటాడని, ఆచారంగా మారిన మతచిహ్నాలవల్ల కూడా విశ్వాసం బలపడుతుందని, పైకి కీర్తి ప్రతిష్ఠలకొరకో మరెందుకో దైవాన్ని తూలనాడినా అంతరంగంలో విశ్వసిస్తూనేఉంటారని, ఉన్నత స్థాయిలో ఉండి ధర్మరక్షకు లనబడేవారు తమ క్రింది వారిని హీనంగా చూసిన సందర్భాల్లో వాళ్లు తమ దైవవిశ్వాసాల్ని వదలి వేస్తున్నారని, అర్థానికి ఆకర్షణాలకూ

లోనైె కూడా విశ్వాసాల్ని మార్చుకుంటు న్నారని పై పరిశీలనా ఫలితాలు తెలియ జేస్తున్నాయి.

అయితే దైవం అంటే ఎక్కడో ఉన్నా డనే అభిప్రాయంతో ఈ విశ్వాసం ఏర్పరచు కోడంగాక జీవునిలోనే దైవాన్ని దర్శిస్తూ జీవునిమీదనే ఈ విశ్వాసం ఉంచడం ఉత్త మం అని మన ప్రాచీన మహర్షులు తత్త్వ వేత్తలెందరో చెప్పారు. శంకరాచార్యులు, స్వామి వివేకానంద, స్వామి రామతీర్థ జీవ దేవాద్వైతాన్ని సమ్మానించి మానవసేవ చేయడమే మాధవుణ్ని సేవించినట్లవు తుందని గట్టిగా నొక్కి చెప్పారు.

పరమాత్మ - ప్రకృతి - జీవుడు విశ్వంతో పాటే సృష్టించబడ్డారు. ఈ విశ్వంఉన్నన్ని నాళ్లూ ఉంటారు. ఈ విశ్వం ఎప్పుడు పుట్టింది, ఎన్నాళ్లు ఉంటుంది. పరమాత్మ ప్రకృతి - జీవుడు ఎప్పుడుపుట్టారు. ఎన్నాళ్లు ఉంటారు - ఇవి లోతు తెలియని ప్రశ్నలు. ఏవో అతికీ అతకని సమాధానాలు చెప్పు కున్నా, చెప్పిన వారి మదిలో సంతృప్తి కనిపించదు. విన్నవారి మదిలో ప్రశ్నార్థక చిహ్నం మాయం కాదు.

అందుకే అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని అనుస రించి "దేవుని మీద విశ్వాసం" అనే అర్థమే చెప్పాలి. ఇలాంటి విశ్వాసంవల్ల వ్యక్తిలో దైవభక్తి- దేశభక్తి బలపడుతవి. ఆ అభి ప్రాయాలు బలపడ్డ కారణాన్నే దేవుడంటే మాతృదేశమే అని, దేవతలంటే ప్రజలే అని మహాకవుల కలాలు అమృతవర్షాన్ని కురి పించాయి.

"దేవుడన మాతృదేశము,
దేవతలన ప్రజలు, యజ్ఞదీక్ష యనంగా
సేవావ్రతనిష్ఠయు, ఇవి
జీవనసూత్రములుగా ప్రసిద్ధిం గనుమా"

దేవునిపై విశ్వాసం అనే అంశానికి ఇంత మహత్తరార్థాన్ని జోడిస్తే, ఈ జోడించిందే నిత్యజీవితంలో ఆచరిస్తే ప్రతి మానవుని జన్మ ధన్యమైనట్లే కదా! *

(10వ పేజీ తరువాయి)

యత్కరోషి యదశ్నాసి యజ్జుహోషి దదాసి యత్ ।
యత్తపస్యసి కౌంతేయ ! తత్కురుష్వ మదర్పణమ్ ॥

కౌంతేయా ! నీవు ఏంచేసినా-భోజనం చేసినా, హోమం చేసినా, దానం చేసినా, తపస్సు చేసినా, నాకు ఆసర్వం సమర్పించు.

శుభాశుభ ఫలైరేవం మోక్ష్యసే కర్మబంధనైః ।
సన్న్యాసయోగ యుక్తాత్మా విముక్తో మాముపైష్యసి ॥

శుభాశుభఫలాలు కలుగజేసే కర్మబంధాలనుంచి నీవు అలా విముక్తి పొందుతావు. సన్యాసయోగం అవలంబిస్తే జీవించి వుండగానే ముక్తిపొంది, మరణానంతరం నన్ను చేరుతావు.

సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః ।
యే భజంతి తు మాం భక్త్యా మయి తే తేషు చాప్యహమ్ ॥

సమస్త ప్రాణులపట్ల సమభావం కలిగిన నాకు విరోధి కాని, ఇష్టుడుకాని లేడు. నన్ను భక్తితో భజించేవాళ్లు నాలోనూ, నేను వాళ్ళలోనూ, వుంటాము.

అపి చేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ ।
సాధురేవ స మంతవ్యః సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః ॥

ఎంతటి పాపి అయినప్పటికీ ఏకాగ్రచిత్తంతో నన్ను సేవించేవాణ్ణి సాధువుగానే భావించాలి. ఎందువల్లనంటే అతని సంకల్పం మంచిది.

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా శశ్వచ్ఛాంతిం నిగచ్ఛతి ।
కౌంతేయ ! ప్రతిజానీహి న మే భక్తః ప్రణశ్యతి ॥

అలాంటివాడు అచిరకాలంలోనే ధర్మాత్ముడై, శాశ్వత శాంతి పొందుతాడు. కౌంతేయా ! నా భక్తుడెప్పుడూ చెడిపోడని ఘంటాపథంగా శపథంచేసి మరీచెప్పు.

మాం హి పార్థ ! వ్యపాశ్రిత్య యేఽపి స్యుః పాపయోనయః ।
స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాఃతేఽపి యాంతి పరాం గతిమ్ ॥

పార్థా ! నన్ను ఆశ్రయించినవాళ్ళు ఎవరైనాసరే-పాప జన్ములుకాని, స్త్రీలుకాని, వైశ్యులుకాని, శూద్రులుకాని-పరమ శాంతిపదం పొందుతారు.

కిం పునర్బ్రాహ్మణాః పుణ్యాః భక్తా రాజర్షయస్తథా ।
అనిత్యమసుఖం లోకం ఇమం ప్రాప్య భజస్వ మామ్ ॥

ఇక పుణ్యాత్ములైన బ్రాహ్మణులు, భక్తులైన రాజర్షుల గురించి వేరే చెప్పాలా ? సుఖంలేని అశాశ్వతమైన ఈ లోకంలో పుట్టిన నీవు నన్ను సేవించు.

మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు ।
మామేవైష్యసి యుక్త్వైవం ఆత్మానం మత్పరాయణః ॥

నా మీదే మనస్సూ, భక్తి కలిగి నన్నే పూజించు. నాకే నమస్కరించు ఇలా నన్ను ఆశ్రయించి, నా మీదే మనస్సు నిలిపితే నన్నే పొందుతావు.

ఇలా ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మవిద్య, యోగశాస్త్రం, శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదం అయిన శ్రీమద్భగవద్గీతలోని "రాజ విద్యారాజ గుహ్యయోగం" అనే తొమ్మిదవ అధ్యాయం సమాప్తం.

(సశేషం)

వెలుగుబాట

డా॥ నండూరి రామకృష్ణమాచార్య

విశ్వజనీన ప్రార్థన

"అసతో మా సద్గమయ!
తమసో మా జ్యోతిర్గమయ;
మృత్యోర్మాఽమృతం గమయ."

"అసత్తునుండి నన్ను సత్తులోనికి
గొనిపొమ్ము;
చిమ్మచీకటి నుండి వెలుగులోనికి
గొనిపొమ్ము;
మృత్యువునుండి అమృతత్వము లోనికి
చేర్చుము."

ఇది విశ్వజనీన మైన ప్రార్థన.

ఏదేశంలోని వారైనా, ఏకాలానికి చెందిన వారైనా' ఏమతాన్ని అవలంబించేవారైన సరే యీ ప్రార్థనలో నిరభ్యంతరంగా పాల్గోవచ్చు.

మానవచరిత్ర సృష్టి తొలియుషస్సులలో మంత్రద్రష్టలైన మహర్షుల దర్శనం- అనుభూతి ఈ ప్రార్థనాశ్లోకం.

ఈ శ్లోకం- యుగయుగాంతరాలలో భారతీయ వేదాంతమునకు పూజాపీఠం అయింది. ప్రపంచంలో వెల్లివిరిసిన వేదాంత దర్శనాలు అన్నిటికీ-

సత్తు—అసత్తు
చీకటి—వెలుగు
మృత్యువు—అమృత్వతము

అన్వేషణ శీర్షికలైనవి.

మానవస్వరూప స్వభావాలకు అనుగుణంగా-భగవంతునికి ఆకారం ముక్కు- చెవులు- కన్నులు- చేతులు అధికంగా కల్పించిన సాకార సగుణ బ్రహ్మోపాసన ఒక యెత్తు. ఈ సృష్టికి ఆధారమైన పరాశక్తిని ఆరాధించటం ఒకయెత్తు. సమన్వయ వేదాంతుల దృష్టిలో సగుణోపాసనకు నిర్గుణోపాసనకు అపరిహార్యమైన వైరుధ్యంగాని విప్రతిపత్తిగాని ఏమీ లేదు. భాగవతంలో తన్నివితీర సాకారపరబ్రహ్మోపాసన చేసిన పోతనమహాకవి- మకరికి చిక్కిన గజేంద్రుని నోటినుండి నిర్గుణోపాసకులు మెచ్చుకునే పద్యం పలికించాడు.

ఎవ్వనిచే జనించు? జగ
మెవ్వనియందున నుండు లీనమై?
ఎవ్వనియందు డిందు? పరమేశ్వరు
డెవ్వడు? మూలకారణం
బెవ్వఁడనాది మధ్యలయుడెవ్వడు?
సర్వము దానయైన వా
డెవ్వడు? వాని నాత్మభవు
నీశ్వరునే శరణంబు వేడెదన్.

పై పద్యం- సమస్త ఆస్తిక దర్శన సార సంగ్రహం అనిచెప్పవచ్చు.

ఇక- ప్రార్థన గూర్చిలోకంలో ఎన్నో దురభిప్రాయాలు వ్యాపించియున్నాయి. ప్రార్థన దేనికొరకు? ప్రార్థన- ప్రార్థన కొరకే "ఓ పరమేశ్వరా! నాకోరికలు నీవు ఈడేర్చు; నీకు కొబ్బరికాయ కొట్టి నీకు సహస్రనామార్చన చేస్తాను" అని భగవంతునితో బేరం పెడితే అది భక్తియోగం కాదు; వ్యాపార వర్తకయోగం అవుతుంది.

ప్రార్థనవేరు! యాచనవేరు!

తక్కువమూలధనంతో ఎక్కువలాభాలు ఆర్జించాలనే దురాశా, తహతహ అచ్చమైన ప్రార్థన కాజాలదు.

సహస్రనామార్చన- భగవంతుని అనంత విభూతిని ఆకళించుకొనే ఆధ్యాత్మిక సాధన మేగాని విదూషకుడుచేసే ముఖస్తుతికాదు.

నిజానికి భగవద్ భక్తివలన - త్రిగుణాతీతుడు అవాఙ్మానసగోచరుడు అయిన ఆభగవంతునికి కలిగే లాభం ఏముంటుంది? ప్రార్థనవలన నిస్సందేహంగా భక్తునికే మేలు కలుగుతుంది.

ప్రార్థన- ఆత్మోద్ధరణ సాధన.

ఈ విషయంలో నోబెలు బహుమతి గ్రహీత – సుప్రసిద్ధవిజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త వైద్య విద్యాపారంగతుడు డాక్టర్ అలెక్సిస్ కారెల్ చెప్పిన సాక్ష్యం ఇట అనుసంధేయం.

"ప్రార్థన- ప్రజ్వలింపజేసే అంతరశక్తి మహత్తరమైనది. ఆ శక్తిని భూమ్యాకర్షణతో పోల్చవచ్చు.

వైద్యవృత్తిలో చిరంతన స్వానుభవంతో నేనుచెప్పే మాటఇది:- అన్ని చికిత్సలు వృథా అయిపోయినట్లు బుజువైన పిమ్మట గూడ కేవలం ప్రార్థనా తపస్సు వల్ల మృత్యుంజయులై బ్రతికి బయటపడిన రోగులు కొందరు నాకు ప్రత్యక్షంగా తెలుసు!

కోపతాపప్రకోపాలు మానవ శరీరంలోని వివిధ నాడులనుండి ఏవిధంగా వివిధరసాలు ఆమ్లాలు ఉద్భవింపజేస్తాయో అదేవిధంగా ప్రార్థనగూడ మానవదేహంలోని వివిధ అవయవాలపై అత్యద్భుత ప్రభావాన్ని ప్రసరింప జేస్తుంది!

ప్రార్థన చేసేవ్యక్తి- విశ్వవిశ్వాంతరాళాన్ని నడిపే అవ్యయానంత శక్తి కేంద్రంతో అవినాభావ సంబంధం ఏర్పరచుకో గల్గుతాడు. ప్రార్థనచేసే వ్యక్తి- ఆమహాశక్తిని తనలో కొంతకొంత అవిష్కరించుకోటం తథ్యం.

నిజానికి- స్త్రీ పురుషులు ఎవ్వరైనాసరే- ఒక్కనిముషం ప్రార్థనచేస్తేచాలు- వారికి ఏదోకొంత ఆత్మోద్ధరణ అంతరంగిక వికాసం అనిర్వచనీయమైన ఆధ్యాత్మిక ఔన్నత్యం కలగటం తథ్యం."

ఇక-

"సర్వే జనాః సుఖినో భవంతు"

అనిచేసే ప్రార్థన ఎంత ఉదాత్తమైనది! ఎంతవిశ్వజనీనమైనది!!

నవశక్తినిలయం నుండి భక్తులకు విశిష్టకానుక !

జగద్గురువులు శ్రీ కంచికామకోటి శ్రీ జయేంద్రసరస్వతి, శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠ మహాసన్నిధానం, శ్రీ ఆచార్య శ్రీ శరణతీర్థ మహరాజ్ (గోండాల్) మరియు ఇతరసాధువుల ఆశీస్సులు శ్రీముఖాలు గలిగిన దివ్యయంత్రాలు !

1.	శ్రీ మహాలక్ష్మి యంత్రం 24 సెం.మీ × 24 సెం.మీ	—	రు. 1000–00
2.	శ్రీచక్రము, సౌభాగ్యవిజయలక్ష్మి యంత్రం 16 సెం.మీ × 16 సెం.మీ ఒక్కొక్కటి	—	రు. 500–00
3.	శ్రీ మహామేరు (పంచలోహం) 6 సెం.మీ	—	రు. 500–00
4.	శ్రీ మహామేరు (పంచలోహం) 4½ సెం.మీ	—	రు. 300–00
5.	శ్రీచక్రం, ఇతర చక్రాలు ఒక్కొక్కటి 8 సెం.మీ × 8 సెం.మీ	—	రు. 115–00
6.	దృష్టి నివృత్తి యంత్రం (ఫ్రేముతో)	—	రు. 50–00
7.	దృష్టి నివృత్తి డాలరు (దృష్టిదోషాల నివారణకు, వాహన ప్రమాదాల నివారణకు, పిశాచాలు పారద్రోలేందుకు, ఇంటిలో, ఫ్యాక్టరీలో, వ్యాపారంలో ఐశ్వర్యసిద్ధికి)	—	రు. 50–00
8.	వివాహప్రాప్తి డాలరు (మౌలికమైనది) (శీఘ్రంగా వివాహం జరిగేందుకు)	—	రు. 50–00
9.	వెండికవచంతో రుద్రాక్షమాల (54 పూసలతో) (పూజజరిపి పంపబడుతుంది)	—	రు. 250–00
10.	స్ఫటికమాల (మౌలికమైనది, 54 పూసలతో)	—	రు. 250–00
11.	వెండికవచంతో పద్మమాల (54 పూసలతో)	—	రు. 100–00
12.	ఎలక్ట్రానిక్ రాగికడియము (12 రాశులకు) ఒక్కొక్కరాశికి	—	రు. 20–00

దేవాలయాల్లో ప్రతిష్ఠించేందుకై శిలావిగ్రహాలు లభించును. దేవాలయాల్లో యంత్రస్థాపనకై యంత్రములు లభించును. తంజావూరు ఆర్టుప్లేట్లు ప్రత్యేక పద్ధతుల్లో అనేకరకములుగా తయారుచేయబడినవికూడ వున్నవి. ప్రత్యేక డిజైన్లుకల ఆర్టుప్లేట్లు మీ అభ్యర్థనపై తయారుచేయబడి పెద్దపెద్ద మొత్తాల్లోను, విడిగాను అమ్మకం చేయబడుతవి.

ంగా పంపి ఆర్డరు ఇవ్వండి. వస్తువులు వి. పి. పి. ద్వారా పంపబడుతవి.

విశ్వకర్మజ్ఞ, శ్రీవిద్యోపాసక

స్వామీజీ శ్రీ ఎస్. టి. మురుగభూషణం,

నవశక్తినిలయం,

153-లాయడ్స్ రోడ్డు, గోపాలపురం, మద్రాసు-600086, ఫోన్ : 812013.

శ్రీరామకృష్ణ కథామృతము

[రెండవభాగము]

(ప్రచురణ : శ్రీరామకృష్ణమఠము - మైలాపూర్, మద్రాస్. డెమ్మీ పుటలు 320. వెల : ప్రతి రు. 13/- మేలు ప్రతి రు. 18/-)

తెలుగులో శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస వాఙ్మయమంటే కీ. శే. చిరంతనానంద స్వామివారు జ్ఞాపకం వస్తారు. వారు కావించింది అనువాదం కాదు. పునఃసృష్టి.

వారి తరువాత తెనుగులో గ్రంథ ప్రచురణం అంతగా జోరుగా సాగకపోయినా పూర్తిగా మూతపడలేదంటానికి ఈ ప్రస్తుత ప్రచురణమే నిదర్శనం.

ఇందులో అనువాదకుల పేరు ఏ కారణం చేతనోలేదు. దీన్ని బట్టి కర్తృత్వ కీర్తికాంక్ష లేని ఏ మహనీయులో ఈ కార్యభారాన్ని వహించారనుకోవచ్చు.

పుస్తకం శీర్షికలో 'వంగమాతృక' 'మహేంద్రనాథగుప్త' అని వుంది. కాని ప్రకాశకుల తొలిపలుకులో జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆంగ్లగ్రంథం The Gospel of Sri Rama Krishna కు అనువాదమని పేర్కొనబడింది. అనువాదానికి అనువాదంపేరు, మాతృకానువాదం పేరుకదా!

ఆర్షధర్మానికి క్రమంగా బాహ్యాడంబరాచారాలు అనే బూజుపట్టింది. అన్యనాగరకత దాన్ని ఇంకా కుంగదీసింది. పరానుకరణం వచ్చింది. అనేక విధాలుగా దానికి గ్లాని ఏర్పడ్డ తరుణంలో అవతరించారు-శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస. బూజుదులిపి ఆచరణలో దానికి నూతనజీవం పోయడమే గాక కొంగ్రొత్తజవాన్ని చేకూర్చి విదేశీయులకు కూడా దానిమౌలికకాంతిని ప్రకాశింపజేయటంచేత ఆయన అవతారపురుషుడుగా పూజనీయుడైనాడు. గాంధీమహాత్ములే అంజలించారు. ఆయన రూపుదాల్చిన ఆధ్యాత్మికత్వమని.

ఆంగ్లంలో 'బాస్వెల్' అనే వ్యక్తి 'జాన్సన్' అనే పండితకవిని ఛాయగా అనుసరించి ఆయన దినచర్యల్ని, ప్రసంగాల్ని సంభాషణల్ని వ్రాసుకొని 'బాస్వెల్స్ లైఫ్ఆఫ్ జాన్సన్' అనే అపూర్వ జీవితచరిత్ర రచించి జీవిత చరిత్ర రచనా ప్రక్రియకే వినూతనత్వాన్ని కల్పించాడు.

ఈ రీతిగానే మహేంద్రనాథగుప్త (మ) అనే వ్యక్తి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస చరమదశలో వారి అనుగ్రహానికి పాత్రుడై వారితోనే ఉండిపోయినాడు. అయితే ఊరికే కాలక్షేపం చేయకుండా పరమహంస తన్ను సందర్శించటానికి వచ్చే విభిన్న ప్రజానీకంతో ఏ ఏ రీతుల్లో సంభాషించారో ఆ విషయాలన్నీ పూసగ్రుచ్చినట్లు వ్రాసి ఐదు సంపుటాలుగా ప్రచురించి ఆధ్యాత్మిక సాధక జగత్తుకు మహోపకారం కావించారు.

గ్రంథసమీక్ష

వీటి ఆంగ్లీకరణం The Gospel of Sri Rama Krishna ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచింది — వినూత్న జీవిత చరిత్రగా. అంతేకాదు. దీన్ని ఆధునిక భాగవతం అనవచ్చు.

ఆంగ్లంరాని తెనుగు సాధకలోకాని కుపకరించాలనే ఆరాటంతో దాన్ని ఇప్పటికైనా తెలుగుచేసి ప్రచురిస్తున్నందుకు శ్రీరామకృష్ణమఠం వారిని అభినందించి తీరాలి. ఈ గ్రంథ ప్రాముఖ్యం ఇంతా అంతా అని నిర్ణయించలేం! మానవుడుగా పుట్టి మనుతున్న ప్రతివ్యక్తి తన మానవజన్మాన్ని చరితార్థం చేసుకొని మాధవుడు కావాలంటే ఇంతకన్న మార్గదర్శకమైన పుస్తకమింకొటి లేదంటే అది అతిశయోక్తి కాదు. సద్గురువు లభించలేదని బాధపడేవారికి, ఈగ్రంథాన్ని మించిన సద్గురువు ఉండడు. ఎందుకంటే శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస మనతోనే మాట్లాడుతున్నట్లు ఉంటుంది. మనకే బోధిస్తున్నట్లు అనుభూతి నందుకొంటాం.

భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యాదులలో పరమహంస భక్తికే అధికప్రాముఖ్యం ఇచ్చారు. భక్తి ఉంటే జ్ఞానం, వైరాగ్యం సమస్తం చేకూరతాయంటారు. భక్తులలో చైతన్య మహాప్రభువు నెప్పుడు ఆయన స్మరిస్తారు. ఆయన్ను ఆదర్శంగా వుంచుకోమని ప్రబోధిస్తారు. జటిల ఆధ్యాత్మికతను వెన్నముద్దలు, గోరుముద్దలు కావించి చిన్నచిన్న కథలుగా అందించారు. అవన్నీ ప్రత్యేకంగా ముద్రిస్తే మంచి బాలసాహిత్యమే కాక బ్రహ్మసాహిత్యమూ అవుతుంది.

చివరిమాట. రామకృష్ణ కథామృత రచయిత మహేంద్రనాథగుప్త ఒకసారి శ్రీగురుదేవుల్ని ఇలా ప్రశ్నించారు.

మ: "భగవంతుని దర్శించటం సాధ్యమేనా? ఏ పరిస్థితులలో భగవంతుని దర్శించగలం!

గురు: తీవ్రమైన హృదయ వేదనతో నీవు భగవంతుని కోసం విలపిస్తే ఆయన్ను నీవు సందర్శించి తీరుతావు. భార్యకోసం, బిడ్డలకోసం, ప్రజలు కడవల కొద్దీ కన్నీరు కారుస్తారు. సంపదలకై ఎంతోవిలపిస్తారు. కాని దేవునికై ఎవ్వరు విలపించరు. నిజమైన ఆర్తితో ఆయన కోసం ఆరాటపడే వాళ్ళకు ఆయన దర్శనభాగ్యంతప్పక లభిస్తుంది.

ఇలా అంటూ అమ్మా! శ్యామా!! అని నీ వార్తితో ఆక్రోశించిన ఓ మనసా!! ఆవేదన గని ఆగగల్గునా? అమ్మా! నీ కగపడు కుండగ అని బిగ్గరగా పాడుతు కన్నీరు కార్చారట. ఇదీ ఆర్తి అంటే —

ఈ గ్రంథంలో బెంగాలీ గీతాలెన్నో ఉన్నాయి. అనువాదకులు వాటినిగూడ తెనుగు గేయాలుగా వ్రాసి ఉంటే ఎంత బాగుండేదో? అనిపించింది.

— బొడ్డుపల్లి పురుషోత్తం

కుండలినీ యోగరహస్యము

(వ్యాఖ్యాత: 'భాస్కరానందనాథ;' ప్రతులకు: శ్రీ కలవటవుభాస్కరరావు, కామేశ్వరీ నిలయం, కొర్లగుంటరోడ్, తిరుపతి. వెల: రు.4-00)

అన్నివిధాలా ఆధునిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి పొందుతూ, హేతువాదాన్ని యినుమడింప జేస్తున్నా, మన ప్రాచీన విజ్ఞానానికి గాని, దాని వ్యాప్తికిగాని అవరోధాలేవీ లేకపోవడం చాలా ముదావహమైన విషయం. "మారుతూన్న మన భారతదేశ నాగరికతతోపాటు మనలో నిద్రాణమైన ఆధ్యాత్మిక చైతన్యం కొంత కొంత మేలుకొంటున్నది." అలాంటి ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు యోగాభ్యాస కుతూహలులకు చాలా ఉపయోగకరమైన రచన యీ కుండలినీ యోగరహస్యము.

యోగాభ్యాసం చేసి అనేక విధాలైన అలౌకిక శక్తులు సంపాదించి, లోకోపకారం చేసి తరించిన మహనీయుల చరిత్ర లెన్నో వినిపిస్తాయి. ఎన్నెన్నో భౌతిక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక వికృతులను విరుగుడుగా యోగాభ్యాసాన్ని పరమౌషధంగా నిరూపిస్తూ, అందుకువలసిన అభ్యాసాదికాన్ని అందజేసే యోగపాఠశాలలు, యోగకేంద్రాలు నేడు చాలా చోట్ల వెలసి కనిపిస్తున్నాయి. ఎందరెందరో యోగపద్ధతులెరిగి, ఎరిగించే గురువులు గోచరిస్తున్నారు. భక్తి, జ్ఞాన, కర్మయోగాలకు తోడు ప్రాణాయామపురస్సరంగా సాధించే రాజయోగం కూడ 'భగవద్గీత' లో పరామర్శింప బడింది. పాతంజలియోగశాస్త్రంలో సాధనపదంలో యోగాభ్యాసవిధులు, విభూతిపదంలో దాని వల్ల లభించే అణిమాది సిద్ధులు, దివ్యశక్తులు వివరింపబడ్డాయి. గోరఖ్ ప్రభృతులు నిర్వచించి, వ్యాప్తికి తెచ్చిన హఠయోగం నేటికి తాంత్రిక నిష్ఠమై అభ్యాసంచేసి అనుభవం మీదనే కాని గ్రహింపరాని రహస్యసిద్ధిగానే ఉన్నది. అది తెలుసు కొందామనుకునే వారికి "కుండలినీయోగసిద్ధి మీద ప్రామాణికంగా తంత్రశాస్త్రసమ్మతమైన పద్ధతిలో ఒక చిన్న పుస్తకాన్ని తేలిక తెలుగు భాషలో వ్రాయాలని" సంకల్పించి యీ రచయిత, కుండలినీయోగ రహస్యము అనే యీ చిన్న పుస్తకాన్ని, పాకెట్ సైజులో 56 పేజీలలో ఒక చిన్న వ్యాసరూపంలో రచించారు.

ప్రాణాయామం, గురువు, మంత్రయోగం, దానిస్వరూపం. మనశరీరం, వివిధ చక్రాలు, కుండలినీశక్తి, దాని స్వరూప స్వభావాలు, సాధన, యోగ్యత, సిద్ధివగైరా విషయాలన్నీ వివరించి, చివర కుండలినీ స్తోత్రం మూలపాఠం కూడ జోడించి, పారాయణ చేసే వారికికూడ అనుకూలంగా ఉండేలాగున యీపుస్తకం సంతరించబడింది.

అచ్చు, కూర్పు వగైరాలు చక్కగా ఉన్నాయి. రచయిత యింకా యీ విధమైన రచనలు వెలయించి మనప్రాచీన విజ్ఞానాన్ని వీలైనంత ఎక్కువగా తెలుగులోకి తేగలరని ఆశిస్తున్నాను.

—ముట్నూరి సంగమేశం

భావాతీతం

నేను ఒకప్పటి కానివాణ్ణి యీనాటి నేను
నేను ఒకప్పటి వాణ్ణి యీనాడు కాను
నేను భవిష్యత్తులో కానివాణ్ణి యీనాటి నేను
నేను భవిష్యత్తులోవాణ్ణి యీనాడు కాను
నేనున్నాను.
నేనేదో కాబోతున్నాను.
కాబోవటం అంటే ఉండకపోవటం కాదు
ఉండటంలో నేనున్నాను
కాబోవటంలో యిప్పటి నేను లేను
నేను కానిదే నేను కాబోతున్నాను
ప్రాణంగల ప్రాణిగా పుట్టాను
మానవునిగా పెరిగాను
అతీత మానవునిలో కలుస్తున్నాను
మానవునిలో అతీత మానవుడు లేడు
కాని అతీత మానవునిలో మానవుడున్నాడు
మానవుడు అతీత మానవుడు కాడు
కాని అతీత మానవుడు మానవుడే
అతీత మానవుడు చేసింది మానవుడు చేయలేడు
మానవుడు చేసింది అతీత మానవుడు చేస్తాడు
నేను అతీత మానవుణ్ణి కాబోతున్నాను
నేను కాని కాబోయేవాణ్ణి కావాలనుకొంటున్నాను
ఇప్పటి నేనుగానేను కాబోవాలనుకోవటం లేదు.

ఆంగ్లమూలము: డా॥ సంజీవదేవ్.

తెలుగుసేత; పి. మోహన్.

వేంకటేశ్వర లీలలు

"కలౌ వేంకటనాయకః"

"ధర్మదేవత ఒంటిపాదంతో సంచరించుచున్న ఈ కలియుగములో తనను నమ్మిన వారికి నేనున్నానంటూ అభయమిస్తూ, తన భక్తులను ఆపత్సమయములలో కాపాడు ప్రియతమ దేవుడు శ్రీ వేంకటరమణుడు."

"శ్రీ వేంకటేశుని నమ్మిన వారికి ఆపదలు సంభవించవు. సంభవించినను అగ్నిని తగిలి ప్రత్తి మాడినటుల మాడి ఆపదలు నిర్మూలమగును.

"శ్రీనివాసుని మహిమనుగురించి ఎంత చెప్పినను తక్కువగానే చెప్పినట్లనిపించును!"

ఆకళ్యాణచక్రవర్తి మహిమలను గురించి ఎంతోరాయా లనిపిస్తున్నా ప్రధానముగా నామనస్సును కదిలించిన- ఆనందపరచిన- పులకరింపచేసిన ఈ రెండు సంఘటనలను ఇక్కడరాస్తున్నాను.

మా పెద్దమ్మాయి బి. ఏ., ప్యాసైన తరువాత వైశ్యా బ్యాంకు పరీక్షలు రాసింది. బాగానే రాసానన్నది. ఆ రెండు నెలలు గడిచాయి! ఎటువంటి సమాచారము అందలేదు. అందుచేత తను పరీక్షలో పాస్ కాలేదేమో! రాలేదు అనుకున్నాము! తర్వాత తను ఎమ్. ఏ., లో చేరింది.

మాపెద్దమ్మాయి నాస్తికవాది. నాకేమో చాలాభక్తి. శ్రీవేంకటరమణస్వామి నాయిష్ట దైవము. నన్నాయన ఎన్నోసార్లు ఆదుకున్నాడు! నేను తప్పనిసరిగా సంవత్సరానికొక్కసారైనా (వీలైతే 3, 4 సార్లు కూడా) తిరుపతికి వచ్చి అచ్చట దేవుడికి తలనీలాలర్పించుకుంటాను. నిత్యం ఆయనపూజ మాత్రము మరచిపోకుండా చేస్తుంటాను. నాపూజలు, అభిప్రాయాలు అన్నింటినీ అదోపిచ్చి! అంటు కొట్టిపారేస్తూ నాతో వాదనకు దిగేది మాపెద్దమ్మాయి.

అలావాదిస్తూ ఒకసారిలా అంది. నేను బ్యాంకు పరీక్ష రాసాను. ఇంతవరకు ఏవిషయము తెలియలేదు కాబట్టి ఇకనాకు దాదాపు ఉద్యోగం రానట్లే. ఏదో అద్భుతం జరిగితే కాని రాదు. మరి మీ దేవుడు మహిమగలవాడంటావుకదా! నాకిప్పుడుద్యోగము వస్తే నిజంగా మీ దేవుడు గొప్పవాడేనని నమ్ముతాను!

నేను దేవుడిపైన భారంవేశాను. "కాని అలాజరిగితే ఎంతబావుండు?" అని మనసులో అనుకున్నాను.

పదిరోజులుగడిచాయి! ఆ రోజు మా పెద్దమ్మాయి పేరిట కవరు వచ్చింది!" "తను బ్యాంకు టెస్టు పాసయిందట! ఇంటర్వ్యూకి ఫలానా రోజున హాజరు కావలసింది!" ఇదీ ఆ ఉత్తరం సారాంశము.

మేమింటిల్లి పాదీ ఎంతో ఆశ్చర్యపోయాము! మా పెద్దమ్మాయి ఇంటర్వ్యూలో సెలక్టయి ప్రస్తుతము వైశ్యా బ్యాంకులో ఉద్యోగము చేస్తున్నది.

అన్నట్టు ఇప్పుడు "తను అపరదైవభక్తురాలు సుమండీ!"

పిలిచిన పలికేవుస్వామి

— బి. సూర్యనారాయణరావు

మా స్నేహితుడి కొడుకు దాదాపు 8 ఏండ్ల వయస్సు కలవాడికి తిరుపతి చూడాలని కోర్కెకలిగింది. రైలెక్కేశాడు.

మా మిత్రుడు ఆఫీస్ నుండి వచ్చేసరికి యింట్లోలేడు! ఆడుకోవడానికి వెళ్ళాడేమో అనుకున్నాడు. సమయంగడచి రాత్రయింది ఆఅబ్బాయిరాలేదు. వాళ్లఇంట్లో వాళ్లకు భయంవేసింది ఊరంతా వెదికారు కాని ఆ అబ్బాయి ఆచూకి తేలలేదు. కాని అబ్బాయిలిద్దరు తిరుపతి వెళ్ళాలని మాట్లాడుకొంటుండగా విన్నామని తెలిసినవాళ్ళెవరో చెప్పారు. మా మిత్రుడు ఉన్నపళాన బస్‌లో తిరుపతికి బయలుదేరాడు;

ఎగువ తిరుపతికి చేరిన వెంటనే ఎన్నో చోట్లవెదికాడు. నిరాశే మిగిలింది. కొండపైన కూడా వెతికాడు! కొడుకు కన్పించలేదు.

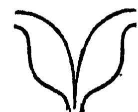
చివరికి మాస్నేహితుడు దేవుడినే శరణువేడినారు. "నేను వెళ్ళుసరికి మా కుమారుడు క్షేమముగా ఇంటివద్ద ఉండునట్లు చేయి తండ్రి! అలా జరిగిన యెడల ఇరువురము మరలకొండకు వచ్చి నీదర్శనం చేసుకుంటాము"

అతని ప్రార్థన విన్నాడు ఆపదమొక్కులవాడు! అతడుఇంటికి చేరుకొనేసరికి క్షేమముగా ఇంట్లో కన్పించాడు కొడుకు! అతనికెంతో ఆనందము కల్గింది! జరిగినవిషయముడిగి తెలుసుకున్నాడు.

"రైలులో ఆ అబ్బాయిలు మాట్లాడుకుంటుండగా ఓ డాక్టరుగారు (మంగళంపల్లె) వీరింట్లో చెప్పకుండా వచ్చారన్న విషయాన్ని గ్రహించాడు. వారిని తనతో పాటు తమ ఊళ్ళోనే దింపుకున్నాడు. ఆ రాత్రి వారికి తనఇంటనే భోజనంపెట్టి పడుకోబెట్టాడు? మరురోజు రైల్వే అధికారులకా పిల్లలవిషయంచెప్పి భద్రముగా వారిని అనంతపురములో దింపవలసినదిగా కోరాడు. అలా ఆపిల్లలుక్షేమముగా ఇంటికిచేరుకున్నారు.

"నేనుసరిగా 11 గంటల సమయములో దేవుడిని ప్రార్థించాను. అదే సమయములో ఆ డాక్టరుగారు మాపిల్లవాడిని (11 గం॥ల ప్రాంతంలోనే) రైలెక్కించాడట." మా మిత్రుడు చెబుతుంటే "నిజంగా ఆపద్బాంధవుడు, భక్తజనవత్సలుడు శ్రీవేంకటరమణస్వామి" అనిపించినది. పదిపది హేనురోజుల క్రితము జరిగిన ఈ సంఘటన శ్రీనివాసుడు ఆపద మొక్కులవాడు అనుటకు ప్రబల నిదర్శనముగా నున్నది.

మరీ మరీ చూడాలనిపించే ఇలవైకుంఠమైన తిరుపతి ఇంకా ఇంకా మొక్కాలనిపించే ఆ దేవుడు-ఆయనవైభవము, మహిమలను తనివితీర వర్ణించడానికి నిజముగా భాష చాలదేమో?!"

గీతాసందేశం

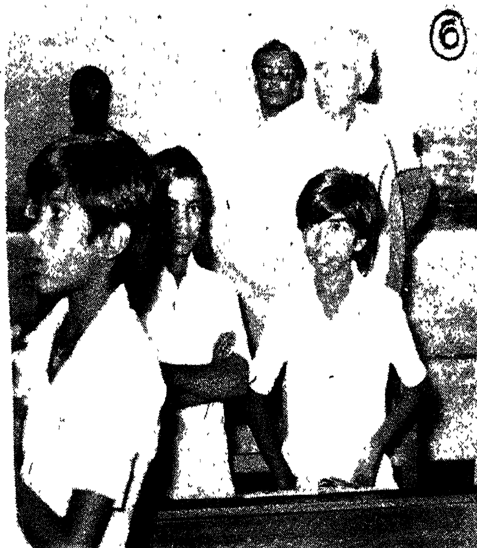
హైదరాబాదు శ్రీ రామకృష్ణమఠం అధ్యక్షులు శ్రీరంగనాధానందస్వామి గత డిశంబరు 5 వ తేదీన తిరుపతి అన్నమాచార్య కళామందిరంలో ఆంగ్లంలో గీతోపన్యాసం చేశారు. "సామాజిక శ్రేయస్సుకై అవిశ్రామంగా ప్రతివ్యక్తీ కృషిచేయాలని" సందేశమిచ్చారు.

తదుపరి తి. తి. దేవస్థానం నిర్వహిస్తున్న వికలాంగుల శిక్షణాలయం, మూగబధిరాంధుల పాఠశాల, బాలమందిరం, కృత్రిమావయవ ఉత్పత్తి కేంద్రాలను సందర్శించిన శ్రీ స్వామీజీకి కార్యనిర్వాహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి ఆయా సంస్థలను గూర్చి వివరించారు. తి. తి. దేవస్థానం బహువిధములుగా చేయుచున్న .మానవసేవను. గూర్చి శ్రీ స్వామీజీ ప్రశంసించారు.

1. గీతోపన్యాసం చేస్తున్న శ్రీ రంగనాధానందస్వామి.
2, 3, 4, 5, 6 వికలాంగుల శిక్షణాలయం, మూగబధిరాంధ పాఠశాలలను సందర్శించిపరామర్శిస్తున్న స్వామీజీ.

భగవంతుని చిత్రాలు

ఈ భూమిమీద మానవుల మనుగడ రోజు రోజుకూ విస్తృతం అవుతోంది. పల్లెలు గ్రామాలుగా, గ్రామాలు పట్టణాలుగా, పట్టణాలు నగరాలుగా మార్పుచెందుతున్నాయి. త్వరితగతిన అభివృద్ధి నొందుతున్న ప్రాంతాలలో మానవసంచారం కూడా అధికం అవడంలో పెద్దవిశేషం ఏమీలేదు. కానీ పాదచారుల పాదాల క్రిందపడి నలిగిపోతున్న చిత్తుకాగితాలలో చాలవిశేషం వుంది.

కార్పొరేషన్లవాళ్ళూ, మునిసిపాలిటీల వాళ్ళూ, పంచాయితీలవాళ్ళూ ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొని ఎంతప్రయత్నం చేసినా రోడ్ల మీది చెత్తనూ, చిత్తుకాగితాలనూ సమూలంగా నిర్మూలించలేక పోతున్నారు. అలా రోడ్లమీద నిలిచిపోయే చెత్తలో, చిత్తు కాగితాలలో రకరకాలు కన్పిస్తాయి పరీక్షగా చూస్తే.

శుభకార్యాల ఆహ్వానపత్రికలు, కరపత్రాలు, అగ్గిపెట్టెలు, అగరువత్తులకు చుట్టబడే కాగితాలు, బీడీకట్టలను చుట్టివుండే కాగితాలు పాతక్యాలండర్ల తాలూకు కాగితాలు........ ఇలా ఎన్నోరకాల కాగితాలు మనకు రోడ్ల మీదా, మురుగు కాలవలలోనూ, పెంటకుప్పలమధ్యా మనకు దర్శనం ఇస్తాయి మామూలుగా. ఇందులో మరీ బాధ కలిగించే విషయం ఏమిటంటే .. ....ఈ రకపు కాగితాలలో చాలావాటిమీద మనం భక్తితో నిత్యం కొలిచే, ఎంతో ప్రేమతో పూజించే భగవంతుని రూపాలు ముద్రింపబడి వుండడం. అవి పాదాల క్రిందపడి నలిగిపోవడం, అసహ్యకరమైన మురికి ప్రదేశాలలో పడి పాడవడం.

అగ్గిపెట్టెల కంపెనీలు మొదలుకొని ఆటంబాంబుల కంపెనీల వరకూ తొంభయి శాతం కంపెనీల వాళ్ళు తమ కంపెనీలు ఉత్పత్తి చేసే వస్తువుల తొడుగులమీద మహాగణపతి చిత్రం మొదలుకొని వెంకటాచలపతినామాల చిత్రం వరకూ రకరకాల చిత్తరువులను ముద్రించడం పరిపాటి చేసుకునేశారు. (శ్రీవారికృపతో) తమ వ్యాపారాభివృద్ధిని కాంక్షిస్తున్న ఆ ఉత్పత్తిదారులలో ఒక్కరైనా పాదచారుల పాదాల క్రిందా పెంటకుప్పల మధ్యా పడి దొర్లవలసి వచ్చే పరమాత్ముడి చిత్రాలను గూర్చి ఆలోచించినట్లు కనపడదు.

వినియోగదార్లు సైతం తాము వినియోగించి విసిరి వేస్తున్న వస్తువులతాలూకు పెట్టెలమీద, కాగితాలమీదవున్న భగవత్ రూపాలనుగూర్చి అట్టే ఆలోచిస్తున్నట్లు కన్పడదు.

టి. యస్. వి. క్రిష్ణమూర్తి

ఎవరైనా సనాతనులు రోడ్డుమీద కన్పించే భగవంతుని చిత్రాలున్న కాగితాలను భక్తితో తీసివేస్తున్నా వారినిచూసి పరిహసించే వాళ్ళే అధికంగా కన్పిస్తున్నారు తప్ప అనుసరించగలిగిన వారు అరుదు.

యుగయుగాల సంస్కృతికి ఆధారభూతం అయిన హిందూజాతీయత ఇలాంటి చిన్నచిన్న లోపాలవల్ల తనపైబవానికి కళంకం ఆపాదించుకుంటోంది. ఆలోచించి చూస్తే ఇది సామాన్యమైన విషయం కానేకాదు.

దీనిని నివారించడానికి కొన్ని మార్గాలు వున్నాయి.

(1) ఉత్పత్తిదారులు తమ ఉత్పాదక వస్తువులమీద ఉపయోగించబడే కవర్లు మొదలైన వాటిమీద భగవంతుని చిత్రాలు ముద్రించకుండా మరేదయినా చిత్రాలను ముద్రించడం.

(2) వినియోగదారులు తాము ఉపయోగించిన వస్తువుల తాలూకు తొడుగుల మీద భగవంతుడి ప్రతిరూపాలు చిత్రింపబడి ఉన్నట్లయితే వాటిని పారవేయడంలో కూడా తగు శ్రద్ధలు గైకొనడం.

(3) ధార్మిక సంస్థలు పాదచారుల పాదాలక్రిందపడి నలిగిపోయే భగవంతుని చిత్రాలనుగూర్చి, దానికి తగిన నివారణోపాయాలను గూర్చి అటు ఉత్పత్తిదారులకూ ఇటు ప్రజలకూ కూడా బాగా అర్థం అయేలా ప్రచారాలు చెయ్యడం.

(4) మన ఆచారాల పవిత్రతనుగూర్చి, విలువలను గూర్చి ప్రచారాలు ఉధృతంగా చెయ్యడం.

జైనమతస్తులు తమపాదాలక్రింద అల్ప ప్రాణులుపడి నలిగిపోకుండా తమదారిని శుభ్రపరచుకుంటూ నడవడాన్ని గూర్చి మనకు తెలుసు.

ఎప్పుడో ఒకసారి చదివాను.... జపాన్ లోనో మరేదో దేశంలోనో ఒక పట్టణంలోని ప్రజలు కన్పించిన ప్రతి చిత్తుకాగితాన్ని తీసి ప్రక్కనవుంచి జాగ్రత్త చేసేవారట .... తమదేవుడి నామధేయం ఆ కాగితాలమీద ఉండవచ్చుననే భయంతో.

ప్రయత్నిస్తే పైరెండు పనులకన్నా తేలికే మనం మన పాదాలక్రింద, మురికి ప్రదేశాలలో నలిగి నశించే మనదేవుడి చిత్రాలను అలాకాకుండా కాపాడు కోవడం.

దేనికైనా పట్టుదల కావాలి....అంతే!

ఈ వ్యాసం చదివిన ప్రతి ఒక్కరూ కూడా పాదచారుల పాదాలక్రింద పడి నలిగిపోయే భగవంతుడి చిత్రాలకు చేతనైనంత వరకూ విముక్తిని కలిగిస్తారని ఆశిస్తాను.

ధర్మో రక్షతి రక్షితః

భారతీయ కళలో శ్రీకృష్ణుడు

డా॥ వేమూరు కామేశ్వరరావు

శ్రీకృష్ణ కథ జగద్విదితం. శ్రీకృష్ణుని లీలలు శ్రీమద్భాగవతం మొదలగు ఇతిహాసాలకు కథా వస్తువు. భారతీయ శిల్పంలోను, కుడ్య చిత్రాల పెయింటింగ్ లోను శ్రీకృష్ణుని జీవితంలోని వివిధ ఘట్టాలు మనోహరంగా పొందుపరప బడినాయి. యమునా తీరమందలి మధురలో జననం. గోకులంలోను, బృందావనంలోను బాల్య క్రీడలు, ద్వారక, హస్తినాపురాలలో ఆయన కార్య కలాపాలు, అవతార పరిసమాప్తి వరకు గల ముఖ్య ఘట్టాలు భారతీయ కళలో మనం చూడవచ్చు. శ్రీకృష్ణుని కొరకు నిర్మించబడ్డ ఆలయాలు భారత దేశంలో అసంఖ్యాకంగా ఉన్నాయి. మన్నార్ గుడిలోని రాజగోపాలస్వామి ఆలయం. తిరువళ్ళిక్కేణిలోని పార్థసారథి ఆలయం, కాంచీపురంలోని పాండవ దూత ఆలయం, ఉడిపిలోని శ్రీకృష్ణాలయం. గురువాయూర్‌లోని కృష్ణాలయం, ద్వారకయందలి ద్వారకనాథాలయం, పూరి జగన్నాథాలయం, కృష్ణాజిల్లా మొవ్వ గ్రామంలో వేణుగోపాలస్వామి ఆలయం, హంపీ విజయనగరంలో శిధిలావస్థలో ఉన్న కృష్ణాలయం మొదలగునవి ఉదాహరణలుగా చెప్పవచ్చు.

క్రీస్తు పూర్వం పెక్కు శతాబ్దాల క్రితమే మధుర భక్తి ఉద్యమానికి కేంద్రంగా పరిఢవిల్లినది. వాసుదేవకృష్ణుడు మానవ జన్మ ఎత్తిన భగవంతునిగా గుర్తించి ఆయనను ఆరాధించుటే ఈ భక్తి ఉద్యమకారుల ధ్యేయం. అప్పటికే కృష్ణుడు విష్ణువు యొక్క అవతారంగా గుర్తించబడినాడు. ఋగ్వేదంలో విష్ణు ఆరాధనను గురించి ప్రస్తావించబడింది. వాసుదేవుని భక్తులను వాసుదేవకులని, అర్జునుని భక్తులను అర్జునుకులని అందులో చెప్పబడింది. ఈ విధంగా శ్రీ కృష్ణారాధన అతి ప్రాచీనమైనదని చెప్పుటకు మన కాధారాలు కలవు.

శ్రీ కృష్ణుని వివిధ రూపాలలో సంతాన గోపాలమూర్తి ఒకటి. ఈ రూపంలో శ్రీ కృష్ణుడు పరుండి ఉన్న పసిపాపడుగా కుడికాలి బొటన వ్రేలిని నోటి వద్ద ఉంచు కొన్నట్లు కనిపిస్తాడు. ఈ రూపాన్నే వటపత్రశాయి అని కూడా అంటారు. తంజావూరు జిల్లాలోని పలు ఆలయాల్లో ఇటువంటి విగ్రహాలు ఉన్నాయి. విజయనగర కాలానికి చెందిన లేపాక్షి దేవాలయంలో వటపత్రశాయి కుడ్యచిత్రం ఒకటి ఉన్నది. ఈ చిత్రరువులో వటపత్రం మీద పరుండిన చిన్ని కృష్ణుడు నీలమేఘ వర్ణపు మేని రంగుతో, ఒంటినిండా ముత్యాల సరాలతో విరాజిల్లుతున్నాడు. కుడిచేతితో ఎడమకాలి బొటనవ్రేలిని లాగి నోటిలో పెట్టుకొనబోవు చిన్ని కృష్ణుని మోహన రూపం వీక్షించు వారిని పరవశింపచేస్తుంది.

చేతిలో వెన్నముద్దతో దోగాడుతున్న కేశవకృష్ణుని బాల కృష్ణుడంటారు. నవనీత నృత్య కృష్ణ రూపంలో కృష్ణుడు మూడు సంవత్సరాల వయసులో ఉన్న బాలునిగా కుడిచేతిలో వెన్నముద్దతో పద్మంపై నాట్య భంగిమలో సాక్షాత్కరిస్తాడు. కాళీయ మర్దన రూపంలో పద్మంపైగాక కాళీయుని పడగపై నటనమాడుతున్నట్లుగా కృష్ణుని చూస్తాం. ఈ రూపం తిరుపతి గోవిందరాజు ఆలయంలోను, పుష్పగిరి చెన్నకేశవాలయంలో ను, ఇంకా పలుచోట్ల కానవస్తుంది అస్సాముకు చెందిన శంకరదేవుడు 15 వ

శతాబ్దం బృందావనంలో శ్రీకృష్ణుని లీలలను 180 అడుగుల పొడవుగల వస్త్రంపై చిత్రించాడు. దానిపై కృష్ణ కాళీయ మర్దన కూడా ఉంది. గోవర్ధన గిరిధారి రూపం విష్ణుకుండినుల కాలానికి చెందిన ఉండవల్లి అనంత శాయి గుహల్లోను, పల్లవుల కాలానికి చెందిన మహాబలిపురంలోని కృష్ణ మండపం అనే గుహలోను అద్భుతంగా చెక్కబడింది.

వేణుగానలీల త్రిలోకసమ్మోహనమయినది. అందుకే లీలాశుకులు "మురళీ నాదము లంతరంగమునకు ఏదో అనిర్వాచ్యమగు సంతుష్టి నిచ్చుచున్నవి" అన్నారు. ఈ వేణుగోపాల రూపమున కొన్ని చోట్ల శ్రీకృష్ణుడు రెండు చేతులుండును. కొన్ని విగ్రహాలలో నాలుగు చేతులుండి వాటిలో రెండు శంఖచక్రములతో అలరారును. మదనగోపాలునకు ఎనిమిది చేతులుండును.

వాటిలో శంఖం, చక్రం, పద్మం, చెరకు గడ, పుష్పబాణము లుండును. వేణుగోపాలునే గాన గోపాలుడంటారు. రాజగోపాల మూర్తి రూపంలో శ్రీకృష్ణుడు గోవులకు పాలకుడుగా ఒక చేతిలో చెలకోల, మరొక దానిలో దండముతో కనిపిస్తాడు. ఇటువంటి కొన్ని శిల్పాలలో ఒక వైపు రుక్మిణి, రెండో వైపు సత్యభామ ఉంటారు.

ఆంధ్రదేశాన్ని క్రీ. పూ. 220 నుండి క్రీ. శ. 220 వరకు పరిపాలించిన ఆంధ్ర శాతవాహనుల కాలంలో కృష్ణుని గూర్చి అనేక గాథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. రాధాకృష్ణుల ప్రణయగాథలు నాటి జనులను విశేషంగా ఆకర్షించేవని హాలుని గాథాసప్తశతి, నుంచి తెలియవస్తుంది. రాధా కృష్ణుల శిల్పాలు అరుదుగా కనిపించినప్పటికీ, వర్ణచిత్రాలు చాలా ఉన్నాయి. రాజపుత్రశైలి వర్ణ చిత్రాలలో రాధాకృష్ణులను సర్వాంగ సుందరంగా చిత్రించారు. పదినేడవ శతాబ్దంలో రస్‌ఖాన్ అనే మహమ్మదీయ కవి శ్రీ కృష్ణ గాథను, ప్రేమ్‌వాటిక, అనే గ్రంథంలో చక్కగా వివరించాడు. సూర్‌దాస్ తన "సూర్‌సాగర్" లో రాధాకృష్ణుల ప్రణయాన్ని వర్ణించాడు.

గోపికా వస్త్రాపహరణం దేవాలయ శిల్పాలలో పదేపదే కానవస్తుంది. నెల్లూరు సమీపంలోని కృష్ణాపట్నం శిథిలాలలో కనిపించే గోపికా వస్త్రాపహరణ శిల్పం కడు రమ్యమైంది. శ్రీకృష్ణుని విఠోబా లేక పాండురంగనిగా పండర్‌పూర్‌లో చూస్తాం. ఈ రూపానికే రుక్మిణీ నాథుడని నామాంతరం ఉంది. ఈ రూపంలో కృష్ణునికి రుక్మిణికి రెండు చేతులే ఉంటాయి. విఠలుడు విజయనగర ప్రభువుల ఆరాధ్యదైవమనే విషయం హంపీ విఠలాలయ నిర్మాణంలో వారు చూపిన శ్రద్ధనుబట్టి తెలియనగును.

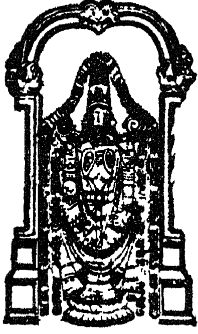
ఈ ఆలయాన్ని "క్వీన్ ఆవ్ ది రూయిన్స్" అని పాశ్చాత్య కోవిదులు వర్ణించారు.

పార్థసారథి అనేది శ్రీకృష్ణుని మరొక రూపం. ఇలాంటి విగ్రహాలు తిరుపతి గోవిందరాజాలయంలోను. తిరువళ్ళిక్కేణి పార్థసారథి, కాంచీపురం పాండవదూత ఆలయాల్లోను ఉన్నాయి. పుష్పగిరి చెన్న కేశవాలయ కుడ్యములమీద శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునికి గీతోపదేశం చేయుట చెక్కబడింది.

పూరిలో శ్రీకృష్ణుడు జగన్నాథుడుగా వెలసి ఉన్నాడు. ఇవిగాక పూతన సంహారం శకటాసుర సంహారం, బకాసురవధ, కువలయాపీడ "ఏనుగు రూపంలో అసురుడు" వధ, కేశి వధ, ధేనుకాసుర వధ మొదలగు శిల్పాలు చాలా చోట్ల కనిపిస్తాయి. హళేబీడు హొయసలేశ్వరాలయంలో బాదామి గుహలలో పారిజాతమునకై కృష్ణునికి, ఇంద్రునికి జరిగిన సంఘర్షణ మలచబడింది.

వేంకటేశ్వరా!

శ్రీపతి వంచు నిన్ను దరి
జేఱగవత్తురు భక్తకోటి, నీ
వాపద బోనడంచెడి ద
యా మతి వంచు దలంచి వత్తురే
ఏ పనియైన గాని యస
దే యొనగూడగ నిన్ను గొల్వ, నీ
ప్రాపు లభింప సర్వమును
ప్రాప్తము నౌగద! వేంకటేశ్వరా!

కొందఱు రంగడంచు. మఱి
కొందఱు లింగడటంచు, నింకనుం
గొందఱు కార్తికేయుడని
కోరి భజింపగ నిన్ను వార లం
దందఱునుం గృతార్థులుగ
నాశయ తృప్తులుగా ఘటించుచున్
పొందెద వెన్నియేన్ నుతులు
బొల్పు వహింతువు, వేంకటేశ్వరా!

చిన్నగ నిన్ను నేను నుతి
జేయ దలంచియు గావ్యమందునన్
వెన్నునిగా దలంచెదను,
వేధకు తండ్రినిగా దలంతు, నా
పన్నుల నీవు గాచు నెడ
బాహ్యపు చిహ్నము లేవియైన, సం
పన్నము నై వెలుంగుటను
భావము నందున, వేంకటేశ్వరా!

మా కులదైవమంచు నిను
మన్నన జేసెద, నెట్టివేళలన్
వ్యాకులమే మనస్సునకు
భావమునందున గోచరించి, చీ
కాకు దొలంగ జేసెదవు
కావున నిన్నెద నాశ్రయించెదన్
నీకిదె కావ్యమిచ్చెదను
నింపుము ప్రేముడి, వేంకటేశ్వరా!

ఏడనొయున్న శేషగిరి
నెక్కుట కష్టమటంచు నీవు, 'మం
టాడ' ను గూడ నీదయిన
రావుగ జేసుక భక్త బృందపుం
బీడల గూలద్రోసి పయి
పెచ్చుగ గూర్చి శుభంబు లెన్నియేన్
బాఢము పేరు మోసితివి
వాడలవాడల, వేంకటేశ్వరా!

తిరుమలయందు నీవు వస
తింగని నిల్చితి, కాని, 'ద్వారకా
తిరుమల' యందు నుందువు, ర
తిన్- 'జమలాపుర' మందు, నీవెకా
అరసియు నీదుజాడ జను
'లప్పన పల్లి' కి వత్తు రెండు నెం
దరసిన, నీవెకా, కలిని
నర్చన లందుట, వేంకటేశ్వరా!

— పైడిపాటి సుబ్బరామశాస్త్రి

శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయం, శ్రీనివాసమంగాపురం.

శ్రీనివాసమంగాపురంలోని శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయంలో జరుగు నిత్య కల్యాణోత్సవం, అభిషేకం, నిత్యఅర్చన వివరాలను యాత్రికుల సౌకర్యార్థం ప్రచురిస్తున్నాము.

నిత్యకల్యాణోత్సవం :

నిత్యకల్యాణోత్సవసేవ ప్రతిరోజూ ఉదయం 10-30 నుంచి 12-00 గంటలవరకూ జరుగుతుంది. ఈ సేవకు 150 రూ॥లు చెల్లించాలి. పదిమంది వ్యక్తులను ఈ సేవలో పాల్గొంటానికి అనుమతిస్తారు. గృహస్థుకు వస్త్రబహుమానం వుంటుంది.

అభిషేకం :

ప్రతి శుక్రవారం అభిషేకసేవ జరుగుతుంది. (ఉదయం 7-30 నుంచి 9 గంటలవరకు) అభిషేకం చేయించేవారు 100 రూ॥లు చెల్లించాలి. ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని ఈ సేవలో పాల్గొనటానికి అనుమతిస్తారు.

నిత్యఅర్చన :

నిత్యఅర్చనసేవ సంవత్సరకాలమూ ప్రతిరోజూ వుంటుంది. ఈ సేవ చేయించదలచినవారు 42రూ॥లు చెల్లించాలి.

[28వ పేజీ తరువాయి]
మంగాంబా వేంకటేశ్వరుల దర్శనము లభించెనని తలంచవలెను. కానీ అన్నమయ్య పాటల్లో చిన్నతనాననే తనకు దైవ దర్శన మబ్బినట్లే తెలియు చున్నది. యౌవన ప్రారంభములో కాదు.

పై నుదహరించిన అన్నమయ్య బాల్య ఘకు 'చిన్న చెంబుతో నీళ్లు'—అను పద్యానికి 'ఊటు కూరున తాత' అను పద్యానికి సమన్వయ మేర్పడు చున్నది. మఱియు నా కథలో చెప్పిన చెన్నకేశవ విగ్రహమును గూర్చి తెలిసినదేమన — పూర్వము అనగా నేటికి ఏబది, అరువదేండ్ల క్రితం వరకు ముందునకు వంగియే స్వామి విగ్రహ ముండినదట. 1928 లో దొంగలు ఆలయమున స్వామి విగ్రహము పెళ్ళగించి పోగా మరలా ఆ గ్రామము వారు దాన్ని చక్కగ నిల్పి ప్రతిష్ఠించారట. అని ఆ గ్రామ పెద్దల ఉవాచ. అదియును గాక 1927 లో ఆ ప్రాంతమున వచ్చిన పెను తుపానులో ఆలయ సమీపమున నున్న పెద్ద చింతచెట్టు పడిపోవుట, 1928 లో స్వామిని పెళ్ళగించుట, ఒక విచిత్ర సంఘటనమనీ, నాటి నుండి గ్రామానికి దుర్దశయనీ ఆ గ్రామ వాసు లంటారు. ఏమో దైవ నిర్ణయం!

2. పద్యము—

శ్రీరామ జయరక్ష సీతమ్మ సుభరక్ష
పవమాన సూనుని ప్రాణరక్ష
భరతన్న ప్రభురక్ష వరసుమిత్రజ రక్ష
ధర జటాయుని మహాత్యాగరక్ష
....
....
బొ_త్తి బోయెత గాచు బ_త్తిరక్ష
....
సందెరక్ష నీ దివ్వెరక్ష బుమి (చక్ర) రక్ష
అన్ని రక్షలు మాకు బ్రహ్మయు రక్ష
అమ్మ పెట్టెను శ్రీరక్ష లన్ని తలవ
కన్నన వరదాళ్ళుండు బుచ్చిన్న కేశాలు

సవరించిన పద్యము—

శ్రీరామ జయరక్ష! సీతమ్మ శుభరక్ష!
పవమానసూనుని ప్రాణరక్ష!
భరతన్న ప్రభురక్ష! వరసుమిత్రజు రక్ష!
ధర జటాయుని మహా త్యాగరక్ష!
....
బొ_త్తిబోయెత గాచు భ_క్తిరక్ష!
....
సంధ్యరక్ష! నీ దీపరక్ష! (భూమి) చక్ర రక్ష!
అన్ని రక్షలు మాకు బ్రహ్మయు రక్ష!
అమ్మ పెట్టెను శ్రీరక్షలన్ని తలప
కన్నన (అన్నన) వరదాళ్ళుండు బుచ్చెన్న కేశ!

ఈ పద్యంలో అమ్మ పెట్టెను శ్రీ రక్షలన్ని తలప అను పాదమున దోషములేకున్నను "అన్ని" అను పదము తొలగించి "అమ్మ" అన్నచోట "తల్లి" అగినచో తాళ్ళపాక 'అన్నన' అని తెలియ వచ్చు – తల్లి పెట్టెను శ్రీ రక్ష తాళ్ళపాక: అన్నన వరదాళ్ళుండు" ఈ మార్పు అవసరము కాకున్నను 'తలపకన్నన' అంటే తాళపాకన్నన అని గ్రహించవచ్చు —

తెలుగునాట సంజవేళ గూటిలో దివ్వె పెట్టినపుడు మన తెలుగు తల్లి తన బిడ్డను ఆ దివ్వెను చూపుచు చేతిలో దీపాన్ని స్పృశించి బిడ్డ కనుదమ్ముల కద్దుట ఒక సంప్రదాయముగ నున్నది. అట్లద్దుచు ఆ తల్లి, సంధ్యరక్ష, దీపరక్ష, బ్రహ్మయురక్ష, శ్రీరామ రక్ష, అని చెప్పుటయు, బిడ్డనికి నీళ్లు పోసినపుడు 'బ్రహ్మయు రక్ష' 'శ్రీరామ రక్ష' 'సీతమ్మ రక్ష' అని నీళ్లు బిడ్డడికి చుట్టుటయు సదాచారము.

ఆ సదాచారమునే ఈ పద్యంలో అన్నమయ్య సూచించినాడు. తనకు చిన్ననాట చేసిన సదాచారము అతని స్మృతి పథంలో నిల్చి యుండెనేమో!

'దీపంజ్యోతి పరంబ్రహ్మ
దీపస్సర్వ తమోఽపహః।
దీపేన సాధ్యతే సర్వం
సంధ్యా దీప నమోఽస్తుతే॥'

అని అనుదినము సంధ్యావేళ సంధ్యా దీప దర్శనము చేసినపుడు పఠించవలెనని మన పెద్దలన్నమాట.

ఈ మాటలోని పదముల అర్థములు— బొ_త్తి = బోసినోరు: బొ_త్తిబోయెత = బోసి నోరుగల స్త్రీ; అనగా ముసలి బోయెత–శబరి. ఈ పద్యంలో "రక్ష" లు రామాయణ కథాంశమును తెల్పుచున్నది. అన్నమయ్య మంచి ప్రాయముననే రామాయణ మెల్ల సంకీర్తనాత్మకముగా వెలయించెను. చూ:—

"ఘనతర సకలభోగంబులు గాగ
మనుచు వాల్మీకి రామాయణ మెల్ల
రాగంబుతో ననురాగంబు తోడ
బాగుగా గంధర్వ బాగుగాఁజదివి
పాటలన్నియుఁదన పాట పిమ్మటను
పాట పాటనె పాట పాడి చూపగను"
(అ. చ. పుట 30)

అన్నమాచార్యుని సంకీర్తనములలో రామాయణ కథా ఘటితములు చాల గలవు. (చూ–అ.చ. పీఠిక వే. ప్ర. శాస్త్రి) కావున నిందులేని పద్యపాదములను రామాయణ కథాంశములనే సూచించునవై యుండునని తలంపవలసి యుండును. చిన్ననాటి నుండి అన్నమయ్యకు రామాయణమన్న నతిశయమైన భక్త్యనురాగము. మానవునికి రామాయణము జీవరక్ష! రామనామము కైవల్య ప్రదము అని యతని భావము! అది నిత్య నూతనము! అందుకే తాను "నవముగా" రామాయణము రచించినాడు ద్విపదలో. ఈ రామాయణమందలి యుద్ధకాండమున్నట్లు 1975 ఏప్రిల్ "సప్తగిరి" సంచికలో 29 పుటలో శ్రీ దివాకర్ల వేంకటావధాని గారు పేర్కొన్నారు, అని శ్రీ గౌరిపెద్ది రామ సుబ్బశర్మగారు అ. శృ. సం. 12 సంపుటం పీఠికలో 52 పుట యందు సూచించారు.

రాజువారి సీమలో 'బొ_త్తి' అను పదము వ్యవహారమున నున్న అర్థము పండ్లులేని నోరు. బొ_త్తిగి_త్త = పండ్లులేని ముసలి ఎద్దు. బొ_త్తిముండ = బోసినోటి ఆడది. బొ_త్తినోటోడు = బోసినోటివాడు.

(సశేషము)

దేవాలయాలు దైనందిన యజ్ఞశాలలా?

> ఇది వింతయైన ప్రశ్న. కాని వివేకవంతమైన ప్రశ్న. దేవాలయాలు దైనందిన యజ్ఞశాలలే అని నిరూపణచేసి చెపితే మరీ ఆశ్చర్యం. భారతంలో విదేశాల్లో నేడు అనేక దేవాలయాలు వెలిశాయి. వెలుస్తున్నాయి. కోటి దేవాలయాల వెలుగు కోనేటిరాయడు. ఆ దేవాలయాలు యజ్ఞవాటికలెట్లా అవుతాయి? ఆ నిరూపణే ఈ వ్యాస పరమార్థం. సం॥

అగ్నిహోత్రేణ లభేత స్వర్గమిత్యాహుః, స్వర్గకామో యజేత — అని మీమాంసా సూత్రాలు. స్వర్గకామి యజ్ఞం చేయాలి. యజ్ఞము అగ్నిహోత్రము చేతనే, దాని చేతనే స్వర్గము. కనుక ఇది శ్రుతి విహితము. అయితే వేదవేదాంగ తత్త్వజ్ఞులు, తపశ్శీలురు మాత్రమే క్రత్వనుష్ఠానపరులగుచున్నారు. మిగిలిన అస్మదాదుల మాట ఏమిటి? శ్రుత్యనుమతమైన మాట ఒకటి ఉన్నది. గోవుకూడ అగ్నిహోత్రమే. గోసేవనము స్వర్గఫలాన్ని అందిస్తుంది అని. దేవాలయాలుకూడ అంతే. అవి కూడ అగ్నిహోత్ర సమమైనవి. అవి యజ్ఞవాటికలు. కనుక గోసేవచేసినా, దేవాలయాలలో దేవతారాధన చేసినా అగ్నిహోత్రం చేస్తే ఏ ఫలమొస్తుందో అదే ఫలము వస్తుంది. ముందుగా గోవు ఎట్లా అగ్నిహోత్రమైందో తెలిసికొందాము.

'గౌర్వాగ్నిహోత్రమ్' అని శ్రుతి. ప్రజాపతి ముందు అచేతన జగత్తును, అనంతరం చేతన జగత్తును సృజించాడు. అచేతన జగత్తులో గిరినదీసముద్రాలు, చేతన జగత్తులో అగ్నివాయ్వాదిత్యులూ ఉన్నారు. అందుకే మొదటగా సృజింపబడ్డ వీరు మూవురూ మూడువేదాలకూ ప్రతినిధులు. అగ్నేః ఋగ్వేదః, వాయోర్యజుర్వేదః ఆదిత్యాత్సామవేదః అని. అయితే అలా సృజింపబడిన వీరు మువ్వురూ తాముకూడ ఒక చేతన పదార్థాన్ని వ్యుత్పన్నం చేద్దామని యత్నించి ప్రాణదేవతను అగ్ని, తనూ దేవతను వాయువు, చక్షుర్దేవతను ఆదిత్యుడు ఉపాసించి హోమం చేశారు. వాళ్ల ఉపాసనా ప్రాబల్యంవల్ల, ఆయా దేవతా సామర్థ్యంవల్ల గోవు పుట్టింది. 'తేషాగ్ం హుతాదజాయత గౌరేవ.' అయితే ఇది సమిష్టి వస్తువై ముగ్గురిలో కలతలకు త్రోవతీసింది. ఎవరు ఇందులో పాలు సొంతం చేసుకోవాలన్నదీ వాళ్లకు పరిష్కారం కుదురలా. నా మూలానే సృజింపబడింది గనుక ఈ పాలు నాకే దక్కాలి అని ముగ్గురూ తమలోతాము వాదులాడటం అరంభించారు. 'తస్యై వయసి వ్యాయచ్ఛంత మమ హుతాజని మేతి' అయితే తీర్పుకోసం ప్రజాపతిని అడిగారు. ఆయన వీరి ముగ్గురినీ పిల్చి, మీలో ఎవరు ఏ దేవతను గురించి హోమం చేస్తే ఏమేమి ఉత్పన్నం అయ్యాయోచెప్పండి అన్నారు. 'కస్మై కోఽహౌషీదితి ప్రజాపతి రబ్రవీత్.' అప్పుడు అగ్ని మొదట 'ప్రాణానామహ మిత్యగ్నిః' అని చెప్పాడు. వెంటనే వాయువు అందుకొన్నాడు. 'తనువా అహమితివాయుః' తరువాత ఆదిత్యుడు 'చక్షుషోఽహమిత్యాదిత్యః' అని వారు వారు సృజించిన వాట్లను పేర్కొన్నారు. అప్పుడు ప్రజాపతి ఇలా అంటాడు. శ్రుతిలో 'యఏవ ప్రాణానామహౌషీత్ తస్య హుతా దజనీతి అగ్నిర్హైతా దజనీతి తదగ్నిహోత్ర స్యాగ్నిహోత్రత్వమ్' అనివుంది. ఎవడైతే ప్రాణదేవతను గురించి హోమం చేశాడో, జీవాధారము ప్రాణం కనుక, అగ్ని దానిని చేశాడు కాబట్టి అగ్నికే చెందుతుంది గోవు. అని యిలా తీర్పు యిచ్చాడు. కనుక గోవు అగ్నిహోత్ర సమమే. మిగిలిన యిర్వురకు కూడ పాలవాటా వచ్చిందనుకోండి. అది ఇక్కడ అప్రస్తుతం. గోవు అగ్నిహోత్రమే అని తెలిసికొని ఎవడు అట్లా ఉపాసన చేస్తాడో వాడు వ్యర్థుడుకాడు. వానికి ప్రాణాపాన సమృద్ధికలుగుతుంది అని వేదం చెపుతుంది. 'య ఏవం వేద గౌర్వాగ్నిహోత్రమితి అవ్యర్థుకః ప్రాణాపాన మేవాగ్నిగ్ం సమర్థయతి.'

కనుక శ్రుత్యుక్తమైన అగ్నిహోత్రం చేస్తే స్వర్గము వస్తుంది. లేకపోతే శ్రుత్యను

మత మైన గోవును అగ్ని హోత్రంగా భావించి సేవచేస్తేకూడా స్వర్గం వస్తుంది. అట్లాకూడా కాక దేవాలయాలలో అర్చన చేస్తే, అంటే దేవాలయాలు కూడ అగ్ని హోత్రాలే. వాటి ఫలంకూడ స్వర్గ సాధనమే. గింట్లో మరీచి మహర్షి వాక్యం ఇలా వుంది. 'గ్రామాగ్ర హారయో ర్నివాసినాం అనాహితాఽగ్నినాం సామాన్యమగ్నిహోత్ర ఫలదం, ఆహితాఽగ్నినాం సర్వనిష్కృతి హోమార్థం సర్వ సమృద్ధ్యర్థంచ భవేత్' ఇది విమానార్చన కల్పంలోని వాక్యం. గ్రామాగ్రహారాదులలో నివసించే అనాహితాగ్నులకు అనగా అగ్ని హోత్రం చేయని అస్మదాదులకు అగ్ని హోత్ర ఫలం స్వామిని సేవిస్తే వస్తుంది. అగ్నిహోత్రం చేసేవాళ్లకు, అంటే ఆహితాగ్నుల కన్నమాట-వాళ్లకు సర్వనిష్కృతి, సర్వసమృద్ధీ కలుగుతాయి. అసలు అగ్ని హోత్రం చేసేవాళ్లకు కూడ కొన్ని ఫలాలు చెప్పాయి కల్పసూత్రాలు. 'యోఽగ్నిం చినుతే తస్య సర్వం సుకృతం భవతి, సర్వేము నిష్కృతిం కరోత్యపి బ్రహ్మ హత్యాయాః.... పీష నారకీ పీడాం న జానాతి౹ అని వైఖానస కల్పసూత్రం చెపుతున్నది. కనుక దేవాలయాలుకూడ అగ్ని హోత్ర సమమైతే అవి యజ్ఞశాలలే అవుతాయి. అయితే ఈ విషయాన్ని మరింత విస్తరింప చేద్దాము.

శ్రౌతమందు చయనంలో అగ్నిప్రతిష్ఠాపనము. ఆలయ నిర్మాణంలో బింబస్థాపనము. శ్రుతి 'పంచధాగ్నీన్ వ్యక్రామత్' అని ఐదగ్నులను పేర్కొంటోంది. అవి గార్హపత్యాన్వాహార్యాహవనీయ సభ్యావసథ్యములు. వీనిలో ప్రధానమైంది గార్హపత్యాగ్ని. దేవాలయం గార్హపత్యాకృతి. అట్లా గుంటూరుజిల్లాలోని చేజెర్ల గ్రామంలోని దేవాలయం గార్హపత్యాకృతిలో నిర్మాణమయి యుండుట గమనార్హము.

చయనమునకు పూర్వము భూమికర్షణము, బీజావాపము, యజ్ఞవాటికా నిర్మాణ విహితము. దేవాలయనిర్మాణమునకు పూర్వము తత్ప్రదేశమున కర్షణము, బీజావాపము, గోగణనివేదనము, గోవాసము, కూర్మాదుల ప్రక్షేపముకలదు. ఇష్టకానిక్షేపము రెండింటియందును సమానము.

చయనములో జాను, నాభి, అస్య, మహాన్త, బృహన్తమ, పరిమితపరిమాణములు స్వర్గకామునకు చెప్పబడినవి. ఆలయవిమాన గోపురాదులకు సయితము ఏకతలాదిద్వాదశ తలపర్యన్తనిర్మాణము ఉత్తరోత్తరోత్కర్షా పాదకముగా ప్రతిపాదనముచేయబడెను.

యజ్ఞములందు పంచాగ్ని కల్పనము, ఆలయమందు పంచబేరమూర్తికల్పనము, ధ్రువకౌతుకోత్సవస్నపన బలిబేరములు, పక్షాంతరమున యజ్ఞమందు త్రేతాగ్నులు, ఆహవనీయ గార్హపత్య దక్షిణాగ్నులు, ఆలయమున ధ్రువ, ఉత్సవ, బలిబేరములు, అదియులేనిచో ఔపాసనాగ్నివలె దేవాలయమున ధ్రువబేరమొక్కటియే. క్రియాధికార గ్రంథమందు భృగుమహర్షి ఈ విషయమును చక్కగా సమన్వయించినాడు.

యథా కర్మణ ఏకస్య
కల్పితాః పంచవహ్నయః౹
తథాచైక విమానస్య
పంచ బేరాణి కల్పయేత్ ॥
అథవా త్రీణి బేరాణి
యథా త్రేతాగ్ని కల్పనమ్౹
ధ్రువార్చా బేరమేకం చ
బలిబేర మథోత్సవమ్ ॥
ధ్రువార్చా బేరమేకం తు
కుర్యాదౌపాసనాగ్నివత్౹

ధ్రువార్చాబేరమనగా ఆవాహన విసర్గాభ్యాం వినాఽఽసనాద్యైరర్చయేత్ ఏషవిశేషః అన్యత్సర్వం సమాన మితి అని మరీచి మహర్షుల వివరణము.

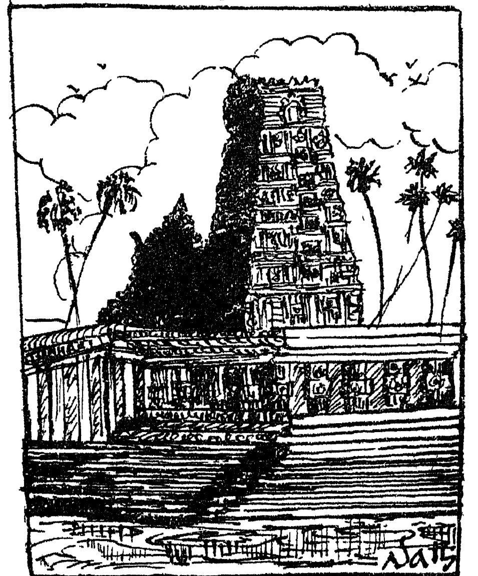
ఆచార్యాది ఋత్విక్కుల లక్షణములను గురించి శ్రౌతమునందు 'యుక్తః శ్రద్ధాన్వితో విప్రైరనుజ్ఞాతః, కేశాన్ రోమ నఖాని చ వాపయిత్వా....కూష్మాండహోమాన్ జుహుయాత్' అని యుండగా భగవచ్ఛాస్త్రకర్తలైన భృగు, మరీచి, కశ్యపాదులేమి నిర్దేశించిరో చూతము.

భృగువు— ఋత్విజః ప్రాశయిత్వా పాయసేన ఘృతేన వా'

మరీచి— 'తే సర్వేలుప్తశ్మశ్రుకేశనఖాః.... యద్దేవాద్యైశ్చ కూష్మాండైర్జుహుయాత్క్రమాత్.

కాశ్యపః- 'నారాయణ పరాయణం, తత్కర్మ పరం, వైష్ణవం భక్తిమన్తం, ఏకం గురుం వరయేత్'

ఋత్విజసంఖ్య యజ్ఞమందు పదునారు. అట్లే ప్రతిష్ఠావిధియందును పదునార్గురు, యజ్ఞములందు హౌత్రప్రశంసనము, అట్లే భగవత్ప్రతిష్ఠాదులందును 'ఆశ్రావయ, అస్తు శ్రౌషట్, ఓంయజ, యజామహే, వౌషట్' అని ఆరంభముచేసి ప్రణవ పూర్వకం నమః ప్రవక్ష్య, ఇతివదన్ స్విష్టన్ వైఖానస సూత్రోక్తవిధినా హౌత్రంప్రశంసయేత్, అనివాక్యము. యజ్ఞములందు 'ఆశ్రావిత

ప్రత్యాశ్రావిత' ఇతి అను వాక్యము సాధారణము. భగవచ్ఛాస్త్రమునందు 'అగ్నిం పరిషిచ్య, హౌత్రం ప్రశంస్య, దక్షిణప్రణీధ్యాంజం భూః పురుషం, భువః పురుషం, సువః పురుషం, భూర్భువస్సువః పురుషం నారాయణం, విష్ణుం, పురుషం. సత్యం, అచ్యుతం, అనిరుద్ధం, శ్రియం మహీం నామ్నా వాహ్య, నిర్వ్యాపం కృత్యా ఽఽజ్యేన చరుం జుహుయాత్' అని సూత్రకారుని యుల్లేఖము.

ఇట్లు శ్రౌతకర్మలలో యజమానునకు చెప్పిన నియమములన్నియు ఆలయము లందు ప్రతిష్ఠాదులను నిర్వర్తించు నాచార్యునకును చెప్పబడియున్నది. యజ్ఞదక్షిణ జీవుడనుట 'యజ్ఞస్యదక్షిణో జీవోఽభవేదితి' అనువాక్యమువలన తెలియుచున్నది. శ్రౌతమందున్న యూప స్తంభములు. వాని నిర్మాణములు దేవాలయమందు ధ్వజ స్తంభము వంటివి. యజ్ఞమునందు యూప స్తంభము యజ్ఞమునకు ప్రాణమువంటిది. అట్లే ఆలయమునకు ధ్వజము జీవమువంటిది. 'ధ్వజం జీవమిత్యాహుః' అనువాక్యము దీనికి ప్రమాణము. దేవాలయములో దేవావాహనము వ్యాహృతులతోను, పుష్పన్యాసముతోను నిర్వర్తిత మగును. శ్రౌతమందు భూర్భువస్సువః అను వ్యాహృతీమంత్రముతో అగ్న్యావాహనము, ప్రాశ్నామి, పునఃప్రాశ్నంతు అని శ్రౌతక్రియలందు యజమానుడు, యజమానునిపత్ని ప్రాశనము జరుగుక్రియ. దేవాయతనమందు భగవత్పాద తీర్థమును భక్తులు సేవించుటతో దీనికిపోలిక. ఆప్రాశనముచేత సర్వకిల్బిషానిర్ముక్తులగుచున్నారు యజమానదంపతులు. 'యజ్ఞశిష్టాశినస్సంతో ముచ్యన్తేసర్వకిల్బిషైః' అనునట్లుగా, దేవయాగము పూర్తి అయిన తర్వాత భక్తులచే, ఆచార్యాది ఋత్విగ్వరులచే సేవింపబడెడి శ్రీవారితీర్థ మహిమమును గుఱించి 'అకాలమృత్యుహరణం సర్వవ్యాధి నివారణ'మ్మని పూర్వాచార్యులవక్కణము. యజ్ఞమపమృత్యునివారక భేషజముకాగా భగవత్పాదతీర్థమునకు కూడ యిట్టిఫలమును పేర్కొనిరి.

ఇక దేవాలయములందు జరిగింపబడెడి అనేకోత్సవ ఫలములను మహర్షులు యజ్ఞ ఫలములతో సమముగాపేర్కొని యుండుట గమనార్హము. దేవాలయమందు దేవునకు జరిగెడి పుష్పయాగోత్సవమునకు అశ్వమేధ యాగఫలము పేర్కొనబడెను. 'ఏతేనాఽశ్వమేధఫలంప్రాప్నోతి' అని మరీచి మహర్షి వాక్యము. ఉత్సవకాలమున దేవేరులతో గూడిన దేవుని సందర్శనము పదపదమునకు యజ్ఞఫలము కలుగునని చెప్పుటయుక్తము. 'ఉత్సవే దేవేశం యే సేవన్తే, తే సర్వే పదే పదే యజ్ఞఫలం లభేరన్, బలిభ్రమణమున స్వామిని దర్శించిన భక్తజనులకు గూడ నిదే ఫలము చెప్పబడెను.

ఈ విధముగా దేవాలయములో ప్రవేశించినప్పటినుండి భాగవతసేవ, భగవత్సేవ, తీర్థప్రసాద స్వీకారము, ఉత్సవాదుల దర్శనములు నివియన్నియు శ్రుత్యుక్తములు, శ్రుతిసందేశములు. అగ్నిహోత్ర ఫలప్రదములనియే చెప్పవలసియున్నది. ఒక్క విషయము. శ్రీ మద్విఖనసమర్షి తన కల్పసూత్రమున చత్వారింశత్సంస్కారములను చెప్పియున్నాడు. అష్టాదశశరీరసంస్కారములు. పాక, హవిస్సోమ యజ్ఞములు ఇరువదియొక్కటి. బ్రహ్మయజ్ఞాది పంచమహాయజ్ఞములు ఒకటిగా పేర్కొని "ఇత్యేతే చత్వారింశద్భవంతి" అని నిర్ణయించినాడు. అన్నిసంస్కారములకు ప్రాయశ్చిత్తములను విధించినాడు. కాని వర్షవర్ధన సంస్కారమునకు మాత్రము ఫలాభిసంధిని నిర్దేశించుచు అది అశ్వమేధ ఫలప్రాప్తిని కల్గించునని పల్కుట పరమాశ్చర్యము. 'అశ్వమేధఫలావాప్త్యై వర్షవర్ధన' మితివిజ్ఞాయతే' అని సూత్రవాక్యము.

ఇన్ని విషయములను ఏకతముగా చేసి చెప్పుచు అర్చనవిషయమున ఫలముగా మోక్షమును నిర్దేశించినాడు. 'గృహే దేవాయతనే వా భక్త్యా భగవన్తం నారాయణమర్చయేత్తద్విష్ణోః పరమం పదం గచ్ఛతి, అని కంఠోక్తిగా బలుకుట ఈయనకు గల సామర్థ్యము. తన్నిరూపణమందు అనన్యవిశ్వాసము గోచరించుచున్నది.

భక్తి ప్రధానము. అదిలేనిదేవయి అర్చనము వలన కలుగు ఫలము నిష్ఫలము. భక్తికి పూర్వముండవలసినది అనన్యవిశ్వాసము. అట్లే దేవాలయ మగ్నిహోత్రమన్న పరమ విశ్వాసముతో ఆప్రదేశమున మెలగిననాడు స్వర్గఫలమెందులకురాదు!

ఇప్పుడు దేవాలయములుద్దైనందిన యజ్ఞశాలలన్న వాక్యము సమర్థమయినట్లే కదా!

— డా॥ ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యులు

వార్తాలహరి

రాష్ట్రస్థాయిలో ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయశ్రేణి విజేతలకు బహుమతిప్రదానం చేస్తున్న దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి.

గీతాజయంతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం హిందూ ధర్మ రక్షణసంస్థ తిరుపతి అన్నమాచార్యకళా మందిరంలో గతడిశంబరు 12 నుండి 16 వరకు గీతాజయంత్యుత్సవాలను నిర్వహించింది. మొదటిరోజు శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసంతో సభ ప్రారంభమైంది. తి. తి. దేవస్థాన పౌర సంబంధశాఖాధికారులు శ్రీ రావుల సూర్య నారాయణమూర్తి, దేవస్థానం గీతాప్రచారానికై అనేకవిధముల ప్రయత్నిస్తున్నదని తమ అధ్యక్షోపన్యాసంలో పేర్కొన్నారు. ప్రఖ్యాత పౌరాణికులు శ్రీ మల్లాది చంద్రశేఖరశాస్త్రి తమ ప్రారంభోపన్యాసంలో గీత మాతవంటిదని వక్కాణించారు. గీతా జయంతి అందరూచేసేది మార్గశుద్ధ ఏకాదశి అని, కాని మహాభారతం భారతసావిత్రి ఆధారంతో గీతాజయంతి మార్గశుద్ధత్రయోదశి అని వారు పేర్కొన్నారు. తదుపరి శ్రీ నిర్మలానంద స్వామీజీ గీతాప్రవచనం చేశారు. 12 నుండి 16 వరకు ఈ ఐదు రోజులు శ్రీ స్వామీజీ మహోపన్యాసం గావించి భక్తులను ఆనందింపజేశారు.

15 వతేదీన గీతాజయంతి నాల్గవనాటి ఉత్సవం, తి. తి. దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి అధ్యక్షతన సభ ప్రారంభమైంది. భక్తిగీతాలను, భగవద్గీతను కాసెట్లరూపంలో భజనసంఘాలకు, దేవాలయాలకు, ధార్మికసంస్థలకు పంపిణీచేస్తామని వారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసంలో తెలిపారు. హిందూధర్మరక్షణసంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్యగారు తాము నిర్వహించుచున్న కార్యక్రమాల్లో గీతాప్రచారం, పురాణప్రబోధపరీక్షలు అతి ముఖ్యమైనవని పేర్కొన్నారు. 1983 జనవరిలో నిర్వహించిన పురాణప్రబోధ పరీక్షల్లో రాష్ట్రస్థాయిలో అనంతపురంజిల్లా కొళిగెన హళ్ళి రెసిడెన్షియల్ స్కూలు విద్యార్థి చి. మునిరాజులు (9 వ తరగతి) మొదటి స్థానాన్ని, కడపజిల్లా వేపరాల జిల్లాపరిషత్ స్కూలు విద్యార్థిని చి॥ వసుంధర (10 వ తరగతి) ద్వితీయస్థానాన్ని, వరంగల్‌జిల్లా మట్టెవాడ ఆర్యవిద్యార్థినుల పాఠశాల విద్యార్థిని చి॥ శాంత (8 వతరగతి) తృతీయ స్థానాన్ని పొందారు. వీరందరికి కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి రజత పతకాలను బహూకరించారు.

ముఖ్యంగా గమనార్హమేమంటే, ఈ హిందూపురాణప్రబోధపరీక్షల్లో హైందవేతరులు పాల్గొనడం, బహుమతులు పొందడం ప్రశంసనీయం. కర్నూలుజిల్లాస్థాయిలో క్రైస్తవుడైన చి॥ నాయకుల రాముడు తృతీయస్థానాన్ని, మెదక్‌జిల్లాస్థాయిలో మహమ్మదీయుడైన చి॥ మొహమద్ రహీముద్దీన్ తృతీయస్థానాన్ని, నల్లగొండజిల్లా స్థాయిలో మహమ్మదీయుడైన చి॥మున్వార్ తృతీయస్థానాన్ని పొందారు. వీరితోపాటు అధికసంఖ్యలో విద్యార్థులను హాజరుపరచిన పాఠశాలకు, ఎక్కువమంది ఉత్తీర్ణులైన పాఠశాలలకు షీల్డులను బహూకరించారు. ఈ రెండు షీల్డులు. తిరుమల ఉన్నత పాఠశాలకే దక్కాయి.

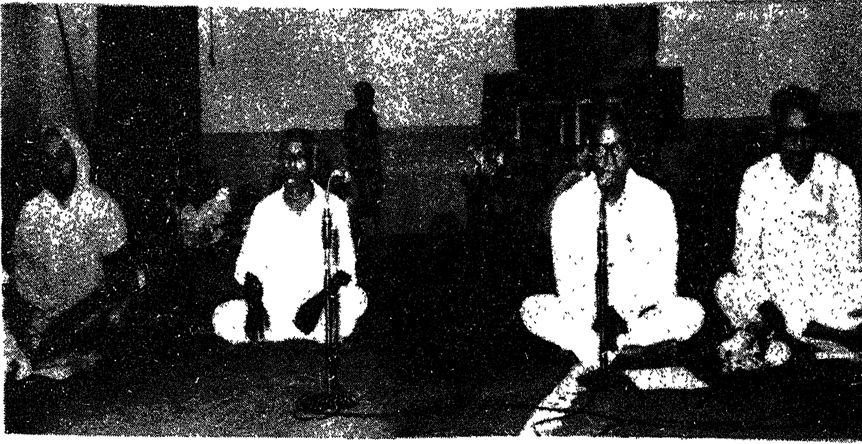
16 వ తేదీన గీతాజయంతి 5 వ నాటి ఉత్సవం తి. తి. దేవస్థాన సంయుక్తకార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ డి. సుబ్బరాయలుగారి అధ్యక్షతన సభజరిగింది. గీతాపోటీలో విజేతలైన విద్యార్థులకు శ్రీ డి. సుబ్బరాయలుగారు బహుమతిప్రదానం చేశారు.

కావ్యావిష్కరణ

తి. తి. దేవస్థానంవారి ఆర్థిక సహాయంతో ముద్రింపబడిన గ్రంథం "శ్రీ వేంకటేశ సారస్వత వినోదిని". కర్త శ్రీ బయిరెడ్డి సుబ్రహ్మణ్యం. గత డిశంబరు 1 వ తేదీన తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర ఉన్నతపాఠశాలలో తి. తి. దేవస్థాన సంయుక్తకార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. వెంకటేశ్వర్లు ఈ గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య గ్రంథవిశిష్టతను వివరించారు. శ్రీ తోట శ్రీనివాసులు రూ 116 లతో దుశ్శాలువతో గ్రంథకర్తను సత్కరించారు.

'శ్రీ వేంకటేశ సారస్వత వినోదిని' కావ్యావిష్కరణ చిత్రం.

తిరుపతి శ్రీ అన్నమాచార్య కళామందిరంలో గీతాజయంతి సందర్భముగా అధ్యక్షోపన్యాసం గావిస్తున్న దేవస్థాన సంయుక్త కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ డి. సుబ్బరాయలు. (ఎడమవైపు చివరన) శ్రీశ్రీశ్రీ నిర్మలానందస్వామివారిని చిత్రంలో చూడవచ్చు.

పదవీ స్వీకారం

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ దేవాదాయ శాఖలో డిప్యూటీ కమీషనరుగా ఉండిన శ్రీ కె. కేశవులును తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన ఉపకార్యనిర్వహణాధికారిగా ప్రభుత్వం నియమించింది. వారుగత డిశంబరు 15 న పదవీస్వీకారంచేశారు.

శ్రీవారి సేవలో విదేశవిద్యావేత్తలు

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలకు చెందిన ఇద్దరు జెనెటిక్స్ శాస్త్రజ్ఞులు డా॥ ఉతా ఫ్రాంకె, డా॥ హెనిజ్ పరత్ మయస్‌లు (న్యూహావెన్‌లోని ఎలివిశ్వవిద్యాలయం) గత డిశంబరు 25 న తిరుమల సందర్శించడం జరిగింది. ఈ ఇద్దరు విదేశీయులు ఆలయ సంప్రదాయంప్రకారం, తిరుమల శ్రీవారి యందు, ఆస్తికత్వమునందు విశ్వాసం ప్రకటించినతదుపరి వీరిద్దరికి ఆలయ ప్రవేశం అనుమతింపబడింది. స్వామివారి దర్శనం చేసుకొన్న అనంతరం వీరు తి. తి. దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డిని కలిశారు. శ్రీవారి దర్శనం తమకు ఎంతో ఆనందాన్ని, మానసిక ప్రశాంతతను ప్రసాదించిందనీ, అది తమకు చిరస్మరణీయమైన అనుభూతి అని వారు వ్యాఖ్యానించారు.

తిరుమల ఆలయ నిర్వహణ, పరిశుభ్రత పట్ల ప్రొఫెసర్లిద్దరూ హర్షం వ్యక్తంచేశారు. ఈశాస్త్రవేత్తలు ఇటీవల ఢిల్లీలో జరిగిన జెనెటిక్స్ సమావేశంలో పాల్గొనుటకు భారత దేశం వచ్చినట్లు తెలిసింది.

ధర్మరక్షణ కార్యక్రమాలు

గీతాజయంతి

రాజమండ్రిలో తి. తి. దేవస్థాన హిందూ ధర్మ రక్షణ శాఖ, స్థానిక శ్రీ వేణుగోపాల స్వామి ఆలయంలో గత డిశంబరు 12 నుండి 16 వరకు గీతాజయంతి కార్యక్రమాలు నిర్వహించింది. ఈ ఐదురోజులు బ్రహ్మశ్రీ కొంపెల్ల లక్ష్మీనారాయణగారు గీతాప్రవచనం చేశారు. 16 వ తేదీ శ్రీ అద్దంకి శ్రీరామ చంద్రమూర్తిదంపతులచే గీతాపూజ, గోపూజ నిర్వహింపబడింది. 'సమాచారం' పత్రికాసంపాదకులు బ్రహ్మశ్రీగంధం సీతా రామాంజనేయులు భగవద్గీత ప్రాశస్త్యాన్ని వివరించారు. తదుపరి గీతాపోటీ విజేతలకు శ్రీ గ్రంధి సుబ్రహ్మణ్యం తి. తి. దేవస్థాన పుస్తకాలను బహుమతి ప్రదానంచేశారు.

గుంటూరులో తి. తి. దేవస్థాన కల్యాణ మండపంలో డిశంబరు 14, 15, 16 తేదీల్లో గీతాజయంతి నిర్వహింపబడింది. ప్రతిరోజు సామూహికగీతాపారాయణ, విష్ణు సహస్ర నామ పారాయణ, గీతాప్రవచనం గావింపబడింది. శ్రీ యస్. యల్. ప్రసాద్, శ్రీ ఆర్. సూర్యనారాయణశాస్త్రి, శ్రీ శ్రిష్టిలక్ష్మీపార్వతీశం భగవద్గీతాప్రాశస్త్యాన్ని వివరించారు.

గీతాపోటీవిజేతలకు శ్రీ ముదిగొండ వెంకటప్పయ్య బహుమతి ప్రదానం చేశారు.

సుప్రభాత పోటీలు

గూడూరులోని తి.తి. దేవస్థాన సమాచార కేంద్రంవారు స్థానిక దివ్యజీవన సంఘంవారి సహకారంతో గత డిశంబరు 10 వ తేదీన బాలబాలికలకు సుప్రభాత పోటీలు నిర్వహించారు. 12 వ తేదీన శ్రీమతి దేవకి భాస్కరరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సభలో డా॥ సి. ఆర్. రెడ్డి, శ్రీ సి. వి. శేషయ్య "వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం" విశిష్టతను వివరించారు. శ్రీమతి సి. కృష్ణమాంబ తి. తి. దేవస్థాన పుస్తకాలను విజేతలకు బహుమతిప్రదానం చేశారు.

అఖండ శివభజన

ప్రకాశంజిల్లా ఈతముక్కల గ్రామంలో తి. తి. దేవస్థాన హిందూ ధర్మరక్షణ సంస్థకు అనుబంధశాఖయైన శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్త సంఘంవారు పురజనుల సహకారంతో గత డిశంబరు 3, 4, తేదీల్లో అఖండశివభజన నిర్వహించారు

పురాణకాలక్షేపం

గత నవంబరు 5 నుండి 29 వరకు గుంటూరుజిల్లా పిడుగురాళ్ళ గ్రామంలో శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తబృందంవారి ఆధ్వర్యంలో శ్రీమాన్ దిట్టకవి రామానుజాచార్యులచే కార్తీకపురాణ ప్రవచనం గావింపబడింది. సంఘసభ్యులు పురప్రజలు భాగవతులను ఘనంగా సత్కరించారు. కార్తీక శుద్ధద్వాదశిరోజున సామూహికంగా మహిళలు తులసిపూజ చేశారు.

బాలప్రబోధం

"ఏరోయి రామూ నీవు స్కూలుకు వెళ్లలేదా ఇవాళ" బజారులో ఎదురుగావస్తున్న రంగారావు ప్రశ్నించాడు.

"లేదురా. ఆ దిక్కుమాలిన లెక్కలు నాకు అర్థమయిచావవు. హోమ్‌వర్కుకు యిచ్చిన లెక్కల్లో ఒక్కటీచేయలేదు. స్కూలుకువెళితే మేష్టారు తిడతారని ఎగ్గొట్టాను." కారణం చెప్పాడు రాము.

"సరిగ్గా నా పరిస్థితీ అంతే........ఏంచేయ డానికి తోచడంలేదు. సాయంత్రం స్కూలు వదిలేవరకూ బయటనేగడపాలి. ఏమిటి చెయ్యడం?"

"అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నా."

"ఓ మంచి ఆలోచనవచ్చింది. ఒక్క అయిదు రూపాయలు సంపాదించు. మేట్నీ సినిమాకు వెళ్దాం."

"నా దగ్గరెక్కడివిరా. మానాన్న డ్రాయరులో ఉంటాయిగాని తీస్తే తంతాడు."

"అదికాదురా రేపుప్రొద్దుటే నేను నీకు తెచ్చిస్తా. గుట్టుచప్పుడుకాకుండా అందులో పెట్టిద్దువుగాని. నాకుఅప్పగాయివ్వు చాలు నీఖర్చుకూడా నేనే పెట్టుకుంటా."

తన ఖర్చుకూడా వాడే పెట్టుకుంటాననేసరికి రాము మనస్సు పెరపెరలాడింది. రంగడు ఖర్చుతో తాను ఊరికే సినిమా చూడొచ్చు. ఎలాగూ రేపు ఉదయమేతెచ్చియిస్తానంటు న్నాడుగా. తిరిగితీసుకెళ్లి ఎవరూచూడ కుండా డ్రాయరులో పడేయొచ్చు.

"అయితే ఉండరా ప్రయత్నించుకొస్తా. నీవిక్కడేవుండు." అని రాము యింటికి వెళ్ళాడు.

"ఏమిరా అప్పుడే వచ్చావు" తల్లి ఎదురయి ప్రశ్నించింది.

"ఏం లేదమ్మా. సైన్సు నోట్సు మరచి పోయా" అని అబద్ధంచెప్పి సరాసరి గది లోకి వెళ్ళాడు. వెళ్ళాడన్నమాటేకాని దొంగ తనం చేయవచ్చేసరికి కాళ్లుగడగడ వణకటం ప్రారంభించాయి. భయంతో మరోసారి చుట్టూచూశాడు ఎవరయినా చూస్తున్నారే మోనని. ఎవరూకనబడలేదు. గుండెదిటవు చేసుకున్నాడు. డ్రాయరు సొరుగుతీసేవుంది. ముందుకులాగగానే వచ్చేసింది. ఎదురుగ్గా తండ్రితాలూకు డబ్బులో కొత్త అయిదు రూపాయలనోటు రెపరెపలాడుతూ కనిపించింది.

నింపాదిగాచెయ్యిపోనిచ్చి ఆకొత్త అయిదు రూపాయల కాగితంతీసి జేబులోపెట్టుకుని డ్రాయరుమూసి రెండడుగులువేశాడు.

ఇంతలో "ఆగు" అంటూపెద్దకేక వినిపించింది. ఉలిక్కిపడ్డాడు రాము. చుట్టూ చూశాడు ఎవరూకనిపించలేదు. ఒకవేళ తన భ్రమేనని మరిరెండడుగులువేశాడు........

"ఏయ్ ఆగమంటుంటేనిన్ను కాదూ." అదే పిలుపు .. అదేగొంతు....

"ఎవరునువ్వు" కంగారుగా అన్నాడు రాము

"నేను నీ జేబులో అయిదు రూపాయల నోటును....ఏమిటి నువ్వుచేస్తున్నపని.దొంగ తనమా? అని నిగ్గతీసి వీపుమీద చరిచినట్లు అడిగింది.

రాము కంగారుపడిపోయాడు. వణికిపోతూ "అవును దొంగతనమే" అన్నాడు........

"పిచ్చివాడా నీవుబాగాచదువుకుని చాలా వృద్ధిలోకివస్తావని నీతల్లితండ్రులు నీమీద ఎన్నో ఆశలుపెట్టుకుచదివిస్తున్నారు. తల్లి తండ్రులనూ, దేశాన్నీ ఉద్ధరించాల్సింది పోయి, బడి మానేసి అబద్ధాలకోరువై, దొంగ తనాలకు పాల్పడుతున్నావా.... సిగ్గేయడం లేదూ." అనిమందలించింది........

"వాడు.... రంగడు.... రంగడు తెమ్మన్నాడు."అన్నాడు చిన్నబోయిన ముఖంతో

"అందుకనే చెడుస్నేహాలు చేయకూడదు. నన్నుచూశయినా గుణపాఠంనేర్చుకో...."

"అవునూ నీకూ నాకూ ఏమిటి సారూప్యం."

"పిచ్చివాడా వినునాకథ.... నేనూనీకుమల్లే వెదురు తల్లిచాటున అల్లారుముద్దుగా పెరిగాను. నేను పెద్దదాన్నయిన తర్వాత నన్ను తీసుకువెళ్లి అనేకరసాయనాల్లో ముంచితెల్లని కాగితంగా తయారుచేశారు.... నేను రసాయనాల్లో మునిగినట్లు, నీవు కూడా అనేక తరగతుల్లోబాగా విద్యనేర్చుకుంటే నాలాగ స్వచ్ఛందంగా, ఒకపరిపూర్ణవ్యక్తిత్వంవచ్చి నీ విధ్యుక్తధర్మం నీవు నెరవేర్చుకునేవాడి వయ్యేవాడివి.... నాఎక్స్‌పెరిమెంట్సు, నీ

ఐదురూపాయలనోటు

* నండూరు సుబ్బారావు *

ఆత్మపూజ

ఓమ్ ! — ప్రణవం అక్షరత్రయప్రణయం.

తస్య నిశ్చింతనమ్ ధ్యానమ్ ! — ధ్యానం చిత్త నిశ్చలత్వం.

సర్వకర్మనిరాకరణమ్ ఆవాహనమ్ ! — కర్తృత్వనిరాకరణ ఆవాహన.

నిశ్చల జ్ఞానమ్ ఆసనం ! — ఆసనం చలించని జ్ఞానం.

ఉన్మనీ భావః పాద్యమ్ ! — భావ భాగీరథీ సముద్ధరణ పాద్యం.

సదా మనస్కమ్ అర్ఘ్యమ్ — అర్ఘ్యం అమనస్కయోగం.

సదా దీప్తిః అపార అమృత వృత్తిస్స్నానమ్ ! — స్నానం అనంత అమృత కాంతి వలయం.

సర్వత్ర భావనా గంధః ! — అస్తిత్వభావనా సౌరభం గంధం.

దృక్ స్వరూపోఽవస్థానమ్ అక్షతాః ! — ఆత్మస్వరూపం వీక్షణాదక్షత అక్షత.

చిదాప్తిః పుష్పమ్ ! — చైతన్యప్రాప్తి పుష్పం.

చిదగ్ని స్వరూపమ్ ధూపః ! — ధూపం జ్ఞానాగ్నిరూపం.

చిదాదిత్య స్వరూపమ్ దీపః ! — దీపం ప్రసన్న ఆత్మ రవితేజం.

పరిపూర్ణ చంద్ర అమృత రసైకీకరణమ్ నైవేద్యమ్ ! — నైవేద్యం సంపూర్ణ హృదయ చంద్ర అమృత రసాయనం.

నిశ్చలత్వమ్ ప్రదక్షిణమ్ ! — ప్రదక్షిణ క్షణాలమధ్య నిశ్చల ప్రదర్శన.

సోహమ్ భావో నమస్కారః ! — అద్వైతయోగసారం నమస్కారం.

మౌనమ్ స్తుతిః ! — స్తుతి – మౌనస్థితి జ్ఞాననయనద్యుతి.

సర్వ సంతోషో విసర్జనమితి స ఏవమ్ వేద ! — సంతృప్తి – త్యక్త అనురక్తి కర్మబంధ విమోచనశక్తి.

సర్వనిరామయ పరిపూర్ణోఽహమస్మీతి ! — సర్వక్లేశ అతిక్రాంత పరిపూర్ణ బ్రహ్మానుభూతి.

ముముక్షూణామ్ మోక్షైక సిద్ధిర్భవతి ! ఇత్యుపనిషత్ ! — ముముక్షువులకు మోక్షసిద్ధి. ఇది వేదవిదిత ఆత్మపూజావిధి

మూలం: ఆత్మపూజోపనిషత్తు.

— ఉప్పు రాఘవేంద్రరావు

చదువులూసమానం అన్ని ఎక్స్‌పెరిమెంట్సు పూర్తిచేసుకొని తెల్లనికాగితంలో ఉన్నానాపై అయిదురూపాయలముద్ర, వందరూపాయలముద్ర వేశారు .... నీ చదువు పూర్తి అవగానే నీకు పెద్దఉద్యోగం రావడమో, డాక్టరువో, లాయరువో, శాస్త్రజ్ఞుడువో అయితే నీ స్థాయి బాగాపెరిగి నీకు వ్యక్తిత్వంవచ్చి గౌరవం పెరిగేది. నిన్నందరూ ఎంతో గౌరవంగా చూచేవారు. నీ తల్లితండ్రులకూ, నీ దేశానికి నీకు నీవుగా ఎంతో సాయపడేవాడివి....

నన్ను చూడు.... నామీదరూపాయలముద్ర పడగానే, పేదవాళ్ళకు, పెద్దలకు, పిల్లలకు, అందరికీ ఉపయోగపడుతున్నానుదేశమే... నన్ను గౌరవిస్తుంది. యావత్ ప్రపంచం నన్ను గౌరవిస్తోంది. అనేక పరిశ్రమలు, డాములు, పంటలు అన్నిటికీ మూలకారణం నేనే.

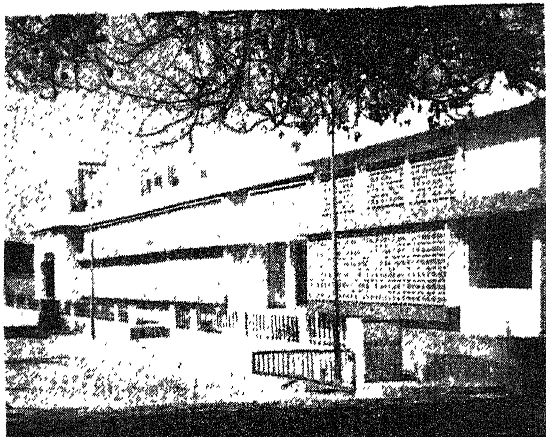
నాలాగాఎంతో అభివృద్ధిలోకి రావాల్సిన నీవు, తల్లిచాటున పెరుగుతున్నప్పుడే అబద్ధాలు, చెడుస్నేహాలూ, బడిఎగగొట్టడాలూ, దొంగతనాలు నేర్చుకుంటే ఇంకనీవేంపనికి వస్తావు. నిన్ను నమ్ముకున్న తల్లితండ్రులకేంసాయపడతావు. కనీసం ఎన్నోఏళ్ళు బ్రతకవలసిన నీవు నీకన్నాసాయపడగలవా?.......ఛీ, పాపిష్టివాడా మాతాపితృద్రోహివి.... దేశద్రోహివి.''

రాము విలవిలలాడిపోయాడు. తన తప్పు తెలుసుకున్నాడు. అయిదురూపాయలనోటు తిడుతుంటే భరించలేకపోయాడు. సిగ్గుతో కుమిలిపోయాడు.

" ఆగు. నన్నిక తిట్టకు.... నేను చేసింది చాలాపొరపాటు. ఇదిగో ఈనోటు మళ్లీ మా నాన్న డ్రాయరులోపెట్టేస్తున్నాను. ఇక చచ్చినా దొంగతనంచెయ్యను. అమ్మతో అబద్ధాలుచెప్పను. చెడుస్నేహాలుచెయ్యను. రోజూ మానకుండా బడికి వెళ్తా." అంటూ ఆ అయిదురూపాయలనోటును డ్రాయరులో పెట్టేశాడు.

అతని మనస్సు ఎంతోతేలికయింది సైన్సునోట్సు తీసుకొని సరాసరి స్కూలుకు వెళ్లిపోయాడు.

Edited and Published on behalf of the T. T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T.T.D. Press, by M. Vijayakumar Reddy, L.P.T., Manager, T.T.D. Press, Tirupati.

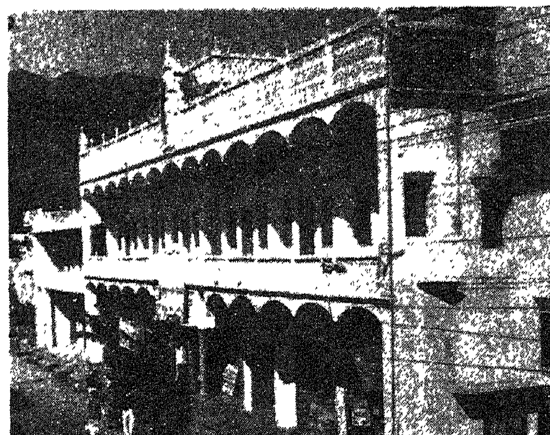

9

10

11

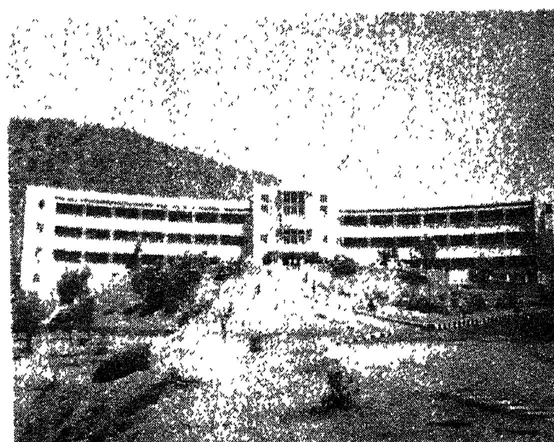

12

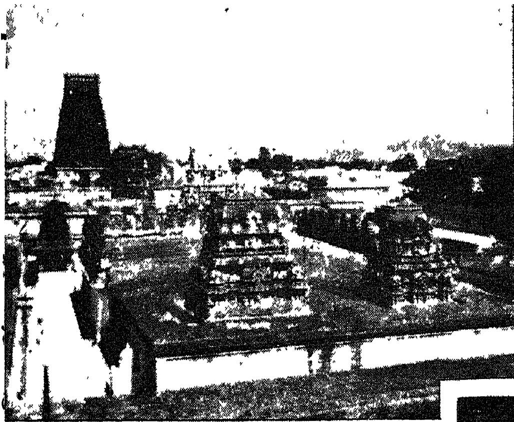

13

14

15

16

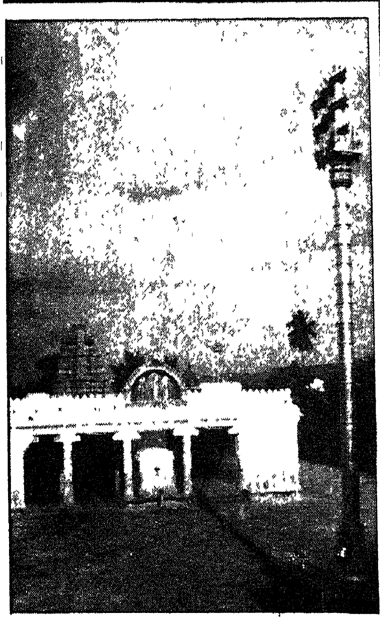
1

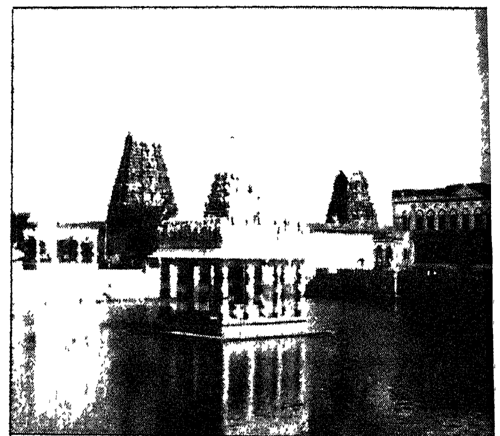
3

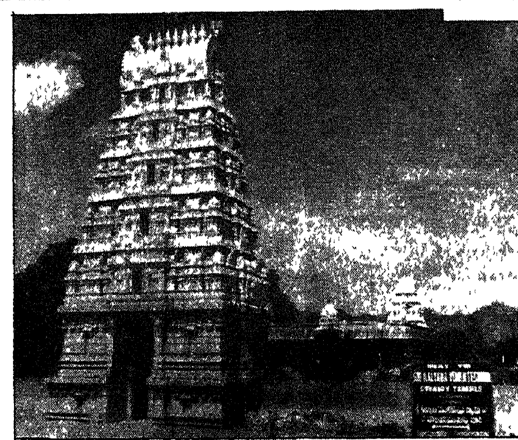
2

4

5

6

